

Socialnämnden

Kallelse och föredragningslista

Sammanträdedatum: 2024-02-20

Sammanträdestid: kl. 08:30-17:00

Plats: Välfärd Gävle, Magasinsplan 19, Gevaliasalen

Övrig information:

Om du inte kan delta anmäler du det till Nadina Alimanovic.

Gruppmöte, den 20 februari, kl. 07.30-08.30, Magasinsplan 19

Lokaler finns tillgängliga enligt följande:

(M) Ebony plan 1

(SD) Bistro plan 4

Martina Kyngäs (KD), ordförande

1. Mötets öppnande

2. Upprop och val av justerare

3. Fastställande av föredragningslistan

4. Anmälan av ordförandeberedning

Ärendebeskrivning

Beredning har ägt rum 2024-02-07, kl. 08.15 - 09.15.

Närvarande var ordförande Martina Kyngäs (KD), 1:e vice ordförande Lena Lundgren Rörick (S) och 2:e vice ordförande EvaMarja Andersson (M).

Det genomfördes även en utökad beredning i samband med den ordinarie beredningen och då mellan kl. 08.45 - 09.15. Syftet med den utökade beredningen var att diskutera arbetet kopplat till Verksamhetsplanen 2024. De närvarande, förutom de ovan nämnda ledamöterna, var även: Lena Ödéén (L), Cecilia Eriksson Ajanovic (M), Lise-Lotte Vanler (M), Sabina Rossini (MP), Aleksandra Stamenkovic (C), Peter Wielbass (S), Lena Ålander (S), Kristin Malmberg (M).

5. Informationsärende: Aktuellt från Sektor Velfärd

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Magnus Höijer

6. Beslutsärende: Ekonomisk månadsrapport för Socialnämnden, december 2023

Diarienummer: 23SON9

Förslag till beslut

- Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för socialnämnden avseende december 2023.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Emma Edorsson

Handlingar i ärendet

- Missiv - Ekonomisk månadsrapport, december 2023
- Bilaga 1 - Ekonomisk månadsrapport, december 2023

7. Beslutsärende: Årsredovisning år 2023 för Socialnämnden

Diarienummer: 23SON241

Förslag till beslut

- Att godkänna årsredovisningen avseende år 2023 för Socialnämnden,
- Att föreslå kommunfullmäktige besluta att kvarvarande pengar till investeringar, 3,2 mnkr, förs över till 2024, samt
- Att till kommunstyrelsen överlämna rapporten.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Emma Edorsson, Martin Wagner

Handlingar i ärendet

- Missiv - Årsredovisning år 2023 för Socialnämnden
- Verksamhetsrapport helår 2023 - Socialnämnden

8. Beslutsärende: Uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll, år 2023

Diarienummer: 23SON251

Förslag till beslut

- Att godkänna rapporten avseende genomförda kontroller enligt Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll år 2023, samt
- Att överlämna rapporten till kommunstyrelsen och kommunrevisionen

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Martin Wagner

Handlingar i ärendet

- Missiv - Uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll
- Uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll, år 2023

9. Beslutsärende: Besparingsförslag för Socialnämnden – anpassningar utifrån budget 2024

Diarienummer: 24SON30

Förslag till beslut

Att uppdra till sektor Valfärd att genomföra besparingar genom att:

- Påbörja aktiv hemtagning av 20 placeringar
- Resurser inom förebyggandeenheten görs tillgängliga och arbetar tillsammans med öppenvårdsenheten
- SIG-teamet uppdras att arbeta med 15 ärenden
- Utredda HVB i egen regi
- Månadsvis följa placeringar, vård dygn samt utveckling vad gäller konsulter

Att uppdra till sektor Valfärd att i samband med de ekonomiska månadsrapporterna under nämnderna återrapportera på respektive område.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Magnus Höijer

Handlingar i ärendet

- Besparingsförslag för Socialnämnden - anpassningar utifrån budget 2024

10. Beslutsärende: Verksamhetsplan 2024 för Socialnämnden till kommunplan 2024 med utblick 2025-2027

Diarienummer: 23SON211

Förslag till beslut

- Att anta förslag till verksamhetsplan för Socialnämnden för perioden 2024 - 2027, samt
- Att överlämna verksamhetsplanen till kommunstyrelsen för kännedom.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Martina Kyngäs

Handlingar i ärendet

- Missiv Verksamhetsplan 2024 - Socialnämnd
- Verksamhetsplan 2024-2027 - Socialnamnden

11. Beslutsärende: Val av ny ledamot till Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Diarienummer: 24SON33

Förslag till beslut

- Att utse Cecilia Eriksson Ajanovic (M) från oppositionen till ledamot i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott
- Att uppdraget börjar gälla från och med 2024-03-01, samt
- Att Cecilia Eriksson Ajanovics (M) plats som ersättare i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott lämnas vakant tills det att Socialnämnden utser en ny ersättare.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Val av ny ledamot till Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

12. Beslutsärende: Förordnande till ledamöter att fatta beslut i individärenden i brådskande fall

Diarienummer: 24SON34

Förslag till beslut

- Att besluta om förordnande av ledamot med plats tre i enlighet med tidigare fastställd turordning, att dels fatta beslut inom individärenden i brådskande fall enligt 6 kap. 39 § kommunallagen (2017:725) (s.k. ordförandebeslut), dels fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt enligt 6, 6 a, 11 och 27 §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM):
  3. Cecilia Eriksson Ajanovic (M)
- Att Socialnämndens besluts- och delegationsförteckning revideras/kompletteras i enlighet med ovanstående beslut
- Att beslutet ska börja gälla 2024-03-01

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Förordnande till ledamöter att fatta beslut i individärenden i brådskande fall

13. Beslutsärende: Boendeplan för sociala ändamål 2024 – 2028 med utblick mot 2035

Diarienummer: 23SON240

Förslag till beslut

- Att anta framlagt förslag till boendeplan för sociala ändamål 2024–2028 med utblick mot 2035 utifrån nämndens ansvarsområde
- Att hemställa att kommunstyrelsen beslutar vidta erforderliga plan- och genomförandeåtgärder så att beståndet av boenden för sociala ändamål kan anpassas enligt den fastställda boendeplanen, samt
- Att hemställa att nödvändiga investerings- och driftskostnader förknippade med anpassningen av beståndet av boenden för sociala ändamål enligt den fastställda boendeplanen beaktas i kommunens års- och långtidsbudgetar.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Boendeplan för sociala ändamål 2024-2028
- Boendeplan 2024-2028

14. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

15. Beslutsärende: Kurser/konferenser

Ärendebeskrivning

Information om Socialchefsdagarna 2 - 4 oktober 2024, Stockholm

16. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

17. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

18. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

19. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

20. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

21. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

22. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

23. Borttagen på grund av sekretess

Borttagen på grund av sekretess

24. Beslutsärende: Initiativärende (M) – Skolfam

Diarienummer: 23SON242

Förslag till beslut

- Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Lena Hörnell

Handlingar i ärendet

- Yttrande - Initiativärende (M) - Skolfam
- Initiativärende (M) – Skolfam

25. Beslutsärende: Initiativärende (M) - Inför brukarstyrda brukarrevisioner

Diarienummer: 23SON239

Förslag till beslut

- Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Caroline Engberg

Handlingar i ärendet

- Yttrande - Initiativärende (M) - Inför brukarstyrda brukarrevisioner
- Initiativärende (M) - Inför brukarstyrda brukarrevisioner

26. Kommande beslut: Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll, år 2024

Diarienummer: 24SON11

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Martin Wagner

27. Kommande beslut: Översyn av reglemente för föreningsstöd till föreningar för målgrupper inom sektor Valfärds nämnders ansvarsområden

Diarienummer: 24SON42

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Caroline Engberg

Handlingar i ärendet

- Förslag till översyn av reglemente för föreningsstöd - Socialnämnden

28. Kommande beslut: Delgivningsmottagare inom Sektor Vårld

Diarienummer: 23SON108

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande Magnus Höijer

29. Informationsärende: Information om den senaste CAN-undersökningen

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Johnny Gustafsson

30. Informationsärende: Information om BBIC (Barns behov i centrum) och SoS (Signs of Safety)

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Jaana Hedman, Annika Belfrage

31. Informationsärende: Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 år 2023

Diarienummer: 23SON110

Ärendebeskrivning

Informationsärende.

Handlingar i ärendet

- Ej verkställda beslut, kvartal 4 år 2023

32. Informationsärende: Anmälningsärenden

Ärendebeskrivning

Informationsärende.

Handlingar i ärendet

- Granskningsrapport årlig GDPR-granskning 2023 Socialnämnden
- §2 KF Avsägelse samt fyllnadsval 2023 (23KS1-56)
- Verksamhetsplan dataskydd 2024
- Årsrapport informationssäkerhet 2023 - Välfärd Gävle
- §30 KS Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024
- Tjänsteskrivelse - Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024
- Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024

Beslutsärende: Ekonomisk
månadsrapport för
Socialnämnden, december
2023

6

23SON9

Tjänsteskrivelse

2024-02-06

Diarienummer: 23SON9

Handläggare:

Nämnd:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Socialnämnd

Ekonomisk månadsrapport för socialnämnden, december 2023

Förslag till beslut

Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för socialnämnden avseende december 2023.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden redovisar ett resultat för 2023 på minus 48,4 mnkr.

De största negativa avvikelserna inom socialnämndens verksamheter finns inom Myndighetskontorets enheter såsom Utredningsenheterna, Rekryteringsenheten, Enheten för våld i nära relation, Familjehemsenheten samt Mottagningsenheten. Dessa avvikelser har att göra med externa placeringar samt merkostnader på grund av tillfälligt inhyrd personal under främst delår 1 och 2.

Ett flertal omplaceringar har behövts göras framför allt initierat av utförarna då ungdomarnas problematik uppfattats som för komplex, i flera fall har detta inneburit ökade placeringskostnader. Ökning av öppenvård har skett sedan hösten 2022 och har under året ökat ytterligare, det gäller framför allt dygnskostnaden pga. behov av fler timmar köpt öppenvård. Antalet placerade barn och unga har ökat sedan våren 2022, där placeringar av ungdomar i kriminalitet och ungdomar med psykisk ohälsa står för den stora ökningen.

Insatser mot gängkriminalitet är planerade (SIG) för att motverka en fortsatt ökning, denna åtgärd förväntas ge effekt men troligtvis först 2024.

De största positiva avvikelserna finns inom utförarverksamheterna såsom Boendeenheten, Öppenvårdsenheterna och Flyktingboendet på Kristinelundsgården. Hyror och hyresrelaterade kostnader har minskat på Boendeenheten till följd av att enheten minskat antalet inhyrda lägenheter, dock minskar då även intäkterna. De schablonintäkter som utbetalats från Migrationsverket kopplat till flyktingboendet är större än de personalkostnader boendet har.

En del av det positiva utfallet återfinns även på övergripande nivå, främst i medel som inte har fördelats i budgeten. Dessa medel täcker till viss del de kostnadsavvikelser som finns inom utredningsenheterna barn, ungdom och vuxen.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,9 mnkr av den totala budgeten på 4,1 mnkr och utgörs av bland annat möbler, larm och porttelefon.

Beslutsunderlag

I bifogad bilaga 1 redovisas socialnämndens resultat och investeringar för december 2023.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Månadsrapport till nämnd

Socialnämnden

Dec 2023

2024-02-06

Diarienummer: 23SON9

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Investeringsverksamhet	7
4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	7

1 Resultatrapport

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %
TOTALT	202301-202312	202301-202312		2022 / 2023
Intäkter				
Taxor och avgifter	6 863	4 719	2 144	9,8%
Hysesintäkter	13 922	20 300	-6 378	-33,6%
Statsbidrag	40 937	11 054	29 883	88,7%
Övriga intäkter	39 459	26 232	13 227	65,0%
Kommunbidrag	621 078	621 078	0	9,1%
Summa intäkter	722 259	683 383	38 876	12,5%
Kostnader				
Personalkostnader	-357 549	-345 644	-11 905	13,0%
Inhyrd personal och konsulter	-16 105	-8 069	-8 036	57,8%
Bidrag och transfereringar	-12 026	-11 179	-847	-7,2%
Köp av verksamhet och entrepren	-297 098	-213 635	-83 463	27,1%
Hyror och fastighetskostnader	-51 277	-51 979	702	-0,2%
Övriga kostnader	-28 304	-46 678	18 374	7,7%
Material och förbrukning	-4 122	-3 487	-635	-18,7%
Fordon och transporter	-2 561	-1 492	-1 069	31,6%
Måltider	-784	-250	-534	1,7%
Avskrivningar och intern ränta	-819	-970	151	18,3%
Summa kostnader	-770 647	-683 383	-87 263	16,9%
Resultat	-48 387	0	-48 387	

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden 2023

Årets resultat för 2023 är minus 48,4 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

De största avvikelserna avser placeringskostnader samt köpt öppenvård, där placeringar av ungdomar i kriminalitet och ungdomar med psykisk ohälsa samt barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar står för den stora ökningen.

Svårigheter att rekrytera samt behålla socialsekreterare har medfört höga kostnader för inhyrd personal. Lönetillägg har införts för att bibehålla och rekrytera personal, i takt med tillsättning av vakanta tjänster har konsulter avslutats. I utgången av året fanns endast ett fåtal konsulter kvar i verksamheten.

Rekryteringsåtgärder har genomförts för att öka antalet kontrakterade familjehem. För få familjehem innebär att barn blir kvar i jourhem. Då det är fullt i de kontrakterade

jourhemmen behöver placering göras i konsulentstödda jourhem till en högre kostnad.

Viten för ej verkställda beslut uppgår till 247 tkr.

Kommentarer till större avvikelser i resultatet

Utredningsenhet vuxen -6,1 mnkr (nov -6,0 mnkr)

Utredningsenhet vuxens resultat avviker med -6,1 mnkr mot årets budget på grund av högre kostnader för placeringar och öppenvård än budgeterat (-8,9 mnkr). De största placeringskostnaderna avser stödboende samt HVB och behandlingshem (främst SoL), där antalet dygn ökat i förhållande till samma period föregående år. Däremot så har kostnaden för LVM minskat i förhållande till föregående år, vilket främst beror på den positiva effekten av ambulering motivationsteam. Verksamheten arbetar aktivt med att hitta rätt boende och stöd på hemmaplan för att undvika återfall i missbruk.

Utredningsenheter barn -6,7 mnkr (nov -5,4 mnkr)

Utredningsenhet barns resultat avviker med -6,7 mnkr mot årets budget, främst till följd av höga kostnader för inhyrd personal/konsulter (-2,4 mnkr) samt externa placeringar (-2,9 mnkr) där LVU står för den största avvikelser (-3,6 mnkr).

Rekryteringsåtgärder för familjehem pågår. Lönetillägg är infört för att bibehålla och rekrytera personal, endast ett par konsulter fanns kvar i verksamheten vid årsskiftet, en avslutades sista december och den andra kommer att avslutas sista januari.

Rekryteringsenheten, -10,6 mnkr (nov -9,8 mnkr)

Verksamhetens negativa avvikelse beror delvis på höga kostnader för kontrakterade jourhem/nätverkshem i förhållande till enhetens budget, samt höga kostnader för köp av konsulentstödda jourhem på grund av att vi har fullt i våra kontrakterade jourhem, samt att det saknas familjehem vilket gör att barnen blir kvar i jourhem. Det är fortfarande svårt att rekrytera nya familjehem. Verksamheten fortsätter att mer grundligt inventera nätverket på uppdrag av mottagningsenheten samt utredningsenheterna.

Utredningsenhet ungdom -52,6 mnkr (nov -45,7 mnkr)

Utredningsenhet ungdoms resultat avviker med -52,6 mnkr mot årets budget på grund av höga kostnader för externa placeringar och köpt öppenvård. Under 2023 har ett flertal omplaceringar behövts göras framför allt initierat av utförarna då ungdomarnas problematik uppfattats som för komplex, i flera fall har detta inneburit ökade placeringskostnader. Ökningen av kostnader för externköp av öppenvård beror på att barnet eller ungdomen och/eller föräldrarna har flyttat till annan kommun och ansvaret fortfarande ligger kvar på Gävle kommun. En annan anledning till ökade kostnader för extern öppenvård är att öppenvården i egen regi inte haft resurser som motsvarar behovet av insats i samband med hemgång från placering. Antalet placerade barn och unga har också ökat sedan våren 2022, där placeringar av ungdomar i kriminalitet och ungdomar med psykisk ohälsa samt barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar står för den stora ökningen. Insatser mot gängkriminalitet (SIG) inleddes under senare delen av hösten, vilket också på sikt ska minska behovet av placeringar samt möjliggöra tidigare hemtagning där det är möjligt.

Familjehemsenheten -12,2 mnkr (nov -10,0 mnkr)

Kostnader för inhyrd personal ger negativ avvikelse motsvarande -0,7 mnkr. Personalkostnader överstiger budget med -1,7 mnkr främst till följd av fler/ökade kostnader för familjehem. Kostnader för placeringar är något högre än förväntat för året och avviker mot budget med -6,1 mnkr. Utöver det har vi ökade kostnader för konsulentstödda hem vilka är högre arvoderade än våra egna familjehem.

För att matcha familjehemmens behov av stöd och bli attraktivare som uppdragsgivare så har familjehemsenheten delats upp i två enheter. Syftet med förändringen av organisation är att genom ett förstärkt ledarskap öka fokuset på stöd till våra egna familjehem samt skapa en säker hantering av våra ersättningar till uppdragstagare, där vi tidigare brustit.

Enheten för våld i nära relation -6,5 mnkr (nov -6,7 mnkr)

Verksamhetens negativa avvikelse beror på höga kostnader för placeringar (-7,2 mnkr), där kostnader för placerade i skyddat boende står för den största delen av avvikelsen (-3,5 mnkr).

Verksamheten ser över upphandlingen av skyddade boenden och har även arbetat

aktivt med omplaceringar i samråd med den enskilde. Samverkan med privat bostadsföretag och andra kommuner har fortsatt under 2023 för att hitta varaktiga boendelösningar.

Boendeenheten 4,8 mnkr (nov 3,1 mnkr)

Verksamhetens positiva avvikelse beror delvis på lägre kostnader för hyror och hyresrelaterade kostnader. Enheten minskar antalet inhyrda lägenheter, vilket medför både lägre intäkter och kostnader. Kundförluster och osäkra kundfordringar är lägre än förväntat för året (bokning sker delårsvis), liksom kostnader för personal.

Flyktingboende Kristinelundsgården 12,1 mnkr (nov 11,1 mnkr)

Schablonintäkterna från Migrationsverket är högre än de kostnader verksamheten har för personal, vilket ger en positiv avvikelse mot budget. Verksamheten har gjort viss utökning av personal under året då antalet boende kraftigt stigit sedan november 2022.

Mottagningsenheten -4,2 mnkr (nov -4,0 mnkr)

Enheten har under året haft behov av mer personal och avviker med -1,9 mnkr på personalkostnader, samt -2,2 mnkr för inhyrd personal.

Enheten har kunnat återbesätta vakanta tjänster och inhyrd personal avslutades därmed i september.

Öppenvårdsenheter/Stödboende 1,6 (nov 2,0 mnkr)

Enheterna har positiv avvikelse mot budget på grund av låga personalkostnader. Det finns flera vakanser och verksamheten är i behov av mer personal, har dock hittills varit svårt att rekrytera.

Lokalhyra -4,1 mnkr (nov -3,7 mnkr)

Övergripande 35,6 (nov 21,7 mnkr)

En del av det positiva utfallet återfinns i medel som ännu inte har fördelats i budgeten (24,7 mnkr för hela 2023 efter budgetjustering i juni med 16 mnkr). Övriga övergripande avvikelser har dels att göra med exempelvis ökade kostnader för el samt

förluster på kortfristiga fordringar, dels har ca 11 mnkr (medel planerade att användas till förebyggande insatser under 2024 och 2025 för att på sikt minska kostnader för externa placeringar) i form av engångsbelopp medfört resultatförbättring 2023.

3 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,9 mnkr av den totala budgeten på 4,1 mnkr. Investeringar består av bland annat möbler, larm, porttelefon och vitvaror.

Alla medel har inte hunnit användas under verksamhetsåret. Kvarstående medel kommer nämnden föreslå ombudgeteras till 2024.

4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Årets resultat för 2023 är minus 48,4 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

De största negativa avvikelserna inom socialnämndens verksamheter finns inom Myndighetskontorets enheter såsom Utredningsenheterna, Rekryteringsenheten, Enheten för våld i nära relation, Familjehemsenheten samt Mottagningsenheten. Dessa avvikelser har att göra med externa placeringar samt merkostnader på grund av tillfälligt inhyrd personal under främst delår 1 och 2.

Ett flertal omplaceringar har behövts göras framför allt initierat av utförarna då ungdomarnas problematik uppfattats som för komplex, i flera fall har detta inneburit ökade placeringskostnader. Ökning av öppenvård har skett sedan hösten 2022 och har under året ökat ytterligare, det gäller framför allt dygnskostnaden pga. behov av fler timmar köpt öppenvård. Antalet placerade barn och unga har ökat sedan våren 2022, där placeringar av ungdomar i kriminalitet och ungdomar med psykisk ohälsa står för den stora ökningen.

Insatser mot gängkriminalitet är planerade (SIG) för att motverka en fortsatt ökning, denna åtgärd förväntas ge effekt men troligtvis först 2024.

De största positiva avvikelserna finns inom utförarverksamheterna såsom Boendeenheten, Öppenvårdsenheterna och Flyktingboendet på Kristinelundsgården. Hyror och hyresrelaterade kostnader har minskat på Boendeenheten till följd av att

enheten minskat antalet inhyrda lägenheter, dock minskar då även intäkterna. De schablonintäkter som utbetalats från Migrationsverket kopplat till flyktingboendet är större än de personalkostnader boendet har.

En del av det positiva utfallet återfinns även på övergripande nivå, främst i medel som inte har fördelats i budgeten. Dessa medel täcker till viss del de kostnadsavvikelser som finns inom utredningsenheterna barn, ungdom och vuxen.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,9 mnkr av den totala budgeten på 4,1 mnkr och utgörs av bland annat möbler, larm och porttelefon.

Beslutsärende: Årsredovisning år 2023 för Socialnämnden

7

23SON241

Missiv

2024-02-14

Diarienummer: 23SON241

Handläggare:

Martin Wagner
026-17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Årsredovisning år 2023 för Socialnämnden

Förslag till beslut

Att godkänna årsredovisningen avseende år 2023 för Socialnämnden,

Att föreslå kommunfullmäktige besluta att kvarvarande pengar till investeringar, 3,2 mnkr, föras över till 2024, samt

Att till kommunstyrelsen överlämna rapporten.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen för 2023 beskriver verksamheten som bedrivits under året. Den är upprättad enligt anvisningar från sektor Styrning och stöd. Rapporten redovisar en avstämning i förhållande till den verksamhetsplan som Socialnämnden beslutat om för 2023–2026.

Det ekonomiska resultatet för 2023 blev - 48,4 mnkr. De största negativa avvikelserna inom socialnämndens verksamheter finns inom Myndighetskontorets enheter såsom Utredningsenheterna, Rekryteringsenheten, Enheten för våld i nära relation, Familjehemsenheten samt Mottagningsenheten. Dessa avvikelser har att göra med externa placeringar samt merkostnader på grund av tillfälligt inhyrd personal under främst delår 1 och 2.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Välfärd

Verksamhetsrapport helår 2023

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	4
3 Målanalys	4
3.1 Nämnden arbetar för att stödja barn och familj i syfte att öka skolnärvaron.	4
3.2 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska ta fram en handlingsplan för att fler ska vilja bli familjehem, kontaktfamilj eller kontaktperson för de barn och unga som behöver det.	5
3.3 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden möjliggör förstärkta familjestödsutbildningar och andra stödjande insatser till familjer.	5
3.4 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet. Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet med till exempel fler fältassistenter, införa någon form av första linjens socialtjänst, sociala eam eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komma i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet.	6
3.5 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska införa fler förebyggande insatser för barn 7-15 år.	6
3.6 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden individanpassar för bättre psykisk hälsa genom att erbjuda fler aktiviteter och insatser till målgrupper med beslut enligt Socialtjänstlagen.	7
3.7 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden inför fritidspeng till barn i utsatthet.	7
3.8 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Minska antalet externa placeringar till förmån för öppenvårdsinsatser. Den handlingsplan som togs fram av sektorn under 2022 ska följas.	8
3.9 Serveringstillstånd. Bättre service, tydlighet, förutsägbarhet, dialog, information och uppföljning.	9
3.10 (Alla i Gävle kommun har trygga boendemiljöer) Socialnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur metoden ”Bostad först” kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.	

3.11 (Robusta ekosystem) Socialnämnden säkerställer att det finns en plan för extraordinära händelser, samt kontinuitetsplaner för verksamheterna	10
4 Uppföljning av politiska uppdrag	10
4.1 Socialnämnden uppdras ta fram en handlingsplan för att fler ska vilja bli familjehem, kontaktfamilj eller kontaktperson för de barn och unga som behöver det.....	10
4.2 Socialnämnden uppdras att möjliggöra förstärkta familjestödsutbildningar och andra stödjande insatser till familjer.	10
4.3 Socialnämnden uppdras att införa fler förebyggande insatser för barn 7-15 år.	11
4.4 Socialnämnden uppdras att stärka det förebyggande arbetet med till exempel fler fältassistenter, införa någon form av första linjens socialtjänst, sociala team eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komm i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet. För stärkta förebyggande insatser finns 5 mnkr att ansöka från kommunstyrelsens finansförvaltning genom särskilda beslut.....	11
4.5 Socialnämnden uppdras att införa en fritidspeng till barn i utsatthet.	12
4.6 Socialnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur metoden ”Bostad först” kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.	12
5 Uppföljning av privata utförare	12
6 Resultat och investeringar	12
6.1 Resultat	12
7 Förväntad utveckling	13

1 Inledning

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

Beskedet från regeringen kring att en ny Socialtjänstlag ska gälla från 1 juli 2025 kom under hösten, och har medfört att organisationen inför 2024 har börjat rigga för att kunna lägga ett särskilt fokus på det arbetet.

Nämnden har fattat beslut om särskilt fokus på det brottsförebyggande arbetet, och det har bl a inrättats sk SIG-team (Sociala Insatsgrupper).

Det har funnits relativt stora utmaningar vad gäller personalsituationen på några av utredningsenheterna, men ett fokuserat arbete har medfört att behovet av konsulter har minskat till förmån för tillsvidareanställda medarbetare.

De externa placeringarna har fortsatt öka, och arbetet med att minska dessa fortsätter oförtrutet in i 2024.

3 Målanalys

3.1 Nämnden arbetar för att stödja barn och familj i syfte att öka skolnärvaron.

Nämndens/bolagets verksamheter

Förebyggandeenheternas primära samverkansaktör är skolverksamheter. Åtskilliga aktiviteter och insatser har genomförts som bland annat; Agera tillsammans, Mentor i våldsprevention (MVP), Nödstop och Machofabriken. Riktade insatser har genomförts mot utvalda skolor; bl. a Andersbergsskolan och Nynässkolan. Familjestödet har intensifierat samarbetet med alla skolor i Gävle, utsett kontaktpersoner till skolområden. Utbildning Gävle har uppvaktat Förebyggandeenheten att inleda samarbete i skolsociala team. Detta kan vi i nuläget inte ingå i utifrån det ekonomiska läget då viss medfinansiering krävs. Detta är dock angeläget i framtiden.

Nämnden har ett särskilt ansvar för de barn som är Familjehemsplacerade. För att möjliggöra en god skolgång samt stödja barn i skolnärvaro får placerade barn tillgång till skolfam som är ett sätt att stödja och följa upp barn skolgång under placering. Statistik från skolfam 2023 visar att det vid slutet av läsåret 2022–2023 var tre elever som slutade grundskolan, samtliga med behörighet till gymnasieskolan. En av eleverna hade inte godkänt i engelska men kom ändå in på önskat program med möjlighet att läsa upp engelskan vid sidan av. Med syfte att öka antalet anmälningar och i tidigt skede möta barn som är i behov av stöd har Mottagningsenheten ett arbetssätt att koppla kontaktpersoner från enheten till de kommunala förskolornas rektorsområden. Syftet har varit att underlätta konsultation, rådgivning och strukturera samverkan.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Resultat av planerade genomförda aktiviteter	 Ja	 Ja	 Ja

3.2 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska ta fram en handlingsplan för att fler ska vilja bli familjehem, kontaktfamilj eller kontaktperson för de barn och unga som behöver det.

Nämndens/bolagets verksamheter

Rekryteringsenheten har under året arbetat med en rekryteringskampanj för att få fler att vilja bli familjehem, kontaktfamilj och kontaktperson. Resultatet blev en ökning av ansökningar till att bli kontaktperson. För att fler ska vilja bli familjehem så behöver stödet till Familjehem utvecklas, då detta är en av förutsättningarna både för att vilja ta på sig ansvaret som familjehem och förhindra att familjehemmet avsäger sig uppdraget under pågående placering.

Under 2023 har därför Familjemshemsenheten omorganiserats i två skilda enheter varav Familjemshemsenheten-stöd har till uppgift att stödja Familjemshemmen i att klara sin uppgift som familjemshemsföräldrar. Effekten av Familjemshemsenheten-stöd förväntas bli minskade sammanbrott i familjehem med omplaceringar till konsulentstödda familjehem eller HVB som följd. Uppföljningen och hanteringen av ersättningar till uppdragstagare blir också säkrare då fokus på enheten ligger på uppdragstagarna. Mottagningsenheten och utredningsenheterna har också i uppdrag att göra bedömningar om barnet eller ungdomens egna nätverk är möjliga nätverkshem för det enskilda barnet eller ungdomen och överlämna eventuella förslag till rekryteringsenheten för vidare utredning.

Grön handlingsplan är framtagen

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Handlingsplan är framtagen och är etablerad	 Ja	 Ja	 Ja

3.3 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden möjliggör förstärkta familjestödsutbildningar och andra stödjande insatser till familjer.

Nämndens/bolagets verksamheter

665 familjer har sökt råd och stöd på Familjestödet. En ökning med 140 familjer jämfört med 2022. Det handlar om föräldrar till 1200 barn. På familjecentralerna har 260 råd&stöd samtal hållits. Utöver detta har Familjestödet haft 12 föräldragrupper. Även familjecentralerna har nått 30 föräldrar via föräldragrupper. Flera sker ute i Andersberg och Sätra. en föräldragrupp har startats efter samarbete med moskén.

Tillsammans med barnhälsovården har modellen Barnsäkert igångsatts vilket lett till en ökning av antalet föräldrar med små barn 0–6 år som får stöd. Verksamheten har också intensifierat samarbete med Familjerättsenheten för att utveckla stödet till separerade föräldrar. Det finns också en chattfunktion för föräldrastöd. En testpilot genomfördes där Fältgruppen skulle ge stöd till kontaktpersoner. Denna avslutades då inga kontaktpersoner kunde rekryteras. Sammantaget har Förebyggandeenhetens verksamhet bidragit till god måloppfyllelse.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Aktiviteter: genomförande av planerade aktiviteter	 Ja	 Ja	 Ja

3.4 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet. Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet med till exempel fler fältassistenter, införa någon form av första linjens socialtjänst, sociala team eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komma i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet.

Nämndens/bolagets verksamheter

Tillsammans med barnhälsovården har modellen Barnsäkert igångsatts vilket lett till en ökning av antalet föräldrar med små barn 0–6 år som får stöd. Verksamheten har också intensifierat samarbete med Familjerättsenheten för att utveckla stödet till separerade föräldrar. Det finns också en chattfunktion för föräldrastöd. En testpilot genomfördes där Fältgruppen skulle ge stöd till kontaktpersoner. Denna avslutades då inga kontaktpersoner kunde rekryteras. Sammantaget har Förebyggandeenhetens verksamhet bidragit till god målluppfyllelse.

Förebyggandeenheten har under året fortsatt med flera olika insatser i tät samverkan med skola och fritidsgårdar (föräldragrupper, uppsökande fältarbete, MVP (mentorer i våldsprevention), Agera tillsammans, informationsinsatser, deltagande i samverkanforum, machofabriken, nödstopp, shanazi hjältar bl a). Under hösten har ett antal "ärenden" aktiverats för den nya samverkansmetoden SSPF (Skola Socialtjänst Polis Fritidsverksamhet) vilket inneburit en förstärkning av fältgruppen med 2 tjänster.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Är planerade aktiviteter genomförda?	 Ja	 Ja	 Ja

3.5 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden ska införa fler förebyggande insatser för barn 7-15 år.

Nämndens/bolagets verksamheter

Grinden har startat upp en anonym chatt för att minska trösklar att ta kontakt men även öka tillgängligheten för barn och unga. Chatten sker en gång i veckan kvällstid men även direkt efter skolföreläsningar om hur det är att vara barn i en familj med svårigheter med missbruk, psykisk ohälsa och konflikter.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Indikator: genomförande av aktiviteter under året	 Ja	 Ja	 Ja

3.6 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden individanpassar för bättre psykisk hälsa genom att erbjuda fler aktiviteter och insatser till målgrupper med beslut enligt Socialtjänstlagen.

Nämndens verksamheter/Status

Utvecklad samverkan med civilsamhället för att nå yngre målgrupper. Det har inventerats presumtiva deltagare till gruppverksamheten gällande stödjande insatser för föräldrar till barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det har också startats upp gruppverksamhet för barn som bevittnat våld i hemmet. För de barn som deltagit i polisförhör så har efter-barn förhör erbjudits. Grunden har säkerställt det fortsatta stödet till barn som har föräldrar med psykisk ohälsa via avtal

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Indikator: genomförande av aktiviteter under året	 Ja	 Ja	 Ja

3.7 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Socialnämnden inför fritidspeng till barn i utsatthet.

Nämndens/bolagets verksamheter

Ej genomfört.

I april 2023 tilldelade Regeringen ett uppdrag till flera myndigheter i syfte att skapa jämlik tillgång till idrott och kultur för barn och unga. Socialnämnden inväntar de nationella myndigheternas förberedelser som krävs för att fritidskortet ska införas. Det avser E-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, MUCF och Statens kulturråd som har uppdrag att säkerställa att förutsättningar för införandet finns på plats för att införa fritidskortet under 2024. Dialog kommer även att ske mellan dessa berörda myndigheter och Svenskt friluftsliv, Riksidrottsförbundet, SKR samt andra relevanta aktörer.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Genomförande av aktiviteter under året	 Nej	 Nej	 Ja

3.8 Barn och Unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor: Minska antalet externa placeringar till förmån för öppenvårdsinsatser. Den handlingsplan som togs fram av sektorn under 2022 ska följas.

Nämndens/bolagets verksamheter

Gemensam handlingsplan för att minska placeringskostnaderna och öka antalet öppenvårdsinsatser

Arbetet med den gemensamma handlingsplanen som omfattar kontoren Stöd i hemmet, Myndighet samt Förebyggande och kompetens fortgår. Dock finns behov av att revidera, utveckla och konkretisera handlingsplanen vidare.

Arbete efter framtagna handlingsplan har igångsatts under 2023 men önskade effekter har uteblivit. Ett antal aktiviteter har startat eller genomförts, medan andra är under uppstart. Den enskilt största insatsen är SIG, vilken har startats upp och flera ungdomar deltar. Trots detta så har antalet placeringar av barn och ungdomar ökat. Utredningsenhet ungdom (UEU) har tillsammans med öppenvården påbörjat ett arbete enligt SIG-modellen som innebär utökad samverkan med polis, skola socialtjänst, vårdnadshavare och ungdom för att förhindra en fortsatt kriminell utveckling hos den unge. Utredningsenhet Vuxen har utökat ambulerande motivationsteamet med 3 tjänster (lotsar) som ska motivera unga kriminella från 18 år och uppåt, till avhopparverksamhet och bryta med brottslig verksamhet. Arbetet sker i samverkan med den enskilde, frivården och polis.

Åtgärder som syftar till att utveckla brottsförebyggande övergripande samverkan mellan socialtjänst och polis.

Enhetschef för Öppenvårdsenhet barn och familj samt enhetschef för Öppenvårdsenhet Vuxen har under 2023 ingått i ledningsgrupp i arbetet som syftar till att samverka i brottsförebyggande arbete. Nu deltar inte någon enhetschef från Öppenvårdsenhet vuxen. Frågan om huruvida denna grupp skall bestå kommer att tas på nästa möte, den 10/4. Oklart om den här gruppen kommer att bestå då det nu finns andra forum där operativa chefer från socialtjänst, polis och skola möts i och med organisationen med SIG och SSPF inom Valfärd Gävle.

Åtgärder för att insatser under utredningstid genom att ta fram en arbetsmodell, t ex "Sida vid sida" har i slutet av 2023 startats en samverkan mellan Öppenvårdsenhet barn och Utredningsenhet barn där det pågår ett arbete där behandlare och utredare arbetare "Sida vid sida".

Insatser sker utifrån behov – utredning om utformning och omfattning.

Ny organisation av Öppenvårdsenhet för barn och ungdom från den 1/9 där biståndsbedömda insatser planeras utifrån behov. Vid fördelning av uppdrag till behandlarna beaktas vilken kompetens som behövs i arbetet och vilka metoder samt förläggning av tider. Familjehuset har schemalagd arbetstid.

Inget riktat gemensamt arbete mellan enheterna i Kontor Myndighet och Kontor Stöd i hemmet har genomförts. Däremot är det en del av det ordinarie arbetet att öppenvårdsinsatser kan beviljas i samband med att placerade barn och unga ska flytta hem till sin familj t ex.

Målanalys

Utifrån den gemensamma handlingsplanen så har flera aktiviteter genomförts, avslutats och påbörjats förutom "sida vid sida" uppdraget under 2023. Dessa insatser har hursomhelst inte gett en positiv effekt i antalet minskade placeringar under 2023. I flera av dessa insatser finns dock en potential att de arbeten som har startats kan komma att ge en positiv effekt gällande minskade placering under 2024.

Målet är inte uppnått under 2023. Handlingsplanen kommer att analyseras och utvecklas under första halvåret 2024.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Indikator 1: placering och öppenvårdsinsatser	 Nej	 Ja	
Indikator 2: genomföra handlingsplaner	 Delvis	 Ja	

3.9 Serveringstillstånd. Bättre service, tydlighet, förutsägbarhet, dialog, information och uppföljning.

Nämndens/bolagets verksamheter samt analys av indikatorer

Tydliga gemensamma aktiviteter saknas mellan berörda delar av organisationen. Ett utvecklingsarbete kommer ske under hösten. Det NKI-mått som redovisas inom Livsmiljö Gävle för berörd del visar på högt resultat och har delvis relevans för nämndens mål.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Samverkan och omvärldsbevakning ska utvecklas	 Nej	 Ja	
Servicen ska utgå ifrån kundens behov och intressen och där hela lagutrymmet ska tillämpas.	 Nej	 Ja	

3.10 (Alla i Gävle kommun har trygga boendemiljöer) Socialnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur metoden "Bostad först" kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.

Utredningsenhet boende har under 2023 fortsatt utveckla sitt arbetssätt och insatser för att möjliggöra för individer att få och behålla eget boende. Under 2023 så har enheten tillsammans med en jurist tagit fram riktlinjer för bistånd i form av boende som gäller för de olika insatserna. En handlingsplan för Bostad Först har tagits fram och information om projektet har gått ut och rekryteringen av deltagare till Bostad Först har påbörjats. En vägledare som ska arbeta med deltagarna i projektet har anställts. Förutom Gavlegårdarna så deltar även Heimstaden i projektet som möjliga hyresvärdar. Projektet förväntas vara i full drift under första kvartalet 2024.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Handlingsplan implementerad och arbete pågår	 Ja	 Ja	

3.11 (Robusta ekosystem) Socialnämnden säkerställer att det finns en plan för extraordinära händelser, samt kontinuitetsplaner för verksamheterna.

Nämndens/bolagets verksamheter

Kontinuitetsplaner och lokal instruktion för extremväder är upprättad.

Måluppfyllelse har skett.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Plan för extraordinära händelser samt kontinuitetsplaner finns	 Ja		 Ja

4 Uppföljning av politiska uppdrag

4.1 Socialnämnden uppdras ta fram en handlingsplan för att fler ska vilja bli familjehem, kontaktfamilj eller kontaktperson för de barn och unga som behöver det.

Uppföljning uppdrag

Rekryteringsenheten har under året arbetat med en rekryteringskampanj för att få fler att vilja bli familjehem, kontaktfamilj och kontaktperson. Resultatet blev en ökning av ansökningar till att bli kontaktperson. För att fler ska vilja bli familjehem så behöver stödet till Familjehem utvecklas, då detta är en av förutsättningarna både för att vilja ta på sig ansvaret som familjehem och förhindra att familjehemmet avsäger sig uppdraget under pågående placering.

Under 2023 har därför Familjehemsenheten omorganiserats i två skilda enheter varav Familjehemsenheten-stöd har till uppgift att stödja Familjehemmen i att klara sin uppgift som familjehemsföräldrar. Effekten av Familjehemsenheten-stöd förväntas bli minskade sammanbrott i familjehem med omplaceringar till konsulentstödda familjehem eller HVB som följd. Uppföljningen och hanteringen av ersättningar till uppdragstagare blir också säkrare då fokus på enheten ligger på uppdragstagarna. Mottagningsenheten och utredningsenheterna har också i uppdrag att göra bedömningar om barnet eller ungdomens egna nätverk är möjliga nätverkshem för det enskilda barnet eller ungdomen och överlämna eventuella förslag till rekryteringsenheten för vidare utredning.

Grön handlingsplan är framtagen

4.2 Socialnämnden uppdras att möjliggöra förstärkta familjestödsutbildningar och andra stödjande insatser till familjer.

Uppföljning uppdrag

65 familjer har sökt råd och stöd på Familjestödet. En ökning med 140 familjer jämfört med

2022. Det handlar om föräldrar till 1200 barn. På familjecentralerna har 260 råd&stöd samtal hållits. Utöver detta har Familjestödet haft 12 föräldragrupper. Även familjecentralen har nått 30 föräldrar via föräldragrupper. Flera sker ute i Andersberg och Sättra. en föräldragrupp har startats efter samarbete med moskén.

Tillsammans med barnhälsovården har modellen Barnsäkert igångsatts vilket lett till en ökning av antalet föräldrar med små barn 0–6 år som får stöd. Verksamheten har också intensifierat samarbete med Familjerättsenheten för att utveckla stödet till separerade föräldrar. Det finns också en chattfunktion för föräldrastöd. En testpilot genomfördes där Fältgruppen skulle ge stöd till kontaktpersoner. Denna avslutades då inga kontaktpersoner kunde rekryteras. Sammantaget har Förebyggandeenhetens verksamhet bidragit till god måluppfyllelse.

4.3 Socialnämnden uppdras att införa fler förebyggande insatser för barn 7-15 år.

Uppföljning uppdrag

Grinden har startat upp en anonym chatt för att minska trösklar att ta kontakt men även öka tillgängligheten för barn och unga. Chatten sker en gång i veckan kvällstid men även direkt efter skolföreläsningar om hur det är att vara barn i en familj med svårigheter med missbruk, psykisk ohälsa och konflikter.

4.4 Socialnämnden uppdras att stärka det förebyggande arbetet med till exempel fler fältassistenter, införa någon form av första linjens socialtjänst, sociala team eller sociala insatsgrupper som finns närmare barn, familjer och skola och är enklare att komma i kontakt med och som gör mer uppsökande verksamhet. För stärkta förebyggande insatser finns 5 mnkr att ansöka från kommunstyrelsens finansförvaltning genom särskilda beslut.

Uppföljning uppdrag

Tillsammans med barnhälsovården har modellen Barnsäkert igångsatts vilket lett till en ökning av antalet föräldrar med små barn 0–6 år som får stöd. Verksamheten har också intensifierat samarbete med Familjerättsenheten för att utveckla stödet till separerade föräldrar. Det finns också en chattfunktion för föräldrastöd. En testpilot genomfördes där Fältgruppen skulle ge stöd till kontaktpersoner. Denna avslutades då inga kontaktpersoner kunde rekryteras. Sammantaget har Förebyggandeenhetens verksamhet bidragit till god måluppfyllelse.

Förebyggandeenheten har under året fortsatt med flera olika insatser i tät samverkan med skola och fritidsgårdar (föräldragrupper, uppsökande fältarbete, MVP (mentorer i våldsprevention), Agera tillsammans, informationsinsatser, deltagande i samverkanforum, machofabriken, nödstopp, shanazi hjältar bl a). Under hösten har ett antal "ärenden" aktiverats för den nya samverkansmetoden SSPF (Skola Socialtjänst Polis Fritidsverksamhet) vilket inneburit en förstärkning av fältgruppen med 2 tjänster.

4.5 Socialnämnden uppdras att införa en fritidspeng till barn i utsatthet.

Uppföljning uppdrag

Ej genomfört. Inväntar regering och riksdag som nämnden rapporterat under hösten i samband med "Synpunkter på mål och ramar"

I april 2023 tilldelade Regeringen ett uppdrag till flera myndigheter i syfte att skapa jämlik tillgång till idrott och kultur för barn och unga. Socialnämnden inväntar de nationella myndigheternas förberedelser som krävs för att fritidskortet ska införas. Det avser E-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, MUCF och Statens kulturråd som har uppdrag att säkerställa att förutsättningar för införandet finns på plats för att införa fritidskortet under 2024. Dialog kommer även att ske mellan dessa berörda myndigheter och Svenskt friluftsliv, Riksidrottsförbundet, SKR samt andra relevanta aktörer.

4.6 Socialnämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för hur metoden "Bostad först" kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.

Uppföljning uppdrag

Utredningsenhet boende har under 2023 fortsatt utveckla sitt arbetssätt och insatser för att möjliggöra för individer att få och behålla eget boende. Under 2023 så har enheten tillsammans med en jurist tagit fram riktlinjer för bistånd i form av boende som gäller för de olika insatserna. En handlingsplan för Bostad Först har tagits fram och information om projektet har gått ut och rekryteringen av deltagare till Bostad Först har påbörjats. En vägledare som ska arbeta med deltagarna i projektet har anställts. Förutom Gavlegårdarna så deltar även Heimstaden i projektet som möjliga hyresvärdar. Projektet förväntas vara i full drift under första kvartalet 2024.

5 Uppföljning av privata utförare

Välfärd Gävle har en särskild kontaktperson för privata utförare för att möjliggöra en löpande dialog med privata utförare. Under året har Välfärd Gävle erbjudit privata utförare utbildning i social dokumentation via lärarledd digital utbildning.

Tillsyn av privata utförare sker kontinuerligt enligt uppföljningsplan och återredovisas till nämnd som separata tillsynsärenden.

6 Resultat och investeringar

6.1 Resultat

(mnkr)	Utfall 2023-12-31	Utfall 2022-12-31	Ursprunglig budget 2023	Reviderad budget 2023
Verksamhetens intäkter	101,1	72,7	62,3	62,3
Personalkostnader	-357,5	-316,3	-344,0	-346,3
Övriga kostnader	-412,3	-342,4	-322,0	-336,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-0,7	-0,6	-0,9	-0,9

(mnkr)	Utfall 2023-12-31	Utfall 2022-12-31	Ursprunglig budget 2023	Reviderad budget 2023
Internränta	-0,1	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	-669,5	-586,6	-604,6	-621,7
Kommunbidrag	621,1	569,1	604,6	621,7
Resultat efter kommunbidrag	-48,4	-17,5	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-48,4	-17,5	0,0	0,0
Investeringar	0,9	1,4	4,1	4,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0

6.1.1 Resultatanalys

Årets resultat för 2023 är minus 48,4 mnkr för hela nämndens ansvarsområde.

De största negativa avvikelserna inom socialnämndens verksamheter finns inom Myndighetskontorets enheter såsom Utredningsenheterna, Rekryteringsenheten, Enheten för våld i nära relation, Familjehemsenheten samt Mottagningsenheten. Dessa avvikelser har att göra med externa placeringar samt merkostnader på grund av tillfälligt inhyrd personal under främst delår 1 och 2.

Ett flertal omplaceringar har behövts göras framför allt initierat av utförarna då ungdomarnas problematik uppfattats som för komplex, i flera fall har detta inneburit ökade placeringskostnader. Ökning av öppenvård har skett sedan hösten 2022 och har under året ökat ytterligare, det gäller framför allt dygnskostnaden pga. behov av fler timmar köpt öppenvård. Antalet placerade barn och unga har ökat sedan våren 2022, där placeringar av ungdomar i kriminalitet och ungdomar med psykisk ohälsa står för den stora ökningen.

Insatser mot gängkriminalitet är planerade (SIG) för att motverka en fortsatt ökning, denna åtgärd förväntas ge effekt men troligtvis först 2024.

De största positiva avvikelserna finns inom utförarverksamheterna såsom Boendeenheten, Öppenvårdsenheterna och Flyktingboendet på Kristinelundsgården. Hyror och hyresrelaterade kostnader har minskat på Boendeenheten till följd av att enheten minskat antalet inhyrda lägenheter, dock minskar då även intäkterna. De schablonintäkter som utbetalats från Migrationsverket kopplat till flyktingboendet är större än de personalkostnader boendet har.

En del av det positiva utfallet återfinns även på övergripande nivå, främst i medel som inte har fördelats i budgeten. Dessa medel täcker till viss del de kostnadsavvikelser som finns inom utredningsenheterna barn, ungdom och vuxen.

6.1.2 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,9 mnkr av den totala budgeten på 4,1 mnkr och utgörs av bland annat möbler, larm och porttelefon.

7 Förväntad utveckling

Nämnden hänvisar till underlaget till verksamhetsdialog som lämnades till kommunstyrelsen i mitten av september i en separat process där framtid och förväntad utveckling redovisas för kommande period och år.

Beslutsärende: Uppföljning av
Socialnämndens plan för
intern styrning och kontroll, år
2023

8

23SON251

Tjänsteskrivelse

2024-02-14

Diarienummer: 23SON251

Handläggare:

Martin Wagner
Tfn 026 - 17 92 27
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll, år 2023

Förslag till beslut

Att godkänna rapporten avseende genomförda kontroller enligt Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll år 2023, samt

Att överlämna rapporten till kommunstyrelsen och kommunrevisionen

Ärendebeskrivning

Sektor Vårld har sammanställt en rapport avseende uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll år 2023. Rapporten grundar sig på Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll för 2023 och sker utifrån de risker som där identifierats och definierats.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Uppföljning av Socialnämndens plan för intern styrning och kontroll, år 2023

Socialnämnden

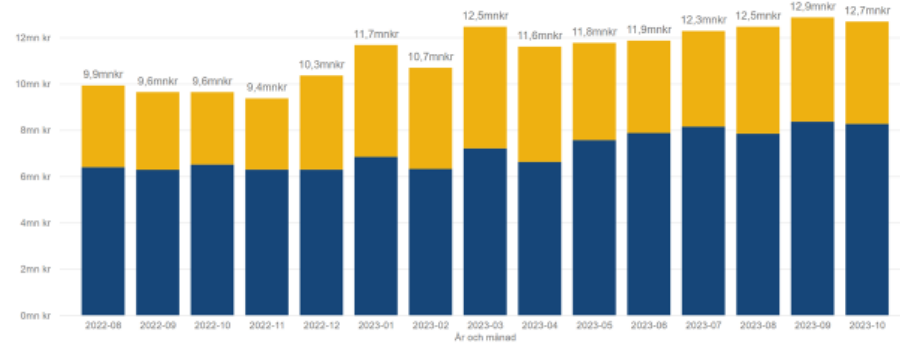
Innehållsförteckning

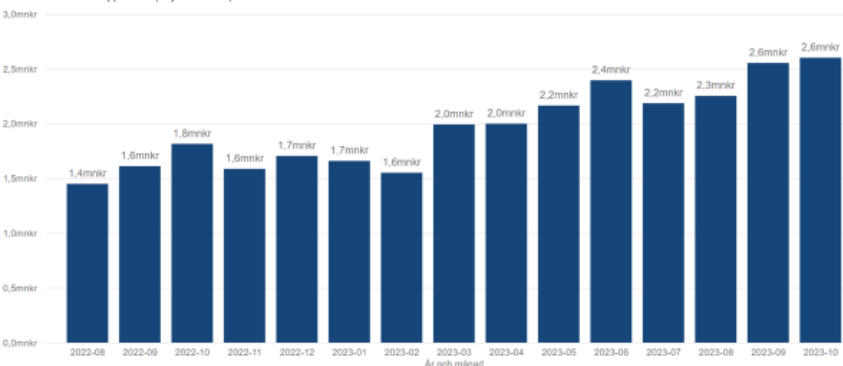
1	Kontrollaktiviteter	3
1.1	Risk- eller Målområde: Finansiell rapportering	3
1.2	Risk- eller Målområde: Efterlevnad av externa och interna regelverk	7
1.3	Risk- eller Målområde: Ändamålsenlig- och effektiv verksamhet	8

1 Kontrollaktiviteter

1.1 Risk- eller Målområde: Finansiell rapportering

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
<p>■ Risk att verksamheten inte kan ställa om utifrån den ekonomiska utvecklingen</p>	20	<p>■ Upphandlade uppdragstagare med ramavtal kan ej tillgodose behov av platser för placeringar</p>	<p>■ Större avvikelse</p>
		<p>Kommentar</p> <p>Inför varje placering görs en noga genomgång av behov och en HVB-samordnare söker efter lediga hem inom ramavtalet. Idag är det en stor riska att de upphandlade HVB-hemmen inte har någon plats att erbjuda eller inte har tillräckliga resurser som krävs, eller att barnet eller ungdomen behöver omplaceras, då det under placeringen visar sig att HVB inte har tillräckliga resurser att kunna tillgodose barnet/ungdomens behov av vård. I knappt hälften av placeringarna så sker en omplacering till HVB utanför ramavtal.</p> <p>Varje omplacering riskerar att förlänga den totala placeringstiden. Oftast görs placeringen till ett HVB med bättre förutsättningar att möta ungdomens behov. Generellt så innebär omplacering en risk att kostnaden ökar. Samtliga HVB-hem utanför ramavtal erbjuds att ingå ramavtal med Gävle kommun. Flera av de mest frekventerade avböjer dock då de redan ingår i ADDA (SKR-ägt företag) som tillhandahåller upphandlade HVB. Ett sektorsövergripande arbete kommer att ske under 2024 för att förbättra och förstärka möjligheten att placera individer på upphandlade boenden (avser främst HVB)</p>	
		<p>■ Följa upp åtgärder för att minska externa placeringar.</p>	<p>■ Större avvikelse</p>
		<p>Kommentar</p> <p>Totalt ökar insatser både gällande placeringar och öppenvårdsinsatser under 2023 som en följd av den rådande samhällsutvecklingen med ökande kriminalitet bland barn och unga.</p> <p>Åtgärder genom den plan för att minska placeringar som tagits fram av sektorn följs regelbundet upp. Kontorschefer och verksamhetschefer följer gemensamt upp 2 ggr per halvår. Inom respektive kontor följs handlingsplanen upp månatligen.</p> <p>Fokus i handlingsplanen är medvetenhet för dygnskostnad för externa placeringar (SIS eller HVB) och istället övervägande om flytt till hemmakommun för åtgärd i lämplig form (familjehemsplacering eller öppenvårdsinsatser). Svårigheten är dels att hitta lämplig placering i hemmakommun då det finns brist på dessa</p>	

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat																																																																
		<p>samt att öppenvård i egenregi är tungt belastad och att extern öppenvård då måste anlitas, vilket i sig är fördyrande.</p> <p>Sektorn och Gävle kommun förbereder Sociala insatsgrupper (SIG) där samverkan mellan öppenvård, skola och polis ska ske med målsättningen att motverka barn och unga i kriminalitet. Denna är nu i en rekryterings fas och kommer att vara aktiv från januari 2024.</p> <p>Åtgärder kommer ta tid och motverkas av samhällsutvecklingen i stort med oro och kriminalitet. Antalet externa placeringar har inte minskat utan tvärtom ökat och antalet öppenvårdsinsatser ökar likaså. Önskat resultat (minskade externa placeringar) av insatser enligt handlingsplanen syns ännu. Åtgärder kommer ta tid innan effekt syns. Röd markering (större avvikelse) ska ses ur detta perspektiv.</p>																																																																	
		<div data-bbox="996 683 2161 1332"> <h3>HVB externt - barn/unga</h3> <p>Kostnader för HVB Externt (miljoner kronor) per insatstyp och totalt</p> <p>Insatstyp: ● Placering LVU ● Placering Sol. 0-20</p> <table border="1" data-bbox="996 1149 1870 1220"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022-08</th> <th>2022-09</th> <th>2022-10</th> <th>2022-11</th> <th>2022-12</th> <th>2023-01</th> <th>2023-02</th> <th>2023-03</th> <th>2023-04</th> <th>2023-05</th> <th>2023-06</th> <th>2023-07</th> <th>2023-08</th> <th>2023-09</th> <th>2023-10</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Personer</td> <td>69</td> <td>67</td> <td>61</td> <td>66</td> <td>73</td> <td>84</td> <td>88</td> <td>81</td> <td>75</td> <td>74</td> <td>77</td> <td>72</td> <td>74</td> <td>73</td> <td>67</td> </tr> <tr> <td>Dygn</td> <td>1 916</td> <td>1 816</td> <td>1 820</td> <td>1 835</td> <td>2 096</td> <td>2 358</td> <td>2 152</td> <td>2 318</td> <td>2 168</td> <td>2 162</td> <td>2 144</td> <td>2 218</td> <td>2 158</td> <td>2 203</td> <td>2 116</td> </tr> <tr> <td>Kostnad</td> <td>9,9mkr</td> <td>9,6mkr</td> <td>9,8mkr</td> <td>9,4mkr</td> <td>10,3mkr</td> <td>11,7mkr</td> <td>10,7mkr</td> <td>12,5mkr</td> <td>11,8mkr</td> <td>11,8mkr</td> <td>11,9mkr</td> <td>12,3mkr</td> <td>12,5mkr</td> <td>12,9mkr</td> <td>12,7mkr</td> </tr> </tbody> </table> </div>			2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10	Personer	69	67	61	66	73	84	88	81	75	74	77	72	74	73	67	Dygn	1 916	1 816	1 820	1 835	2 096	2 358	2 152	2 318	2 168	2 162	2 144	2 218	2 158	2 203	2 116	Kostnad	9,9mkr	9,6mkr	9,8mkr	9,4mkr	10,3mkr	11,7mkr	10,7mkr	12,5mkr	11,8mkr	11,8mkr	11,9mkr	12,3mkr	12,5mkr	12,9mkr	12,7mkr
	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10																																																				
Personer	69	67	61	66	73	84	88	81	75	74	77	72	74	73	67																																																				
Dygn	1 916	1 816	1 820	1 835	2 096	2 358	2 152	2 318	2 168	2 162	2 144	2 218	2 158	2 203	2 116																																																				
Kostnad	9,9mkr	9,6mkr	9,8mkr	9,4mkr	10,3mkr	11,7mkr	10,7mkr	12,5mkr	11,8mkr	11,8mkr	11,9mkr	12,3mkr	12,5mkr	12,9mkr	12,7mkr																																																				

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat																																																																
		<div data-bbox="996 375 1870 893"> <h3>Öppenvård extern - barn/unga</h3> <p>Kostnader för extern öppenvård (miljoner kronor)</p> <table border="1" data-bbox="996 821 1836 893"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022-08</th> <th>2022-09</th> <th>2022-10</th> <th>2022-11</th> <th>2022-12</th> <th>2023-01</th> <th>2023-02</th> <th>2023-03</th> <th>2023-04</th> <th>2023-05</th> <th>2023-06</th> <th>2023-07</th> <th>2023-08</th> <th>2023-09</th> <th>2023-10</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Personer</td> <td>78</td> <td>74</td> <td>73</td> <td>69</td> <td>65</td> <td>60</td> <td>60</td> <td>64</td> <td>70</td> <td>70</td> <td>75</td> <td>67</td> <td>71</td> <td>73</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>Dygn</td> <td>2 146</td> <td>2 007</td> <td>2 132</td> <td>2 005</td> <td>1 985</td> <td>1 896</td> <td>1 650</td> <td>2 025</td> <td>2 061</td> <td>2 259</td> <td>2 207</td> <td>2 154</td> <td>2 165</td> <td>2 240</td> <td>2 302</td> </tr> <tr> <td>Kostnad</td> <td>1,4mkr</td> <td>1,6mkr</td> <td>1,8mkr</td> <td>1,6mkr</td> <td>1,7mkr</td> <td>1,7mkr</td> <td>1,6mkr</td> <td>2,0mkr</td> <td>2,0mkr</td> <td>2,2mkr</td> <td>2,4mkr</td> <td>2,2mkr</td> <td>2,3mkr</td> <td>2,6mkr</td> <td>2,6mkr</td> </tr> </tbody> </table> </div> <div data-bbox="1892 375 2184 997"> <p>Gävle kommun</p> <p>Datum Sista 15 Månader (ka... 2022-08-01 - 2023-10-31</p> <p>Organisatorisk enhet Alla</p> <p>Genomförandeform gruppering Öppenvård Extern</p> <p>Kön Alla</p> <p>Utrikesfödd Alla</p> <p>Data senast uppdaterat: 2023-11-1...</p> </div>			2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10	Personer	78	74	73	69	65	60	60	64	70	70	75	67	71	73	74	Dygn	2 146	2 007	2 132	2 005	1 985	1 896	1 650	2 025	2 061	2 259	2 207	2 154	2 165	2 240	2 302	Kostnad	1,4mkr	1,6mkr	1,8mkr	1,6mkr	1,7mkr	1,7mkr	1,6mkr	2,0mkr	2,0mkr	2,2mkr	2,4mkr	2,2mkr	2,3mkr	2,6mkr	2,6mkr
	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10																																																				
Personer	78	74	73	69	65	60	60	64	70	70	75	67	71	73	74																																																				
Dygn	2 146	2 007	2 132	2 005	1 985	1 896	1 650	2 025	2 061	2 259	2 207	2 154	2 165	2 240	2 302																																																				
Kostnad	1,4mkr	1,6mkr	1,8mkr	1,6mkr	1,7mkr	1,7mkr	1,6mkr	2,0mkr	2,0mkr	2,2mkr	2,4mkr	2,2mkr	2,3mkr	2,6mkr	2,6mkr																																																				
		<div data-bbox="974 1061 1523 1157"> <p>● Uppföljning av tvångsåtgärder enligt lagstiftning (LVU och LVM)</p> <p>● Ingen avvikelse</p> </div>																																																																	
		<div data-bbox="974 1173 2184 1396"> <p>Kommentar</p> <p>Ökat behov av externa placeringar är en direkt följd av samhällsutvecklingen med ökad social oro. Ökat behov av omfattande insatser enligt LVU leder till ökade placeringar på HVB-hem med höga avgifter utifrån personaltäthet samt krav på särskild kompetens eller SIS-institutioner där dygnskostnaden ej kan påverkas. Uppföljning/kontroller av berörda enheter och verksamheter och dess möjligheter och förmåga att möta ökade behov av insatser enligt LVU görs regelbundet. Formellt görs alltid en uppföljning av vårdens eventuella fortsättning inom stipulerad tid dvs som längst med 6 månaders intervall då vården ska omprövas. På vilket/vilka sätt, har verksamheterna kunnat möta de ökade behoven av insatser? I flera av fallen finns en problematik med</p> </div>																																																																	

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
		<p>kriminalitet och eller missbruk i kombination med psykisk ohälsa och eller neuropsykiatrisk problematik. Detta försvårar så väl möjligheten att hitta rätt vårdinsats som möjligheten att slussa ut ungdomen efter genomförd placering. Grön utifrån att uppföljningar utförs inom rätt tid.</p> <p>■ Inköp sker genom avtal ■ Större avvikelse</p>	
		<p>Kommentar</p> <p>Uppföljning på nämnd är inte möjlig utan endast på sektor välfärd, vilket är en brist.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Många inköp/poster är i upphandlingssystem markerade som inköpta utanför avtal, men där avtal finns. Åtskilliga avvikelser avser inköp där avtal inte finns (det går alltså inte att handla inom avtal på den efterfrågade produkten/tjänsten, som tex juristtjänster och resebyråttjänster vilket är de vanligaste avvikelserna). •Dock så finns det många mindre köp på mellan 10 000- ca 100 000 kr som mycket väl skulle kunna ha gått på avtal men som av någon anledning inte gjort det. Dessa kommer att följas upp. •många av dessa köp gjorda då det inte funnits ett giltigt avtal, men ett köp som inte kunnat undvikas. • Det finns också många andra inköp utanför avtal som gjorts då tex ett avtal man tidigare handlat på gått ut och man kollar inte detta innan inköpet, man försöker göra rätt men finner det för svårt att handla tex via e-handelssystemet eller via de rutiner som finns på ankaret, eller så struntar man i det helt och gör sitt inköp där det blir enklast. <p>Åtgärder 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> •Det pågår just nu en implementering av ett nytt e-handelssystem som jag bedömer kommer underlätta och göra det mycket enklare att handla via. •Samtidigt så gör vi ett arbete med Ankaret där vi förtydligar och förenklar allt från vardagsinköp till större upphandlingar och direktupphandlingar. Det ska bli enklare att kunna göra rätt! (och öka leverantörstroheten) •Upphandlingsenheten inom Gävle Kommun har haft stora problem med underbemanning. Denna rekryterar nu för att komma igång med flera välbehövliga upphandlingar inom en snar framtid. Detta är en förutsättning för att kunna handla inom avtal 	
		<p>● Felaktiga utbetalningar till familjehem. ● Ingen avvikelse</p>	
		<p>Kommentar</p> <p>För att förstärka kontrollen av utbetalda ersättningar så har projektet gällande ersättning till uppdragstagare samt arvoderingsmodul återupptagits. I projektet deltar förutom familjehemsenheten- stöd också löneenheten samt systemförvaltare. Projektet innefattar kontroll av gällande beslut samt utbetalningsunderlag som läggs in i systemet vart eftersom de kontrollerats. Samtliga beslut går igenom höst och vår samt vid den årliga</p>	

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
		uppräknigen av ersättningen till uppdragstagare. Utifrån kontrollerna 2023 så har det inte skett några felaktiga utbetalningar. En övergång i ersättningshanteringen från administratör till familjehemshandläggare pågår, med syfte att närmare följa eventuellt behov av justering avseende ersättningen. Det innebär också att hanteringen av ersättningar blir mindre sårbar då flera kan utföra momenten och har koll på hela utbetalningsprocessen. Arvoderingsmodulen kommer att testköras under juni/juli i ett begränsat antal ärenden, för att efter sommaren kunna gå i full drift. Grönt	

1.2 Risk- eller Målområde: Efterlevnad av externa och interna regelverk

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
 Risk att nämndens verksamheter inte kan utföra insatser eller andra arbetsuppgifter med fullgod kvalitet.	12	 Följa upp så att anmälningsskedjan orosanmälningar inte brister	 Ingen avvikelse
		<p>Kommentar</p> <p>Det finns tydliga rutiner för hantering av orosanmälningar som följs med få undantag. Mottagningsenheten har kontaktpersoner gentemot varje förskoleområde. Det finns bemanning för att alltid kunna ta emot anmälningar och göra skyddsbedömningar inom stipulerad tid. I samband med IVO-tillsyn som omfattar en granskning av handläggning gällande framför allt våld i nära relationer under en treårsperiod, så har enstaka brister/felaktigheter upptäckts. Dessa har påtalats och vid behov åtgärdats. Det sker en tydlig överlämning från mottagningsenheten till respektive utredningsenhet som följs upp varje vecka av kontorsledningen för att i tid identifiera arbetsanhopningar, som skulle kunna innebära en risk att anmälningsskedjan brister. grönt</p>	
		 Följa upp att rätt insats ges inom rimlig tid	 Mindre avvikelse
		<p>Kommentar</p> <p>Det görs uppföljningar av beviljade insatser, dels huruvida insatsen verkställdes men också om insatsen gett avsedd effekt. Under året så har inte alla insatser följts upp i tid i den utsträckning som skulle skett. Det har i ett fåtal fall varit en passivitet i handläggningen och uppföljningen som bidragit till att vite utdömts på grund av ej verkställda beslut. För att åtgärda detta så kommer tidsbegränsade beslut i större utsträckning tillämpas för att förkorta tiden mellan uppföljningar för att följa utfallet av insatsen. Gult</p>	

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
		<p>● Bristande insatser för det förebyggande arbetet</p> <p>● Ingen avvikelse</p>	
		<p>Kommentar</p> <p>Verksamheten har under året utvecklat det förebyggande arbetet via sina befintliga resurser. En del exempel på utvecklingsområden nämns här:</p> <p>Via samarbete med bl a Vuxenutbildningen har förutsättningarna för stödinsatser till utlandsfödda föräldrar förbättrats. Verksamheten arbetar också mer ute i stadsdelarna nu än tidigare. Samarbetet med skolverksamheter i hela kommunen har ytterligare intensifierats.</p>	

1.3 Risk- eller Målområde: Ändamålsenlig- och effektiv verksamhet

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
<p>■ Personalbrist</p>	16	<p>● Kontroll av att igångsatta arbeten med fokus på förstärkt kompetensförsörjning sker enligt plan</p> <p>● Ingen avvikelse</p>	
		<p>Kommentar</p> <p>Under 2023 så har Utredningsenhet barn och utredningsenhet ungdom använt sig av AKR. Under året så har en revidering av kompetens- och befogenhetstrappan påbörjats. Utbildningar avseende BBIC och Signs of safety sker utifrån den planering som finns. En jurist har anställts för att stödja verksamheten med i första hand fokus på barn och ungdomar. Stödet ges genom konsultation och stöd i handledningen i särskilt komplicerade ärenden samt regelbundna juristforumet. Grönt</p>	
		<p>● Uppföljning av satsningar gällande kompetensförsörjning inom nämndens ansvar</p> <p>● Ingen avvikelse</p>	
		<p>Kommentar</p> <p>Sedan 1 februari 2023 så har det utgått ett lönetillägg för de enheter och funktioner som i huvudsak handlägger barn och ungdomsärenden där handläggning gällande LVU är en del av arbetsuppgifterna. Syftet med tillägget är att styra medarbetare och kompetens till dessa enheter som det är svårt att bemanna. Utvärderingen som</p>	

Risker	Riskvärde	Kontrollmoment	Resultat
		gjordes i januari 2024 visade att lönetillägget ökat attraktiviteten och att fler behöriga kunnat rekryteras. Detta har inneburit att flertalet konsultköpen kunnat avslutas. Grönt	
		● Kontroll så att vikarieanskaffning fungerar och att rekryterad personal har för tjänsten och för uppdraget adekvat kompetens	● Ingen avvikelse
		<p>Kommentar</p> <p>Bemanning under framför allt sommar, juledigheter och sjukdom är en utmaning som dock bedömts fungerat under 2023.</p> <p>Semestervikarier rekryteras genom bemanningsenheten och vikarierna är ofta tidigare praktikanter som är under utbildning. Utifrån lagstiftningen så kan de inte ersätta socialsekreterare, då fullgjord utbildning krävs för att få utföra myndighetsutövning gällande barn och unga. Detta har inneburit att konsultavtal ofta förlängts över sommaren.</p> <p>Grönt</p>	
■ Risk att tillräcklig beredskap inte finns för att hantera extrema händelser	15	◆ Utvärdera genomförandet av handlingsplaner för extraordinära händelser	◆ Mindre avvikelse
		<p>Kommentar</p> <p>Överlag är handlingsplaner implementerade och kända, men arbetet måste fortsätta 2024.</p>	

**Beslutsärende:
Besparingsförslag för
Socialnämnden – anpassningar
utifrån budget 2024**

9

24SON30

Tjänsteskrivelse

2024-02-15

Diarienummer: 24SON30

Handläggare:

Magnus Höijer
026-17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnd

Besparingsförslag för Socialnämnden – anpassningar utifrån budget 2024

Förslag till beslut

Att uppdra till sektor Valfärd att genomföra besparingar genom att:

- Påbörja aktiv hemtagning av 20 placeringar
- Resurser inom förebyggandeenheten görs tillgängliga och arbetar tillsammans med öppenvårdsenheten
- SIG-teamet uppdras att arbeta med 15 ärenden
- Utredda HVB i egen regi
- Månadsvis följa placeringar, vårddygnet samt utveckling vad gäller konsulter

Att uppdra till sektor Valfärd att i samband med de ekonomiska månadsrapporterna under nämnderna återrapportera på respektive område.

Inledning

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Förutsättningarna för 2024 års budget, som Kommunfullmäktige fattade beslut om i november 2023, innebär att nämnden måste fatta besparingsbeslut för att kunna bedriva sin verksamhet inom tilldelad ram.

De så kallade Valfärdsnämnderna (Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden) har en utmanande situation både utifrån

det ekonomiska läget och de samhällsutmaningar som nämnderna ska möta och svara upp mot. Det handlar t ex om kort- och långsiktig kompetensförsörjning, där nästintill alla yrkeskategorier möter ökande krav både vad gäller nyrekryteringar och kompetensutveckling för befintlig personal. Det handlar om att höja nivån på den kommunala primärvårdens förmåga, där både den generella utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt de utmaningar regionerna har att hantera ökar trycket på kommunerna. Och det handlar om att kommunen från 1 juli 2025 ska kunna svara upp mot en ny Socialtjänstlag, där fokus bl a ska vara på ett förebyggande arbete i alla åldrar, och där både processer, strukturer, organisering (sannolikt både tjänstemannaorganisationen och den politiska organisationen) behöver utvecklas och förändras. Detta är tre stora områden att hantera, men det finns givetvis fler områden, både som en konsekvens av en på många områden utmanande samhällsutveckling och av var organisationen befinner sig just nu. För Socialnämndens måste man se den ökande ungdoms- och gängkriminaliteten på nationell nivå som starkt oroande.

Ärendebeskrivning

Välfärdsnämnderna har ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut fattades 27 november 2023, och förutsättningarna för att nå helårseffekt för 2024 är därmed mycket svåra. Likväl behöver skarpa förslag presenteras för nämnd, eftersom förutsättningarna för 2025 är likartade. Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025.

Socialnämnden har ett effektiviseringskrav på 1,25 % för 2024. Underskott 2023 till detta innebär att nämnden för 2024 behöver fatta beslut om eller säkerställa att det genomförs besparingar motsvarande 60 mkr.

Sektorledningen har utifrån beslut i nämnd december 2023 tagit fram förslag till besparingar för nämnden som tillsammans innebär att en helårseffekt på 40 mkr kan uppnås (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). Hela denna summa kommer inte att kunna uppnås 2024, på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27

november 2023. Sektorn behöver arbeta vidare med utredningar för att komma med fler förslag till besparingar.

Områden för besparingar

Välfärd Gävle

Sektorchef och sektorledning kommer som en del i det övergripande arbetet att påbörja följande aktiviteter för att komplettera nämndernas beslut:

- Minska den så kallade administrativa organisationen. I denna ingår alla typer av stödfunktioner till nämnder, kunder, chefer och medarbetare (alltifrån ekonomifunktioner till vaktmästare och reception). En minskning motsvarande 7 mnkr.
- Påbörja en översyn av de lokaler som kan hänföras till administration och ledning för att totalt minska de lokalytor som nyttjas. Då sektorn inte äger sina egna lokaler utan hyr lokaler av främst Gavlefastigheter (GFAB) har ett arbete initierats i dialog med GFAB. Bedömd effekt på helår är i nuläget inte möjlig att ge.
- Skärpa återbesättningskrav på chefer och administrativa tjänster. Idag gäller den sk "farfarsprincipen", den kommer tydliggöras ytterligare.

Socialnämnd

För Socialnämnden föreslås följande aktiviteter påbörjas för att hantera de krav som finns.

Det övergripande målet med nedanstående åtgärder är att minska det totala antalet HVB-placeringar för barn och unga med 20 personer. Detta ger en helårseffekt motsvarande 40 mnkr, och bedöms kunna ge årseffekt 2024 på 25 mnkr.

Område	Eventuell konsekvens
Stoppa inflödet av placeringar via utveckling av processerna (bl a ärendeforum)	
Påbörja aktiv hemtagning av 20 placeringar	Risk för ökad social oro/kriminalitet i Gävle
Förstärkt öppenvård möjliggörs genom att förebyggandeenheten och öppenvårdsenheten arbetar tillsammans i ett gemensamt uppdrag för att minska placeringar	Förutsättningar för att förebyggande arbete/tidiga insatser minskar.
SIG-teamet har i uppdrag att arbeta med 15 ärenden för att minska placering samt genomföra tidigare hemtagning	

Följande områden är långsiktiga och behöver **beskrivas ytterligare alternativt utredas ytterligare** efter beslut i nämnd.

Område	Helårseffekt	Eventuell konsekvens
Öppna HVB i egen regi	Utökad kostnad 12 mnkr Nettobesparing senare.	Möjlighet att bromsa tempot i akuta ärenden samt att slussa ut ungdomar från externt HVB tidigare.

Följande områden är pågående och som nämnden behöver få **kontinuerlig rapportering** om för att klara de ekonomiska ramarna:

Område	Helårseffekt	Eventuell konsekvens
Utveckla vårt interna samarbete med täta uppföljningar av ekonomi, antal placeringar och ärenden. Minska antal vårddygn i skyddsplaceringar genom utvecklat samarbete med andra kommuner och bostadsbolag.	Minskade placeringskostnader	
Minska vårddygn på behandlingshem genom att använda egna stödboenden för att möjliggöra tidigare hemgång.		Risk för återfall och svårare att återgå i eget boende
Minska eller avsluta konsulter inom utredningsenheter		Förutsätter att personalomsättningen kan hållas fortsatt låg och att ärendeingången inte ökar kraftigt.

Magnus Höjer
Sektorchef
Välfärd Gävle

**Beslutsärende:
Verksamhetsplan 2024 för
Socialnämnden till
kommunplan 2024 med
utblick 2025-2027**

10

23SON211

Missiv

2024-02-14

Diarienummer: 23SON211

Handläggare:

Martin Wagner
026-17 80 00
martin.wagner@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Verksamhetsplan 2024 för Socialnämnden till kommunplan 2024 med utblick 2025 - 2027

Förslag till beslut

Att anta förslag till verksamhetsplan för Socialnämnden för perioden 2024 - 2027, samt

Att överlämna verksamhetsplanen till kommunstyrelsen för kännedom.

Ärendebeskrivning

För varje år fattar Socialnämnden beslut om en verksamhetsplan för kommande år. I verksamhetsplanen finns de mål nämnden avser fokusera på inom planeringsperioden. Verksamhetsplanen är upprättad efter de anvisningar som utgetts i januari. Med de kommunövergripande målen och riktade målnedbrytningar som utgångspunkt, beslutar Socialnämnden om mål där nämnden kan stödja den samlade måluppfyllelsen. För att kunna göra en utvärdering och analys av Socialnämndens mål stöds de av indikatorer med målvärden eller utav en kvalitativ utvärdering. Till delår 1 kan vissa kompletteringar gällande exempelvis beskrivningstexter och indikatordefinitioner tillkomma.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Valfärd

Verksamhetsplan 2024-2027

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiskt nämndmål.....	3
2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	3
2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	4
2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	5
3 Intäkts- och kostnadsutveckling	6
4 Privata utförare.....	6

1 Inledning

Verksamhetsplanen är upprättad i enlighet med den målstruktur som anges i kommunplanen och efter de anvisningar som utgetts under januari. Kompletteringar gällande exempelvis målbeskrivningar, indikatordefinitioner samt målvärden för perioden 2024–2027 kan tillkomma till delår 1.

2 Strategiskt nämndmål

2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

2.1.1 Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar

2.1.1.1 Nämnden fortsätter arbetet med förstärkta insatser genom att erbjuda vissa prioriterade ungdomar och familjer en mer intensiv och nära vård i samarbete med skolan. Arbetet med SSPF & SIG som startade 2023 fortsätter.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Utvärdering av arbete och aktiviteter			Ja			

2.1.2 Tryggheten och närvaron i skolan skall öka

2.1.2.1 Nämnden fortsätter arbetet med att möjliggöra förstärka stödjandeinsatser riktade till familjer i samarbete med skolan.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Utvärdering av aktiviteter med syfte möjliggöra förstärkta stödjandeinsatser			Ja			

2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

2.2.1 Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar

2.2.1.1 Socialnämnden arbetar för en förbättrad livssituation för barn och unga i Gävle kommun genom att fokusera på barn och unga som behöver stöd och insatser.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Utvärdering av arbetssätt och aktiviteter			Ja			

2.2.2 Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser

2.2.2.1 Nämnden fortsätter arbetet med att minska hemlöshet och socialutsatthet genom att utveckla och utöka Bostad först.

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Uppföljning av genomfört arbete inom Bostad först. Har arbetet utvecklats och har det gett resultat?			Ja			

2.2.2.2 Minska antalet externa placeringar till förmån för öppenvårdsinsatser. Den handlingsplan som togs fram av sektorn under 2022 ska utvecklas, konkretiseras och följas .

Beskrivning

Behöver konkretiseras

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Antal hemtagna placeringar			20 individer			

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Ökning av andel klienter med öppenvårdsinsatser i förhållande till placerade i institutionsvård/HVB			10 %			

2.2.3 Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

2.2.3.1 Välfärd Gävle ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
HME-mätning (Hållbart medarbetarengagemang). Index.			80 %			
"Jag kan rekommendera andra att arbeta i Gävle kommun"			3,75 %			

2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

2.3.1 Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen

2.3.1.1 Nämnden deltar i företagbesök knutet till serveringstillstånd under året

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Nämnden deltar i företagbesök knutna till serveringstillstånd			Ja			

2.3.2 Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens

2.3.2.1 Nämnden samverkar med frågor kopplade till serveringstillstånd tillsammans med verksamheter inom Livsmiljö Gävle

Indikator	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Samverkan genomförs med Livsmiljö Gävle			Ja			

3 Intäkts- och kostnadsutveckling

RESULTATBUDGET

Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Riktade statsbidrag						
Övriga intäkter	72,8	101,2	76,8	78,4	80,0	81,6
Summa intäkter	72,8	101,2	76,8	78,4	80,0	81,6
Personalkostnader	-316,3	-357,5	-359,0	-353,4	-357,6	-634,8
Köp av verksamhet	-233,8	-297,1	-250,7	-256,5	-261,9	-267,3
Övriga kostnader	-108,7	-115,2	-100,9	-96,4	-91,5	-86,4
Avskrivning	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,5	-0,4
Summa kostnader	-659,4	-770,6	-634,5	-628,6	-631,6	-637,2
Verksamhetens resultat	-586,5	-669,5	-634,5	-628,6	-631,6	-637,2
Intern ränta	0	0	0	0	0	0
Resultat före kommunbidrag	-586,5	-669,5	634,5	628,6	631,6	637,2
Kommunbidrag	569,1	621,1	634,6	628,6	631,6	637,2
ÅRETS RESULTAT	-17,5	-48,4	0	0	0	0
INVESTERINGSBUDGET						
Summa nettoinvestering	-1,4	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2	-1,3

4 Privata utförare

Enligt beslut i kommunfullmäktige ska uppföljning av privata utförare ske. Detta regleras av nämnden av fastställd uppföljningsplan. Valfärd Gävle har utöver egenregiverksamhet, cirka 165 avtal med externa utförare omfattande; hem för vård eller boende (HVB), gruppboende och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning, konsulentstöd jour- och familjehemsvård, hemtjänstutförare, vård- och omsorgsboende för äldre, stöd- och behandlingsinsatser i öppenvård samt stödboende för unga vuxna. Uppföljning av verksamheten sker enligt avtal eller överenskommelser. Beställaren, det vill säga Valfärd Gävle, utför även granskningar på förekommen anledning vid exempelvis indikationer på brister i utförandet. Tillsyn utförs av tillsynsmyndigheter som Arbetsmiljöverket (AMV) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Samtliga rapporter delges respektive nämnd efter genomförd uppföljning.

Beslutsärende: Val av ny
ledamot till Socialnämndens
individ- och
myndighetsutskott

11

24SON33

Tjänsteskrivelse

2024-02-14

Diarienummer: 24SON33

Handläggare:

Nadina Alimanovic
026-17 80 00
nadina.alimanovic@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Val av ny ledamot till Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Förslag till beslut

Att utse Cecilia Eriksson Ajanovic (M) från oppositionen till ledamot i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott,

Att uppdraget börjar gälla från och med 2024-03-01, samt

Att Cecilia Eriksson Ajanovics (M) plats som ersättare i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott lämnas vakant tills det att Socialnämnden utser en ny ersättare.

Förslaget

Socialnämndens individ- och myndighetsutskott beslutar i individ och tillståndsärenden där nämndens delegation medger detta.

Utskottet består av fem ledamöter (tre från majoriteten och två från oppositionen), varav en ordförande och en vice ordförande, samt fyra ersättare (två från majoriteten och två från oppositionen).

Det är Socialnämnden som utser vilka ledamöter och ersättare som skall ingå i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott.

Följande personer utgör fram till 29 februari 2024 Socialnämndens individ- och myndighetsutskott:

Ordinarie ledamöter

- Martina Kyngäs (KD) ordförande
- Lena Lundgren Rörick (S) vice ordförande
- *EvaMarja Andersson (M), (avsagt sig uppdraget fr o m 2024-03-01)*
- Aleksandra Stamenkovic (C)
- Elizabeth Puhls (SD)

Ersättare:

- Sabina Rossini (MP)
- Lena Ödeen (L)
- Cecilia Ajanovic (M)
- Anton Hedqvist (V)

Då EvaMarja Andersson (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott behöver Socialnämnden utse en ny ledamot till Socialnämndens individ- och myndighetsutskott.

Socialnämnden föreslås besluta att utse Cecilia Eriksson Ajanovic (M) från oppositionen till ledamot i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott.

Cecilia Eriksson Ajanovic (M) nuvarande plats som ersättare i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott lämnas fr o m 2024-03-01 vakant fram till dess att Socialnämnden utser en ny ersättare.

Uppdraget börjar gälla från och med 2024-03-01.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Beslutsärende: Förordnande
till ledamöter att fatta beslut i
individärenden i brådskande
fall

12

24SON34

Tjänsteskrivelse

2024-02-14

Handläggare:

Nadina Alimanovic
026-17 80 00
nadina.alimanovic@gavle.se

Diarienummer: 24SON34

Nämnd:

Socialnämnden

Förordnande av ledamöter att fatta beslut i individärenden i brådskande fall

Förslag till beslut

Att besluta om förordnande av ledamot med plats tre i enlighet med tidigare fastställd turordning, att dels fatta beslut inom individärenden i brådskande fall enligt 6 kap. 39 § kommunallagen (2017:725) (s.k. ordförandebeslut), dels fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt enligt 6, 6 a, 11 och 27 §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM):

3. Cecilia Eriksson Ajanovic (M)

Att Socialnämndens besluts- och delegationsförteckning revideras/kompletteras i enlighet med ovanstående beslut

Att Beslutet ska börja gälla 2024-03-01

Bakgrund

Förordnandet av ledamöter att fatta beslut i individärenden möjliggör snabba beslutsfattanden i brådskande fall. Syftet med förordnandet är att det alltid ska finnas en behörig beslutsfattare tillgänglig i de fall nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas. Denna beslutanderätt får därför endast användas i sådana brådskande fall.

Möjligheten att fatta beslut i brådskande fall regleras i 6 kap. 39 § kommunallagen, så kallade ordförandebeslut, samt i de ovan uppräknade bestämmelserna i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Eftersom förordnandet att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt endast kan gälla vissa specifika bestämmelser i LVU och LVM, kompletteras det med ett förordnande enligt 6 kap. 39 § kommunallagen i syfte att tillgodose alla andra eventuella behov av brådskande beslut.

För beslutsfattande enligt ovannämnda bestämmelser krävs att nämnden särskilt förordnat ledamöter att göra detta. Det krävs dessutom att den förordnade personen är en ordinarie ledamot i Socialnämnden. Vid ordförandens förfall eller annan frånvaro ersätter förordnade ledamöterna enligt den turordning som framgår av beslutet.

Eftersom det är nämnden som beslutar om förordnanden av ledamöter behöver ett nytt förordnandebeslut fattas i inledningen av varje ny mandatperiod eller i de fall en förordnad ledamot avslutar sitt politiska uppdrag.

Socialnämnden beslutade 2024-02-20 om förordnanden av ledamöter enligt följande turordning att dels fatta beslut inom individärenden i brådskande fall enligt 6 kap. 39 § kommunallagen (2017:725) (s.k. ordförandebeslut), dels fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt enligt 6, 6 a, 11 och 27 §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM):

1. Martina Kyngäs (KD), ordförande
2. Lena Lundgren Rörick (S), 1:e vice ordförande
3. Cecilia Eriksson Ajanovic (M)
4. Aleksandra Stamenkovic (C)
5. Elizabeth Puhls (SD)

Förslag

Då EvaMarja Andersson (M) har av sagt sig uppdraget som ledamot i Socialnämndens individ- och myndighetsutskott fr o m 2024-03-01, behöver Socialnämnden justera förordnandet av ledamöter, med bibehållen turordning enligt ovan.

Som ersättare för EvaMarja Andersson (M) föreslås Cecilia Eriksson Ajanovic (M) förordnas att fatta beslut i individärenden i brådiskande fall. Med bibehållen turordning innebär detta en tredje plats i turordningslistan.

Beslutet föreslås börja gälla fr o m 2024-03-01.

Magnus Höjer

Sektorchef

Välfärd Gävle

Beslutsärende: Boendeplan för
sociala ändamål 2024 – 2028
med utblick mot 2035

13

23SON240

Missiv

2024-02-05

Diarienummer: 23SON240

Handläggare:

Nämnd:

Anna Åkerbris
026-17 96 27
anna.akerbris@gavle.se

Socialnämnd

Boendeplan för sociala ändamål 2024 – 2028 med utblick mot 2035

Förslag till beslut

Att anta framlagt förslag till boendeplan för sociala ändamål 2024–2028 med utblick mot 2035 utifrån nämndens ansvarsområde

Att hemställa att kommunstyrelsen beslutar vidta erforderliga plan- och genomförandeåtgärder så att beståndet av boenden för sociala ändamål kan anpassas enligt den fastställda boendeplanen, samt

Att hemställa att nödvändiga investerings- och driftskostnader förknippade med anpassningen av beståndet av boenden för sociala ändamål enligt den fastställda boendeplanen beaktas i kommunens års- och långtidsbudgetar.

Ärendebeskrivning

Välfärd Gävles boendeplan är sektorns förslag på hur beståndet av boenden för sociala ändamål ska anpassas till behovet under aktuell planeringsperiod. Dokumentet utgör också en del i kommunens övergripande budgetarbete samt planering för mark- och planberedskap. Dokumentet omfattar planering utifrån nuvarande och uppskattat behov av boenden för sociala ändamål 2024–2028 med utblick mot 2035.

Bostad först har initierats i Gävle kommun och är en modell där bostad erbjuds till långvarigt hemlösa med psykisk- och/eller missbruksproblematik.

Övergångskontrakt ser ut att fortsatt minska framöver. Försökslägenheter finns det ett ökat behov av. Även så stödboende för barn- och ungdomar 16–20 år kommer att behöva fler platser under året. När det gäller stödboende för vuxna så görs just nu en genomlysning av Valfärd Gävles behov. Därutöver matchar tillgång och efterfrågan på de olika boendeformerna.

Frågan om att starta eget HVB i egen regi för barn och unga utreds vidare och det finns även ett behov av någon form av utslusningsboende för ungdomar.

Valfärd Gävle har en pågående översyn där Tillsynsboendet Stallgatans nuvarande utformning (lokal) och inriktning ses över och en snabbare omsättning av lägenheterna behövs, då kö finns.

Valfärd Gävle förväntar även ytterligare personer från Ukraina under 2024, utifrån det för kommunen anvisade antalet flyktingar.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Valfärd

Boendeplan – för sociala ändamål

2024 – 2028 med utblick mot 2035

Socialnämnden

Dnr 23SON240, 2023-12-12

Boendeplan

- för sociala ändamål

2024 - 2028 med utblick mot 2035

Socialnämnden
Dnr 23SON240
2023-12-12

Välfärd Gävle, utveckling och stöd

Anna Åkerbris, Boendeplanerare

www.gavle.se

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Bakgrund	5
2.1. Definitioner	6
3. Bestånd och behov av bostadssociala lägenheter	8
3.1 Övergångslägenhet	9
3.2 Försökslägenhet	9
3.3 Jourlägenhet	10
4. Övergångslägenhet - Bostad Först	11
5. Stödboende och Hem för vård och boende (HVB)	12
5.1 Stödboende för ensamkommande barn - EKB	12
5.2 Stödboende för vuxna med missbruksproblematik	13
5.3 Hem för vård och boende (HVB)	14
6. Tillsynsboende	16
7. Boende på Björkegrenska	17
8. Skyddat boende	19
9. Härbärge	19

1. Sammanfattning

Välfärd Gävles Boendeplan för sociala ändamål 2024 - 2028 med utblick mot 2035 - Socialnämnden, behandlas och antas av Socialnämnden utifrån nämndens ansvarsområden.

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg enligt socialtjänstlagen.

Socialnämnden (Välfärd Gävle) handlägger alla ansökningar om bistånd samt skriver avtalen med den externa hyresgästen.

I planen fastställs behovet av bostäder och lokaler utifrån verksamhetens behov av platser för boende och/eller stöd.

I boendeplanen redovisas behovet uppdelat utifrån målgrupper:

- Bestånd och behov av bostadssociala lägenheter (övergångslägenhet, försökslägenhet, jourlägenhet)
- Övergångslägenhet – Projekt Bostad Först
- Stödboende och Hem för vård och boende (HVB)
- Tillsynsboende
- Boende på Björkegrenska
- Skyddat boende
- Härbärke

Planen visar på en balans mellan tillgång och behov för sociala ändamål 2024–2035. Behovet beräknas att kunna mötas genom fler lägenheter hos AB Gavlegårdarna och genom ett fåtal, sedan tidigare befintliga avtal med, privata fastighetsägare. En del utredningar pågår dock inom Välfärd Gävle, kring olika verksamhetsförbättringar, vilket kan leda till ett förändrat behov av boenden.

2. Bakgrund

Reglerna i socialtjänstlagen, SoL, innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda.

Kommunerna ansvarar för att det finns bostäder till invånarna i den egna kommunen och ska planera bostadsförsörjningen utifrån kommunens framtagna riktlinjer. Riktlinjerna syftar till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Riktlinjerna ska också främja att kommunen förbereder och genomför ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen.

Socialtjänstlagen omfattar alla som vistas i en kommun och reglerar kommunens skyldigheter att erbjuda stöd och hjälp. Socialtjänstlagens 4 kap 1 § reglerar rätten till insatser via socialtjänsten vilket kan omfatta insatser till personer som söker hjälp med boende. Socialtjänsten i en kommun omfattas även av skyldigheten att ingripa till skydd för enskilda personer. Socialtjänstens ansvar kan handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning.

För vissa grupper har kommunen ett särskilt ansvar att tillhandahålla boenden. Det handlar om vissa äldre personer, vissa personer med funktionsnedsättning och vissa nyanlända som fått uppehållstillstånd.¹

En behovsanalys utifrån socialnämndens behov är komplex. Att räkna på socialnämndens behov är en utmaning då det finns många faktorer som påverkar behovsbilden. I den här planen utgör, historiken avseende antalet beviljade beslut tidigare år och kontor myndighets gemensamma/totala uppskattning av framtida behov grunden för bedömningen. I analysen så vägs också tillgängliga resurser för stöd i boendet in, samt vilka andra insatser som nämnden kan erbjuda.

Utredningsenhet boende inom Valfärd Gävle har tidigare tagit emot remisser från andra enheter gällande behovet. Utredningsenhet boendes uppdrag förstärktes i och med att enheten organiserades inom Myndighetskontoret. Utredningsenhet boende har sedan dess gjort mer rättssäkra beslutsunderlag samt arbetat med utredningsprocessen för att få säkrare bedömningar. Utredningsenhet boende har ett gott samarbete med AB Gavlegårdarna avseende anskaffande av lägenheter efter behov.

¹ <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/ekonomiskt-bistand/hemloshet/kommunens-och-socialtjanstens-ansvar-for-boendeinsatser/>

2.1. Definitioner

- **Övergångslägenhet** - Övergångslägenheter kallas de lägenheter, där kommunen är förstahandshyresgäst och som kommunen upplåter vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad enligt 4 kap. 1 § SoL, människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter, se redogörelse under punkten 3 nedan. I de fall som bistånd till boende beviljas enligt 4 kap. 1 § SoL gäller samma handläggning vad gäller deltagarna i Bostad Först.
- **Försökslägenhet** - Försökslägenheter kallas de lägenheter, där kommunen är förstahandshyresgäst och som kommunen upplåter vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad enligt 4 kap. 1 § SoL (människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter), och till människor med en sammansatt social problematik i ett utslussningsskede enligt 4 kap. 2 § SoL. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut som verkställs genom tidsbegränsade hyresavtal. Dessa lägenheter är möblerade. Det finns ingen möjlighet för hyresgästen att få ta över kontraktet på en försökslägenhet.
- **Jourlägenhet** – I första hand för korta placeringar till för våldsärenden. Ingen hyra/avgift tas ut för boendet. Nämnden har totalt 11 jourlägenheter, fördelat på de olika verksamheterna. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut.
- **Övergångslägenhet - Bostad Först** – en särskild insats som riktas till långvarigt hemlösa med en psykisk- och/eller missbruksproblematik. För en övergångslägenhet är kommunen förstahandshyresgäst och kommunen upplåter lägenheten vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad enligt 4 kap. 1 § SoL (människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter), och till de människor med en sammansatt social problematik som befinner sig längst bort från bostadsmarknaden. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut som verkställs genom tidsbegränsade hyresavtal. Lägenheterna är omöblerade. För denna målgrupp inom ramen för Bostad Först ska boendet vara mer stadigvarande. Deltagaren ska kunna ta över förstahandsavtalet.
- **Stödboende för barn - EKB** – en mindre ingripande, och mer självständig form av boendeinsats för ensamkommande barn (från 16 år).
- **Stödboende för vuxna med missbruksproblematik** – en insats som syftar till att ge stöd till att bibehålla nykterhet och att komma vidare till ett eget boende. Hemstagården (för män) och Nova (för kvinnor)
- **Tillsynsboende** – Inget krav på nykterhet. Stallgatan (för män och kvinnor).

- **Boende på Björkegrenska** - är ett kommunalt boende som beviljas i första hand till hemlösa barnfamiljer utan tilldelning av ett kontrakt. 12 kap. jordabalken är således inte tillämplig. Ett boende på Björkegrenska beviljas hemlösa barnfamiljer även i en akut situation enligt 4 kap. 1 § SoL, samt därefter enligt 4 kap. 2 § SoL. En barnfamilj kan också utan att ha varit i nöd ansöka om att få en plats på Björkegrenska. Klienten betalar dygnsavgift enligt socialtjänstlagen. Även ensamstående vuxna kan få boende på Björkegrenska, dock inte i ett akut läge, utan efter utredning och bedömning. Nyanlända personer som av Migrationsverket anvisas till Gävle kommun kan erbjudas tillfälligt boende i avvaktan på ett förstahandskontrakt hos det kommunala bostadsbolaget. Sid 80(157)
- **Skyddat boende** – boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Skyddat boende erbjuds även av exempelvis kvinnojourer, utan beslut från socialnämnden. Skyddat boende köps in på ramavtal.
- **Härbärke** - en tillfällig (natt till natt) övernattningslokal för bostadslösa. Boende på härbärgen kräver inget biståndsbeslut.
- **Hem för vård och boende (HVB)** – en insats som bedriver behandling eller är inriktad på vård, stöd eller fostran. Samtliga HVB är i extern regi.

3. Bestånd och behov av bostadssociala lägenheter

Bostadssociala kontrakt är ett andrahandskontrakt där Valfärd Gävle är förstahandshyresgäst. Den enskilde kan ha rätt till bistånd för boende då denne är helt bostadslös och har speciella svårigheter att tillgodose sitt behov av bostad själv. Utifrån dessa kriterier görs individuell bedömning.

Valfärd Gävle har fem försökslägenheter och två jourlägenheter. Enheten för våld i nära relation - har sex jourlägenheter och Utredningsenhet vuxen - har en lägenhet

Bostad Först är de som ansöker om både stöd och boende och får en övergångslägenhet som kan, när det fungerar bra, ta över samma lägenhet, med ett eget hyresavtal.

När projektet blivit mer etablerat, så kommer det vara enklare att se hur många deltagare som det kommer att röra sig om framåt.

Övergångslägenhet (hyrs ut omöblerade)	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2035
Totalt	435	278	154	130	100	100
Förändring (+/-)	-7%	-36%	-45%	-16%	-23%	-23%
Nya beslut	52	9	1	6	6	2

Försökslägenhet	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2035
<i>– korttidskontrakt 1 vecka i taget med 1 dygns uppsägningstid (Möblerade LGH)</i>						
Totalt	15	3	5	8	10	10
Förändring (+/-) lägenheter	+5	-12	+7	+5	+/-0	+/-0

Jourlägenhet	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2035
Totalt	19	11	9	9	9	9

3.1 Övergångslägenhet

Endast en övergångslägenhet beviljades under 2023 och 66 klienter har under 2023 fått eget avtal (från övergångslägenhet till eget hyresavtal hyresvärden). För november fakturerades 154 övergångslägenhet som pågående. Hos privata hyresvärdar har vi 58 st övergångslägenhet upp delat på HSB 4 st, SBB, 19 st, Heimstaden 18 st, Balder 13 st, SBC1 st. Resterande 96 övergångslägenhet finns hos AB Gavlegårdarna.

Det totala antalet aktiva övergångslägenheter har minskat från 278 lägenheter i augusti 2022, ner till 154 lägenheter i november 2023. Det är en minskning med ca 45 procent.

Behov

Antalet övergångslägenheter har under de senaste åren minskat till följd av att det nu gjorts mer omfattande utredningsarbete med bedömningar där möjliga äldre kontrakt har avslutats, kombinerat med ett reducerat antal gynnande beslut. Enligt rättspraxis är det få människor som har rätt till bistånd i form av ett boende. Utredningsenhet Boende hjälper och vägleder människor till ett självständigt liv och ett stöd för eget boende och utreder även om det finns rätt till bistånd till boende.

Övergångslägenheter bedöms fortsatt minska framöver, om än i mindre takt än det hittills gjort. Valfärd Gävle kommer framåt också att arbeta i annan form med övergångslägenheter – mot fler klienter i Bostad Först och Försökslägenheter.

3.2 Försökslägenhet

Försökslägenhet hyrs ut med andrahandskontrakt till människor med en sammansatt social problematik i ett utslussningsskede. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut som går hand i hand med tidsbegränsade hyresavtal. Socialnämnden upplåter en lägenhet i andra hand med ett tidsbestämt hyresavtal som i vanliga fall avser en hyresperiod om en vecka, och med rätt till förlängning med en vecka i taget, om inte uppsägning sker, till människor med en sammansatt social problematik i ett utslussningsskede. Den maximala längden på hyresförhållandet som ett sådant andrahandshyresavtal kan komma att avse är 23 månader. Ingen klient får således bo längre än sammanlagd 23 månader i följd i en försökslägenhet. Klient har inget besittningsskydd utifrån att hyresförhållandet varar kortare tid än två år. Lägenheten hyrs ut i möblerat skick.

Det finns ingen möjlighet att ta över hyresavtalet avseende denna målgrupp och dessa kontrakt efter att ett hyresförhållande om maximalt 23 månader har gått till ända. Klientens hyresvärd är Gävle kommun.

De finns ingen rättslig relation mellan fastighetsägaren och klient. Kommunen ansvarar som hyresvärd för klienten enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen).

Socialnämnden nyttjar 5 försökslägenheter.

Behov

Det bedöms finnas ett ökat behov av försökslägenheter åren framöver – dessa lägenheter tillhandahålls av AB Gavlegårdarna, från deras ordinarie bostadsbestånd. Dialog förs även med andra hyresvärdar för att utöka beståndet.

3.3 Jourlägenhet

Den som har omfattande skyddsbehov och den som behöver flytta från Gävle kommun sorterar under Enheten för våld i nära relationer (EVIN) som utreder och placerar. Utredningsenhet Boende kommer in i bilden i fråga om våldsutsatta människor som inte har egna förmågor att byta eller ordna med en bostad. Efter utredning kan bistånd i form av en förtursplats i kön hos det kommunala bostadsbolaget beviljas när personen visserligen inte har sådana speciella svårigheter att ett biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL aktualiseras, men som ändå har bestyrkta svårigheter. Samma handläggning ska gälla för ungdomar över 18 år som varit placerade i HVB-hem och som bedöms klara av att sköta ett eget hyreskontrakt.

Det handlar om att bevilja en förtursplats i kön hos det kommunala bostadsbolaget, inte om ett hyreskontrakt. Detta sker i samverkan och överenskommelse med kommunala bostadsbolaget.

Välfärd Gävle står som hyresgäst för jourlägenheter som ligger utspridda över kommunen. Socialnämnden har tillgång till 11 jourlägenheter för barnfamiljer och personer utsatta för våld i nära relation. Socialnämnden ansvarar för utrustningen i jourlägenheter. Ingen kostnad/egenavgift utgår för den enskilde i boende i jourlägenhet idag.

Utredningsenhet boende har 2 jourlägenheter.

Enheten för Våld i nära relationer har 8 st lägenheter till sitt förfogande.

Utredningsenhet vuxen nyttjar 1 st jourlägenhet.

Behov

Behovet har ökat de senaste åren eftersom våld i nära relation har ökat. Prognosen framåt tyder dock på att behovet täcks med nuvarande antalet jourlägenheter.

4. Övergångslägenhet - Bostad Först

Bostad Först är tänkt som en modell där bostad erbjuds till långvarigt hemlösa med psykisk- och/eller missbruksproblematik. Boendet har inget krav på behandling, men de erbjuds ett stort stöd från boendevägledare. Boendeformen finns inte inom Valfärd Gävle idag. Valfärd Gävle har tidigare fått medel via statsbidraget från myndigheten Delmos. Socialnämnden har i senaste kommunplanen fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur metoden "Bostad Först" kan införas i Gävle kommun, i syfte att minska hemlösheten.

Målgruppen för Bostad Först är människor med en mångårig eller upprepade missbruks- och hemlöshetsproblematik, samt en psykosocial problematik och någon form av stödbehov. Dessa människor har oftast svårt att komma in på arbetsmarknaden och tillbaka till samhället. De ska dock kunna sköta ett hyresavtal. Målgruppen har inte stora omvårdnadsbehov. De insatser som erbjuds idag i form av serviceboende/servicebostad samt gruppboende/gruppboende är till för personer med stora omvårdnadsbehov. I målgruppen ingår således människor som har olika former av missbruks-/beroendeproblematik och som därtill drabbats av en allvarlig psykisk sjukdom eller psykisk ohälsa. Dessa personer har inte lyckats med de första stegen till ett självständigt liv. Målgruppen för Bostad Först befinner sig längst bort från bostadsmarknaden. Biståndet är ett paket som inkluderar boende, vilket kompletteras med vägledning och stöd. Grundtanken med Bostad Först är att människor utifrån att de har ett tryggt boende själva kan ta makten över sina liv utan att biståndet i form av boende villkoras med krav på drogfrihet eller behandling. Biståndet är dock villkorat med ett återkallelseförbehåll som gör det möjligt att ompröva det gynnsamma beslutet till nackdel för den enskilde vid sådana ändrade förhållanden som innebär att biståndet till exempel av någon anledning inte längre är lämpligt och då det av någon anledning inte längre finns ett behov av det aktuella biståndet.

Avseende en övergångslägenhet inom ramen för Bostad Först sluts ett övergångskontrakt. Det är ett andrahandsavtal som är tidsbestämt med en månad, dock med rätt till förlängning med en månad om uppsägning inte sker. Den maximala tiden för ett hyresförhållande som ett sådant andrahandshyresavtal kan komma att avse bör som utgångspunkt vara 23 månader. I undantagsfall kan förlängning medges under förutsättning av att en överenskommelse om avstående från besittningsskydd har godkänts av hyresnämnden.

Lägenheten hyrs ut omöblerad. Målet är att deltagaren ska ges en möjlighet att ta över hyresavtalet avseende dessa lägenheter, efter att hyresförhållandet enligt andrahandsavtalet har avslutats. Detta kommer fastighetsägaren att bestämma och är inget som socialnämnden råder över. Klientens hyresvärd är kommunen. De finns ingen rättslig relation mellan fastighetsägaren och deltagaren förrän deltagaren skrivit ett förstahandskontrakt med fastighetsägaren. Kommunen ansvarar som hyresvärd för deltagaren enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen).

Behov

Boendeformen behöver utvärderas efter införandet för att kunna utreda eventuella framtida behov.

5. Stödboende och Hem för vård och boende (HVB)

Socialnämndens vårdinsatser syftar till att möjliggöra ett självständigt liv. Vårdinsatser kan ske i eget boende, familjehem, hem för vård och boende (HVB) eller i stödboende. Placeringsstiderna varierar från korta jourplaceringar till uppväxtplaceringar.

5.1. Stödboende för ensamkommande barn - EKB

Stödboende för barn och unga 16–20 år är en placeringsform från Socialstyrelsen som trädde i kraft 1 januari 2016. Syftet är en mindre omfattande insats för barn och unga vars vårdbehov inte är så stort att det motiverar en HVB placering.

Stödboende för barn och unga är i första hand tänkta att vara självständiga boenden, men andra mer sammanhållna boendelösningar är inte uteslutna.

Stödboende är en vanlig placeringsform för ensamkommande barn och unga i åldrarna 16–20 år. Välfärd Gävle har idag inget stödboende för barn och unga.

Behov

Kommunerna ansvarar för mottagande av ensamkommande asylsökande barn och ungdomar och Migrationsverket anvisar vilken kommun som ansvarar för det individuella barnet. Anvisningarna sker till kommunerna genom ett fördelningssystem som baseras på att respektive kommun tar emot en fastställd andel av det totala antalet barn.

Anvisning sker till den kommun i landet som har lägst måluppfyllelse av sin andel (så kallad utjämnande anvisning) eller om det föreligger stark anknytning till annan kommun (så kallad anknytningsanvisning). Samtliga kommuner ska omfattas av anvisningar avseende mottagande av asylsökande ensamkommande barn och tilldelas en andel. Ingen andel kommer att vara lägre än en (1) promille. Innan Migrationsverket fastställer andelarna ska länsstyrelserna ges möjlighet att i samråd med verket göra regionala justeringar av andelarna på kommunnivå.

Andelarna grundas på ett antal variabler och på statistik från föregående kalenderår. Andelarna fastställs i samband med Migrationsverkets prognos i februari varje år och löper under tolv månader med start den 1 mars varje år. I dagsläget ser det ut som att det kommer att behövas cirka 17 platser till nästa år.

5.2. Stödboende för vuxna med missbruksproblematik

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik tillhandahålls i egen regi genom Hemstagården (män) och Nova (kvinnor).

På stödboendena ställs krav på nykter- och drogfrihet under placeringstiden och målet är att bryta missbruk, destruktiva livsmönster och möjliggöra att individen kan tillgodogöra sig annan vård. Det kan även vara en del av en utslussningsprocess från annan heldygnsvård.

Placering på stödboendet är en biståndsinsats som Utredningsenhet vuxen utreder, fattar beslut och följer upp. Vården planeras utifrån individens behov och en vårdplan upprättas tillsammans med individen. Placeringstiden är individuell och bedömning görs bland annat utifrån individens vårdbehov, möjlighet att anskaffa eget/annat boende, för att tillgodoses annan vård, stabil nykter och drogfrihet, genomförande av utredning eller insättning av medicinering.

Hemstagården har 23 platser för män från 21 år och uppåt med missbruk eller beroende, psykisk ohälsa eller annan problematik som påverkar den sociala tillvaron.

Nova har 10 platser för kvinnor från 21 år och uppåt med missbruk eller beroende, psykisk ohälsa eller annan problematik som påverkar den sociala tillvaron.

De boende på Hemstagården får ta ansvar för lokalen, mat, städning med mera utifrån deras individuella förutsättningar.

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik Hemstagården	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Totalt	23	23	23	23	23	23	23
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik Nova	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Totalt	10	10	10	10	10	10	10
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Behov

Det är en hög efterfrågan på platserna till Hemstagården. Oftast är det kö och behovet ser ut att hålla i sig över tid.

Inom Nova är det ett kontinuerligt flöde mellan in- och utflytt och det uppstår sällan längre tids köer, även om det ibland kan förekomma viss kö till platserna.

Det har varit en hög efterfrågan på platserna och båda stödboendena har under året varit fullbelagda och med en väntetid/kö till verkställighet. Behovet är till stor del kopplat till bostadslöshet och begränsade möjligheter till att tillgodogöra sig annan vård, såsom öppenvård, om det saknas en trygg boendesituation. Placeringar på behandlingshem tenderar därmed även att bli längre då det råder väntetid för att möjliggöra vård på hemmaplan. På Hemstagården har i snitt minst 80 % av de inskrivna saknat annan boendelösning, medan siffran är omkring 60% på Nova. (Männen har generellt svårare att både anskaffa och behålla bostad, medan kvinnor har en ökad förmåga till att behålla bostad).

En genomlysning av behovet av Valfärd Gävles tillsynsboende och stödboenden har påbörjats och innan den är genomförd är det svårt att säga något om behov av platser. Det verksamheten dock kan konstatera är att efterfrågan över tid har varit större än tillgången.

5.3. Hem för vård och boende (HVB)

Socialnämnden ansvarar för att i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört, 5 kap 1 § SOL.

Placeringskommunen har, enligt principen om det sammanhållna vårdansvaret, kvar ansvaret under vistelsen och i anslutning till att vården upphör. Det betyder att när ungdomar flyttar ut från sina familjehem och HVB etcetera, att nämnden har ansvar för att den unge får det stöd den behöver vilket då kan vara boende etcetera.

Det är dock idag ett för stort steg att för en ungdom att flytta direkt från HVB-hem till egen lägenhet. Det behövs därför boende för dem som klarar eget boende med stöd, men även för de med mer omfattande stödbehov på grund av funktionshinder eller psykisk ohälsa. Det rör sig om ungdomar som behöver individuellt utformade insatser och de som kan bo i grupp, tex ett ungdomsboende eller annan form av utslussningsboende. Det förutsätter att det finns möjlighet för dessa ungdomar att få ett eget bostadskontrakt, när de inte längre behöver stöd för att vara självförsörjande.

Gällande familjehemsplacerade ungdomar

För de ungdomar som Gävle kommun har placerade i familjehem så är praxisen den att de som regel bor kvar i sina familjehem tills dessa att de fullföljt sin gymnasieutbildning, vanligtvis är den unge 19-20 år när den är klar med detta. Dock finns det ungdomar som vid 18 års dagen inte längre vill vara familjehemsplacerade men det är något eller några år kvar tills gymnasieutbildningen är klar. Även dessa ungdomar har kommunen ansvar för och i ansvaret ingår det då att ombesörja att ungdomen har ett boende samt att den unge får stöd om den har behov av det.

Ibland kan det även vara så att den unge inte har ett så stort behov av stöd att det inte är motiverat med familjehemsvård och då kan det vara aktuellt att den unge får ett eget boende men med ett mer begränsat stöd där ett utslussningsboende skulle kunna täcka den unges behov.

Många ungdomar har tillsammans med socialtjänsten och familjehemmet planerat i god tid och med struktur för sin utflytt ur familjehemmet men tyvärr gäller inte detta för alla. Tendensen är att fler ungdomar placeras sent i livet och att fler än tidigare är placerade hos privata aktörer vilket också kan leda till att det är svårt att i god tid planera och strukturera att underlätta för ungdomen att flytta till eget boende. De är inte redo för detta. Många unga har även svåra trauman bakom sig vilket också leder till att deras behov av vård är längre än för andra. Vilket lett till att den unge ofta haft fullt upp med att klara skolgången samt att den unge kan ha psykisk problematik vilket då leder till att fokus inte har kunnat vara att i god tid planera för en utslussning till eget boende.

Med ovan nämnda så finns det skäl till att ha någon form av utslussningsboende för vissa ungdomar som varit i familjehemsvård. Med ett utslussningsboende skulle många av våra ungdomar få en bättre start/övergång till eget boende vilket skulle kunna leda till mindre kostnader för placeringar tex HVB eller att ungdomen hamnar i kriminellt beteende

Behov

De HVB-hem som idag finns inom Gävle kommun ägs och drivs i extern regi.

En intern utredning kring ett eventuellt behov av att starta ett eget HVB pågår inom Valfärd Gävle.

6. Tillsynsboende

Tillsynsboende är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen och är ett stadigvarande boendeanternativ. Tillsynsboendet som Valfärd Gävle driver ligger på Stallgatan och är ett högtoleransboende som vänder sig till personer med pågående drogproblematik och samsjuklighet med psykisk ohälsa. Boendet startades för att minimera antalet hemlösa på Gävles gator. Flera av de boende har försörjningsstöd och de betalar sin hyra och vissa har även matabonnemang. Det finns inget omvårdnads-/HSL ansvar, utan de boende kan, vid behov, ha insatser av hemtjänst.

Det är Utredning vuxen som utreder och placerar på boendet.

Stallgatan har 27 mindre lägenheter med kokvrå och hygienrum, samt 8 rum med egna hygienrum. Stallgatan har även 3 lägenheter som erbjuds för tillfällig jourplacering.

Tillsynsboende, Stallgatan	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Totalt	35	35	35	35	35	35	35
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Behov

Valfärd Gävle har en pågående översyn där Stallgatans nuvarande utformning (lokal) och inriktning ses över och en snabbare omsättning av lägenheterna behövs, då kö finns.

7. Boende på Björkegrenska

Björkegrenska är ett kommunalt boende som beviljas i första hand till hemlösa barnfamiljer utan tilldelning av ett kontrakt. 12 kap. jordabalken är således inte tillämplig. Ett boende på Björkegrenska beviljas hemlösa barnfamiljer även i en akut situation enligt 4 kap. 1 § SoL, samt därefter enligt 4 kap. 2 § SoL. En barnfamilj kan också utan att ha varit i nöd ansöka om att få en plats på Björkegrenska. Klienten betalar en dygnsavgift enligt socialtjänstlagen. Boendet är ett delvis ett kollektivt boende utan vård eller behandling, men med stödjande insatser för att familjer aktivt ska söka eget boende och genom att främja samhällsintegration.

Även enskilda vuxna kan få tillgång till ett rum på Björkegrenska, dock inte i ett akut läge, utan först efter utredning och bedömning.

Från och med 1 juli 2022 har kommunerna i landet övertagit ansvaret från Migrationsverket för att ordna boende till flyktingar från Ukraina. För närvarande finns inga stora strömmar av flyktingar till Sverige, men Gävle kommun har en beredskap att successivt kunna ta emot de människor som behöver boende. Samordning och dialog med Migrationsverket och Länsstyrelsen sker centralt i kommunen.

Nyanlända personer som av Migrationsverket anvisas till Gävle kommun erbjuds boende på Björkegrenska, i avvaktan på ett förstahandskontrakt hos det kommunala bostadsbolaget

På Björkegrenska finns totalt 55 rum med dusch och toalett, det är gemensamt kök på varje våning. Ett av husen på Björkegrenska nyttjas idag för Matakutens verksamhet, samt för administrativa kontorsplatser. I ett av husen på Björkegrenska finns en avdelning med 24 rum som idag är avsatt till flyktingar från Ukraina.

I oktober 2023 bodde det totalt 33 vuxna och 24 barn där.

16 rum på Björkegrenska kan nyttjas för akutboende för till exempel hemlösa barnfamiljer. I oktober 2023 nyttjar 4 vuxna och 2 barn akutboendet för familjer.

Ukrainaflyktingar med barn placeras i första hand på Björkegrenska och ensamma vuxna placeras på Kristinelundsgården.

Gävle kommun har blivit anvisade 226 flyktingar från Ukraina. För att nå upp i det anvisade talet förväntas eventuellt ytterligare 59 personer anvisas under 2024.

Björkegrenska				
Avdelning för Ukraina	2020	2021	2022	2023
+ "vanligt akutboende"				
Vuxna "avdelning för Ukraina"			24	33
Barn "avdelning för Ukraina"			19	24
Vuxna "vanligt akutboende"				4
Barn "vanligt akutboende"				2
Totalt	67	87	43	63
Förändring (+/-) antal boenden	-41	+20	-23	+20

Kristinelundsgården	2020	2021	2022	2023	2024
Vuxna "från Ukraina"				82	
Barn "från Ukraina"				25	
Totalt antal boenden från Ukraina på Kristinelundsgården	-	-	44	107	166
Förändring (+/-) antal boenden	-	-	-	+63	+59

På Kristinelundsgården finns tre våningar och på varje våning finns 21-22 rum. Totalt bor där i oktober 2023 107 gäster. Hyresavtal för Kristinelundsgården med Bokbacken/Hemsö går ut 2027.

Behov

Migrationsverkets prognos visar på att invandringen kommer att hålla sig på ungefär samma nivå som idag de kommande åren. För att i tidigt skede få information kring läget, deltar Vålfärd Gävle i Länsstyrelsens träffar, samt bevakar svar från Migrationsverket och Länsstyrelsen vad det gäller tilldelning.

8. Skyddat boende

Ett skyddat boende tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Skyddat boende är en insats enligt socialtjänstlagen, med utgångspunkt i 5 kap.11 § SoL och beslut enligt 4 kap. 1 § SoL. Socialnämnden har det yttersta ansvaret för att personer som utsatts för brott får det stöd och den hjälp de behöver. Socialtjänsten ansvarar för att utifrån en utredning av den våldsutsattas och eventuella barns behov, bedöma vilken insats som är lämplig, till exempel i form av skyddat boende (prop. 2006/07:38 s.12).

Det finns även skyddat boende hos kvinnojourer och liknande, där inte beslut från socialnämnden behövs.

Det finns ett ramavtal för köp av platser i skyddat boende för vuxna, ungdomar samt vuxna med medföljande barn. Det är EVIN och Utredningsenhet Vuxen som utreder och placerar på skyddat boende.

9. Härbärke

Organisationen Hela människan har sedan tidigare en IOP (Idéburet offentligt partnerskap) för dagverksamhet för personer i hemlöshet. För perioden 2023–2025 utvecklas även IOPn till att ingå tillgång till Härbärke med ca 15 sovplatser, tre lägenheter och ett jourrum.

Beslutsärende: Initiativärende
(M) – Skolfam

24

23SON242

Tjänsteskrivelse

2024-02-13

Diarienummer: 23SON242

Handläggare:

Lena Hörnell
Tfn 026 - 17 80 00
lena.hornell@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Yttrande/svar angående: Initiativärende (M) – Skolfam

Förslag till beslut

- Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Bakgrund

Vid Socialnämndens sammanträde 2023-11-21 väckte EvaMarja Andersson (M) initiativärendet "Skolfam" framställt av henne, Cecilia Eriksson Ajanovic (M), Lise-Lotte Vanler (M), Kristin Malmberg (M) och Petter Mörck med följande förslag:

- att Skolfam informerar om sitt arbete till nämnden
- att statistik över tid kring Skolfams arbete delges nämnden
- att frågan om Gävle kommun använder sig av andra utförare än Skolfam för att förstärka chansen att lyckas i skolan för placerade barn och unga

Socialnämnden beslutade 2023-11-21 att ärendet tas emot och hanteras för beredning och att frågan därefter återupptas på nytt.

Sektor Valfärd yttrande efter ärendeberedning

Sektor Valfärd har tagit emot ärendet som hanterats för beredning och lämnar utifrån det aktuella initiativärendet följande yttrande:

- Skolfam kommer efter kallelse till nämnden under våren att informera om sitt arbete med skolfam samt presentera mer beskrivande statistik.
- att övergripande statistik över tid kring Skolfams arbete presenteras på socialnämndens sammanträde 20 februari 2024.
- Gävle kommun använder sig inte av andra utförare än Skolfam för att förstärka chansen att lyckas i skolan för placerade barn och unga.

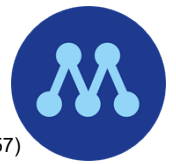
Förslag

Utifrån sektor Valfärds beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Initiativärende – Skolfam

Under tidigare mandatperioder förstärktes verksamheten Skolfam. Skolfams arbetsmodell syftar som arbetsmodell på att genom förstärkning öka chansen att lyckas i skolan för barn placerade i familjehem. Skolfam består av ett team med psykolog, specialpedagog och socialsekreterare. Skolan är en framgångs och trygghetsfaktor för barn och unga som ska ges samma förutsättningar och möjligheter till alla. Placerade barn och unga är en utsatt grupp där forskningen visar att de barn och unga som befinner sig i samhällsvård har låga och ofullständiga grundskolebetyg och låg utbildning som vuxna.

Det är flera år sedan som socialnämnden fick information av verksamheten skolfam och hur utvecklingen ser ut i dag utifrån dagens utmaningar. Hösten 2020 ställdes frågan i kommunfullmäktige utifrån en delårsrapport 2 och det visade sig att 4 av 5 unga kommit in på gymnasieprogrammet, vilket var en förbättring av tidigare resultat. Med dagens utmaningar av behovet av att allt fler barn och unga har behov av placeringar utanför hemmet, finns intresse att informeras av verksamheten och att ta del av statistik samt att den samverkan Gävle kommun har med utbildning Gävle fortlöper.

Med anledning av ovanstående föreslår vi socialnämnden besluta:

- att Skolfam informerar om sitt arbete till nämnden
- att Statistik över tid kring Skolfams arbete delges nämnden
- att Frågan om Gävle kommun använder sig av andra utförare än Skolfam för att förstärka chansen att lyckas i skolan för placerade barn och unga

Eva Marja Andersson (M)

Cecilia Eriksson Ajanovic (M)

Lise-Lotte Wanlér (M)

Kristin Malmberg (M)

Petter Mörk (M)

Beslutsärende: Initiativärende
(M) - Inför brukarstyrda
brukarrevisjoner

25

23SON239

Tjänsteskrivelse

2024-02-05

Diarienummer: 23SON239

Handläggare:

Caroline Engberg
Tfn 026 - 17 80 00
caroline.engberg@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Yttrande/svar angående: Initiativärende (M) – Inför brukarstyrda brukarrevisioner

Förslag till beslut

Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat

Bakgrund

Vid Socialnämndens sammanträde 2023-11-21 väckte EvaMarja Andersson (M) initiativärendet "Inför brukarstyrda brukarrevisioner" framställt av henne, Cecilia Eriksson Ajanovic (M), Lise-Lotte Vanler (M), Kristin Malmberg (M) och Petter Mörck med följande yrkanden:

- att Sektor Vårld uppdras att utifrån Region Västra Götalands modell (@ 2023 Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa Västra Götaland och Göteborg) ta fram ett förslag på hur brukarstyrda brukarrevisioner ska införas
- att förvaltningen återrapporterar till nämnden med ett förslag till plan för inträde så snart detta är möjligt

Socialnämnden beslutade 2023-11-21 att ärendet tas emot och hanteras för beredning och att frågan därefter återupptas på nytt.

Sektor Vårld yttrende efter ärendebereidning

Sektor Vårld har tagit emot ärendet som hanterats för bereidning och lämnar utifrån det aktuella initiativärendet följande yttrende:

Motion om *Brukarstyrda brukarrevisioner* 18KS291 besvarades i yttrende från Omvårdnadsnämnden 18ON442 och antogs i Kommunfullmäktige 2019-04-29. I beslutet förslås att Gävle kommun kontaktar någon brukarorganisation för att genomföra en brukarstyrd brukarrevision.

Inom Gävleborg finns ett Föreningsnätverk för Psykisk hälsa. Nätverket utgörs av olika patient- och brukarorganisationer. Under 2019 påbörjades ett gemensamt arbete mellan Föreningsnätverket och Länsledning Gävleborgs Utskott för psykisk hälsa i syfte att satsa på brukarrevisioner. Beslut tas i utskottet för psykisk hälsa att ge Föreningsnätverket för psykisk hälsa Gävleborg i uppdrag att göra en brukarrevision på SIP. Beslutet involverade länets alla kommuner där Gävle kommun hade flest medverkande.

NASP Västra Götaland och Göteborg (NASPiG) har en framtagen metod för Brukarstyrda brukarrevisioner. Metoden för genomförandet i brukarrevisionen 2021–2022 var den som nyttjas i NASP Västra Götaland och Göteborg (NASPiG). De sju revisorerna inom brukarorganisationerna som genomförde revisionen genomgick under våren 2021 även den utbildning som tillhandahålls via NASPiG. Med hänsyn tagen till pandemin genomfördes en Brukarstyrd brukarrevision under 2022 och då med koppling till Samordnad Individuell Plan (SIP). Samordnare och metodstöd tillhandahölls via Region Gävleborg. Resultatet som återredovisades i utskott psykisk hälsa under 2023 påvisar brister och utvecklingsområden som behövde omhändertas. Exempelvis har utbildning inom SIP erbjudits till tjänstepersoner inom kommuner och regioner under 2023. Fortsatt uppföljning och åtgärder av arbetet sker i utskott psykisk hälsa.

Kostnaden för revisionen motsvarar 300 000 kr.

Att fortsätta driva brukarrevisioner inom ramen för Länsledning vårld och utskott psykisk hälsa möjliggör en samordnad styrning mellan kommuner och region, vilket är av vikt för individer i behov av sammansatta insatser från bägge huvudmän. Det möjliggör även en samordnad struktur för uppföljning och insatser utifrån genomförd revision. Den genomförda revisionen har finansierats via statsbidrag för psykisk hälsa och de gemensamma medel som tilldelas kommuner och regioner. För att fortsatt

möjliggöra revisioner, och även åtgärder kopplade till dessa, så är finansieringen en avgörande faktor att ta hänsyn till.

Förslag

Utifrån sektor Vårlds beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Initiativärende – Inför brukarstyrda brukarrevisjoner

Brukarstyrda brukarrevisjoner är ett sätt att låta de individer som är i fokus för insatserna själva vara delaktiga i den utvärdering och kvalitetssäkring som görs av verksamheten som ett komplement till verksamhetens egen ordinarie utvärdering och uppföljning. På så sätt säkerställs till exempel att brukarna och deras anhöriga ges möjlighet till ett större inflytande på den vård eller de insatser som brukarna erhåller. På så sätt jämnas maktbalansen ut mellan den som beslutar om vård och den som mottager vården, vilket även är i linje med den överenskommelse som träffades mellan staten och SKR 2020 (*Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om psykisk hälsa 2020*). Dessutom är det då målgruppernas egna behov, uttryckt av dem själva, med sina egna ord som utgör återkopplingen till verksamheten, istället för att tolkas av andra. Utöver detta så utgör själva möjligheten att vara en aktiv part i utvärderingen en morot som kan sporra deltagarna.

Under 2018-2019 fördes en diskussion i kommunfullmäktige om att brukarstyrda brukarrevisjoner skulle införas, vilket så också beslutades. Detta har dock inte blivit verklighet, sannolikt på grund av pandemin och dess följder, men tiden är nu mogen att skrida till handling.

Med anledning av ovanstående yrkar vi till Socialnämnden :

- att Sektor Vårdförvaltning uppdras att utifrån Region Västra Götalands modell¹ ta fram ett förslag på hur brukarstyrda brukarrevisjoner ska införas
- att förvaltningen återrapporterar till nämnden med ett förslag till plan för införande så snart detta är möjligt

Eva Marja Andersson (M)
Cecilia Eriksson Ajanovic (M)
Lise-Lotte Wanler (M)
Kristin Malmberg (M)
Petter Mörck (M)

---

¹ © 2023 Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa Västra Götaland och Göteborg. Västra Götaland.

Kommande beslut: Översyn av
reglemente för föreningsstöd
till föreningar för målgrupper
inom sektor Valfärds
nämnders ansvarsområden

27

24SON42

Tjänsteskrivelse

2024-02-13

Handläggare:

Caroline Engberg
026-17 80 00
caroline.engberg@gavle.se

Diarienummer: 24SON42

Nämnd:

Socialnämnden

Översyn av reglementet för föreningsstöd till föreningar för målgrupper inom sektor Vårldärds nämnders ansvarsområden

Förslag till beslut

Att ge sektor Vårldärld i uppdrag att göra en förnyad översyn av reglementet för föreningsstöd gällande pensionärs- och funktionsrättsföreningar som erbjuder aktiviteter för målgrupper inom sektor Vårldärds nämnder, samt

Att sektor Vårldärld återkommer med ett förnyat förslag till nytt reglemente på nämnden i april 2024.

Bakgrund

Omvårdnadsnämnden, Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden behandlade och antog i december 2022 ett reviderat reglemente för föreningsstöd, dnr 22SON226.

Revideringarna av reglementet syftade bland annat till att ge alla föreningar samma möjligheter till att ansöka om föreningsstöd och att föreningsstödet skulle styras mot de planerade aktiviteter som föreningen avser att erbjuda till målgrupper inom Sektor vårldärds nämnder.

Då Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden behandlade föreningsstödet inför år 2024 beslutades även att till beredningarna i mars 2024 adressera frågan om översyn av reglementet för föreningsbidrag.

Förslag

Att ge sektor Vårld i uppdrag att göra en förnyad översyn av reglementet för föreningsstöd till föreningar som erbjuder aktiviteter för målgrupper inom sektor Vårlds nämnder. Översynen ska innefatta:

- Dialog och avstämning med hur övriga sektorer inom Gävle kommun hanterar föreningsstöd.
- Tillbakablick och inventering av tidigare reglementen.
- Omvärldsbevakning avseende hur andra kommuner hanterar liknande stöd.
- Beakta de rekommendationer som framkom i KPMGs rapport Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Vårld Gävle föreningsstöd från 2020.

Sektor Vårld återkommer med ett förnyat förslag till nytt reglemente på nämnden i april 2024.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Informationsärende:
Rapportering av ej verkställda
beslut, kvartal 4 år 2023

31

23SON110

Tjänsteskrivelse

2024-02-05

Diarienummer: 23SON110

Handläggare:

Nämnd:

Per Åsbrink
026-17 80 00
per.asbrink@gavle.se

Socialnämnd

Rapport om ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL), kvartal 4, år 2023

Socialnämnden är skyldig att kvartalsvis anmäla till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om beviljade insatser enligt SoL inte har verkställts senast tre månader efter beslut. Nämnden ska på motsvarande sätt också rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Om IVO bedömer att insatsen inte verkställts inom skälig tid skall IVO ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift. Innan beslut fattas om utdömande av särskild avgift får nämnden yttra sig om skälen till dröjsmålet med att verkställa insatsen.

I rapporteringen för kvartal 4 2023 har 10 ärenden avslutats. Dessa är rapporterade beslut som har verkställts och ärenden där kund har återtagit ansökan.

Sammanställning av kvarstående ej verkställda beslut avseende kvartal 4 2023 följer av tabellen nedan:

Kvartal	Typ av bistånd	Verkställda beslut vid kvartalets utgång	Kvarstående ej verkställda beslut vid kvartalets utgång
4 (2023)	Kontaktfamilj	2	4
4 (2023)	Kontaktperson	11	10
4 (2023)	Bostad	1	
4 (2023)	Behandlingshem	2	1
4 (2023)	Ungdomstjänst		
4 (2023)	Familjebehandling	4	2
4 (2023)	Trappansamtal		

Kommentar: Avslut utan verkställighet: 10

Utdömande av särskild avgift

Om Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bedömer att en insats inte verkställts inom skälig tid kan IVO ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten enligt 16 kap 6 a § Socialtjänstlagen (2001:453) SoL. Innan beslut fattas om utdömande av särskild avgift får nämnden yttra sig om skälen till dröjsmålet med att verkställa insatsen.

Kommentar

Det finns i dagsläget inga aktuella ärenden om utdömande av särskild avgift.

Informationsärende: Anmälningensärenden

32

2023-12-14

Personuppgiftsansvarig*Socialnämnden*

Granskningsrapport 2023

Dataskyddsombud

Boel Burman

Datum

2023-12-05

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 Allmänt om dataskyddsförordningen, GDPR	4
1.2 Om årlig granskning	4
1.3 Avgränsning	5
1.4 Metod	5
1.5 Efterlevnad	5
2. Granskning	7
2.1 Del 1: Registerförteckningen	7
2.1.1 Utgångspunkt	7

2.1.2	Efterlevnad	Sid 110(157) 7
2.2	Del 2: Information till de registrerade	11
2.2.1	Utgångspunkt	11
2.2.2	Efterlevnad	11
2.3	Del 3: Personuppgiftsbiträdesavtal	13
2.3.1	Utgångspunkt	13
2.3.2	Efterlevnad	13
2.4	Uppföljning av föregående års granskningar.....	14
3.	Slutsats.....	16

Sammanfattning

I dataskyddsbudets kontrollerande arbete ingår att göra årliga granskningar. I 2023 års granskning har dataskyddsbudet granskat de dokumenterade behandlingarna i registerförteckningen (artikel 30), den information som lämnats till de registrerade (artikel 13 och 14) samt processen för upprättande och uppföljning av personuppgiftsbiträdesavtal (artikel 28).

Dataskyddsbudet (DSO) har också följt upp åtgärder och handlingsplaner avseende de två närmast föregående årens granskningar.

Granskningen visar att registerförteckningen har vissa brister, det bedöms inte ske ett kontinuerligt arbete med att uppdatera förteckningen och de flesta personuppgiftsbehandlingar är mycket omfattande vilket påverkar bl.a. rättslig grund och ändamål. Det finns stora brister i informationen till de registrerade det saknas bland annat specifik information om de olika personuppgiftsbehandlingar nämnden utför. Det finns vidare vissa brister i hanteringen av personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) där det är relativt få PUB-avtal tecknande för nämndens räkning och det görs inte någon uppföljning av ingångna PUB-avtal.

1. Inledning

1.1 Allmänt om dataskyddsförordningen, GDPR

Dataskyddsförordningen, GDPR, trädde i kraft inom EU den 25 maj 2018 och är det generella regelverk som reglerar behandlingen av personuppgifter i såväl privat som offentlig sektor. Dataskyddsförordningen är bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer, men tillåter och förutsätter att medlemsstaterna kompletterar förordningen med nationell lagstiftning.

Dataskyddsförordningen ska skydda enskildas grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till skydd av personuppgifter. Förordningens syfte är också att anpassa regelverket till det digitala samhället samt att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter inom EU så att det fria flödet av uppgifter inom unionen inte hindras.

Kraven i förordningen är ur ett internationellt perspektiv högt ställda och de organisationer som inte lever upp till dessa riskerar sanktioner från respektive lands tillsynsmyndighet. Den svenska tillsynsmyndigheten IMY, Integritetsskyddsmyndigheten, har möjlighet att utdöma administrativa sanktionsavgifter för svenska myndigheter och företag.

1.2 Om årlig granskning

Enligt dataskyddsförordningen ska myndigheter samt företag som hanterar stora mängder personuppgifter ha ett utnämnt dataskyddsombud. Dataskyddsombudet, som har en fristående ställning i förhållande till myndigheten eller företaget, ska kontrollera att dataskyddsförordningen följs inom organisationen genom att bland annat genomföra kontroller och informationsinsatser.

Inom ramen för dataskyddsombudets kontrollerande arbete gör dataskyddsombudet en årlig granskning. Inriktningen på granskningen varierar år för år utifrån bland annat organisationens mognad och den risk som kan tänkas förekomma. I årets granskning har dataskyddsombudet granskat tre olika områden. Det som har kontrolleras är de dokumenterade behandlingarna i registerförteckningen och den information som lämnas till de registrerade. Även hanteringen av personuppgiftsbiträdesavtal har granskats.

Dataskyddsombudet har också följt upp handlingsplaner och åtgärder som personuppgiftsansvarig vidtagit enligt tidigare rekommendationer som getts i samband med granskningarna de senaste två åren:

- Personuppgiftsbiträdesavtal och uppföljning av leverantörer (2022)
- Motivering av rättsliga grunder (2022)
- Information till anställda (2021)
- Konsekvensbedömningar avseende dataskydd (2021)

1.3 Avgränsning

Dataskyddsombudet har inte bedömt och värderat dokumenterat innehåll i registerförteckningen, utan enbart huruvida dataskyddsförordningens uppställda innehållskrav finns med. Vidare har granskningen av de s.k. bör-krav som finns med i förteckningen avgränsats till ett antal bör-krav som dataskyddsenheten bedömer som mest centrala för att öka efterlevnaden (behandlings namn och kategori/process, rättslig grund med motivering, information om personuppgiftsbiträden, information om konsekvensbedömningar, ev. begränsningar av de registrerades rättigheter, informations- och processägare på rollnivå samt senast uppdaterad).

Dataskyddsombudet har vidare begränsat granskningen av PUB-avtal till de nio frågor som ställdes i frågeformuläret till granskningen av resursskäl.

1.4 Metod

Ett antal frågor har skickats ut till den personuppgiftsansvariges dataskyddssamordnare som besvarats skriftligt. Dataskyddsombudet har begärt in registerförteckning, personuppgiftsbiträdesavtal och informationstexter.

1.5 Efterlevnad

Uppfyller dataskyddsförordningens krav

Uppfyller delvis dataskyddsförordningen krav, brister finns

Uppfyller till stora delar inte dataskyddsförordningens krav, stora brister finns

2. Granskning

2.1 Del 1: Registerförteckningen

2.1.1 Utgångspunkt

Enligt artikel 30.1 ska den personuppgiftsansvarige föra ett register över personuppgiftsbehandling som utförs under dess ansvar. Dessa ska kunna tillhandahållas till IMY vid en förfrågan eller tillsyn. Registerförteckningen är en upprättad handling och kan begäras ut såsom en allmän handling. Denna granskningsdel har som syfte att kontrollera dels att registerförteckningen innehåller de uppgifter som artikel 30.1 föreskriver, dels att det är rätt innehåll i registerförteckningen. Granskningen har även som syfte att säkerställa att registerförteckningen kan lämnas ut i ett lämpligt format såsom skulle bli aktuellt vid en tillsyn eller en begäran om allmän handling.

2.1.2 Efterlevnad

Uppfyller delvis dataskyddsförordningen krav, brister finns

Granskningen visade att:

Såsom dataskyddsombudet tolkar det utdrag av registerförteckningen i Excel, som skickats in som svar, så sker inget eller litet regelbundet arbete med socialnämndens registerförteckning. För merparten av behandlingarna verkar senaste uppdateringen vara gjorda 2021. En registerförteckning är ett levande dokument som, enligt artikel 35 i dataskyddsförordningen, ska uppdateras regelbundet (se rekommendationen nedan). Vidare är varje personuppgiftsbehandling, så som det bedöms, så pass omfattande att det i många fall egentligen rör sig om flera personuppgiftsbehandlingar vilket påverkar flera andra krav som ställs på en registerförteckning (se nedan).

Kommentarer till registerförteckningen avseende kraven i artikel 30.1:

- Det framgår av registerförteckningen vilken nämnd som är personuppgiftsansvarig, men kontaktuppgifter till PUA saknas, i vart fall i

utdraget till Excel vilket är det som troligen kommer att lämnas ut om en begäran sker. Den som står som ansvarig har, om dataskyddsombudet förstått det rätt, slutat. Det finns kontaktuppgifter till DSO men uppgifterna behöver uppdateras med nya dataskyddsombudet (artikel 30 1a). Sid 116(157)

- Ändamål finns angivet för de personuppgiftsbehandlingar som finns upptagna i förteckningen. Eftersom många av behandlingarna är omfattande i sitt innehåll som tex "Förebyggande insatser för barn, unga och familj" eller "Insatser för personer i behov av boende" blir också ändamålen omfattande. Detta påverkar också de rättsliga grunderna, se nedan (artikel 30 1b).
- Kategorier av registrerade och personuppgifter finns redovisat i förteckningen och dessutom finns viss information om känsliga och extra skyddsvärda personuppgifter. Någon granskning av om dessa stämmer har inte gjorts (artikel 30. 1c).
- Uppgifter om mottagare finns angivet för alla personuppgiftsbehandlingar i förteckningen, det finns även angivet syfte med utlämnandet och i vilken form det lämnas ut. Någon granskning av om informationen stämmer har inte gjorts (artikel 30 1d).
- Det finns information om överföring till tredjeland för nästan alla redovisade personuppgiftsbehandlingar. För merparten av behandlingarna sker överföringar till tredjeland (USA) då Microsoft Office 365 används för någon del av behandlingen. Som det förstås är beslutet om att använda Office 365 fattat före Schrems II då Privacy Shield ansågs ge tillräckligt gott skydd (artikel 30 1e).
- Det finns för samtliga i förteckningen redovisade behandlingar information om gallring/radering så till vida att man hänvisar till dokumenthanteringsplanen. Samtidigt svarar man "vet ej" på frågan om det finns skriftliga gallringsrutiner vilket är lite motsägande då dokumenthanteringsplanen i vart fall är/bör vara styrdokumentet för skriftliga gallringsrutiner. I kommentarkolumnen till radering framgår att arkivansvarig ska under 2021 ska skapa en rutin för arkivering i ledningssystemet och det är gjort framgår inte (artikel 30 1f).
- Det finns (samma) information om framför allt organisatoriska skyddsåtgärder och i något fall om tekniska skyddsåtgärder. Vanligen anges samma organisatoriska skyddsåtgärder för alla personuppgiftsbehandlingar (artikel 30 1g).

Det finns ett antal bör-krav som är rekommenderade att ha med i registerförteckningen^{Sid 117(157)} för att ha en högre efterlevnad. Dataskyddsenheten har valt att fokusera på ett antal som nämns ovan. Som personuppgiftsansvarig kan man självklart välja att ha med fler bör-krav men fokus ligger på de som angivits ovan.

- Namn på de olika personuppgiftsbehandlingarna finns men de utgår inte ifrån processer eller är kopplade till processer vilket skulle underlätta förståelsen. Det är också omfattande innehåll i respektive behandling vilket påverkar såväl ändamål som rättslig grund (se nedan).
- Rättslig grund finns angivet för samtliga behandlingar men motivering saknas för nästan alla. För merparten av behandlingarna finns mer än en rättslig grund angiven vilket sannolikt beror på att varje behandling är omfattande (se även ovan).
- För nästan alla behandlingar finns det svar om det finns personuppgiftsbiträde eller ej, det saknas information i några fall om vem som är personuppgiftsbiträde och om det finns ett PUB-avtal (för något fler). Eftersom varje behandling vanligen är omfattande så finns det rimligen mer än ett personuppgiftsbiträde.
- Det är otydligt om och i så fall vilka konsekvensbedömningar och informationsklassningar som eventuellt gjorts. Det kan dels bero på att det är länge sedan registerförteckningen (i sin helhet) uppdaterades, på att varje behandling i förteckningen är omfattande eller att den informationen finns någon annanstans.
- Det saknas helt information om eventuella begränsningar i de registrerade rättigheter. Det finns möjlighet att lägga in den informationen i Draftit.
- Det finns information om kontaktperson på enhetsnivå men inte informations- och processägare. Den som står som ansvarig är troligen tidigare dataskyddssamordnare.
- Senaste uppdaterat finns det information om och för alla behandlingar utom ett fåtal så har ingen uppdatering gjorts sedan 2021, dvs för två år sedan.

Dataskyddsombudet rekommenderar den personuppgiftsansvarige socialnämnden att:

- Registerförteckningen består i sin helhet av 28 personuppgiftsbehandlingar vilket framstår som (för) få för en så pass omfattande verksamhet. Ett skäl är att de behandlingar som finns i förteckningen är för omfattande. Detta behöver ses över och befintliga behandlingar delas upp. Därtill saknas det förmodligen också en del personuppgiftsbehandlingar som ingår i verksamheten. Det är en fördel att utgå ifrån verksamhetens processer i registerförteckningen.
- Att utifrån kommentarerna ovan justera och komplettera med information som att uppdatera med ny DSO, information om gallring, PUB-avtal, kategorier av personuppgifter m.m.
- Se över ändamål och också rättslig grund utifrån resonemanget ovan om att många av behandlingarna är (för) omfattande.
- Se över och bestämma om de bör-krav som dataskyddsombudet lyfter och som finns med i Draftit ska finnas med i registerförteckningen. Och om så är fallet komplettera med den informationen, tex. om konsekvensbedömningar och informations- och processägare.
- Att ta fram och besluta om en skriftlig rutin och/eller årshjul för att hålla registerförteckningen uppdaterade åtminstone årligen om inte en sådan redan finns samt tillsätta resurser för detta. Och att det av samma rutin framgår att förteckningen ska uppdateras så snart en ny behandling tillkommer eller en befintlig ändras.

2.2 Del 2: Information till de registrerade

2.2.1 Utgångspunkt

Den registrerade har rätt till insyn gällande personuppgiftsansvarigas behandling av dennes personuppgifter, vilket framgår av artikel 5.1 a dataskyddsförordningen, gällande principen om öppenhet. Artiklarna 13 och 14 i dataskyddsförordningen redogör vilken information som ska lämnas till den registrerade vid behandling. Ytterligare ett krav är att informationen ska lämnas i en koncis, klar och tydlig, begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av ett klart och tydligt språk, i synnerhet för information som är särskilt riktad till barn, enligt artikel 12 dataskyddsförordningen. Vid bedömning av om informationen som lämnas till den registrerade lever upp till kraven i artikel 12 dataskyddsförordningen kan den europeiska dataskyddsstyrelsens "Riktlinjer om öppenhet enligt förordning (EU) 2016/679" användas för tolkning. Syftet med granskningen är att kontrollera att artiklarna 13–14 efterlevs.

2.2.2 Efterlevnad

Uppfyller till stora delar inte dataskyddsförordningens krav, stora brister finns

Granskningen visade att socialnämnden har en generell information om nämndens personuppgiftsbehandling på Gävle kommuns hemsida. Till skillnad från arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden finns inte någon specifik information utifrån de olika personuppgiftsbehandlingar som görs av nämnden. Den generella informationen ger viss information men inte på den nivå som och utifrån de krav som ställs i dataskyddsförordningen. Eftersom informationen är generell blir det inte tillräckligt tydligt för den registrerade varifrån uppgifterna hämtas (om det inte är från den registrerade själv), vad som är ändamål, rättslig grund, hur länge de specifika personuppgifterna sparas, vem de lämnas ut till och inte minst vilka personuppgifter som behandlas. Enligt rekommendationer från artikel 29-gruppen så ska man undvika att använda ord som "svävande" tex. kan, får, ofta och eventuellt, det skapar en osäkerhet om vad som gäller. De registrerades rättigheter framgår genom att länka till kommunens generella information om detta.

Några stickprovskontroller på de blanketter som används för ansökan av olika tjänster^{Sid 120(157)} som socialnämnden ansvarar för visar att det finns en kort informationstext om dataskyddsförordningen och att det länkas vidare till informationen på hemsidan. Dock står det "Gävle kommun" på flera blanketter och inte socialnämnden vilket gör det otydligt vem som är personuppgiftsansvarig. I andra fall står det en enhet inom socialnämnden vilket också gör det otydligt ur ett dataskyddsperspektiv. Länken pekar också mot den generella informationen för hela kommunen. Om det ges någon information för respektive e-tjänst efter att man loggat in har inte kunnat granskas.

Informationen ska vidare vara lättillgänglig enligt dataskyddsförordningen, dvs den registrerade ska inte behöva leta efter den. Det finns inte någon information på hemsidan (eller länk till sidan om dataskydd) under fliken "Omsorg och stöd" där socialnämndens olika verksamheter och därmed olika personuppgiftsbehandlingar beskrivs. Det blir, som dataskyddsombudet bedömer det, ett rätt stort glapp mellan den generella informationen och den något mer specifika som finns på blanketter och e-tjänster.

Dataskyddsombudet rekommenderar den personuppgiftsansvarige socialnämnden att:

- I likhet med arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ta fram specifik information för de olika personuppgiftsbehandlingar nämnden utför. Där det framgår ändamål, rättslig grund, hur länge personuppgifterna sparas, vem som kommer ta del av uppgifterna, ev. tredjelandsöverföring och annat som är unikt för den specifika behandlingen. Uppgifter om registrerades rättigheter, kontaktuppgifter m.m. framgår av den generella informationen.
- Att förtydliga på ansökningsblanketter och likande vilken nämnd som är personuppgiftsansvarig.
- Att om möjligt ha information eller länka till sidan om dataskydd (med tillagd specificerad information om de olika personuppgiftsbehandlingarna) på den flik som heter Omsorg och stöd för att göra det enkelt för de registrerade att hitta informationen.

Ett exempel på hur man kan lägga upp informationen på kommunens hemsida är IMY:s egen information: [Behandling av personuppgifter | IMY](#)

2.3 Del 3: Personuppgiftsbiträdesavtal

2.3.1 Utgångspunkt

Ett så kallat personuppgiftsbiträdesavtal, "PUB-avtal", är ett avtal som den personuppgiftsansvarige, dvs respektive nämnd, kommunalt bolag och kommunalförbund, enligt GDPR artikel 28 måste upprätta med samtliga personuppgiftsbiträden. Avtalen, som inte får vara muntligt, reglerar hur biträdet får behandla personuppgifterna och vilka extra skyddsåtgärder som behöver vidtas. Avtalet reglerar även om personuppgifter får överföras till tredjeland. Syftet med granskningen är att kontrollera att artikel 28 efterlevs.

2.3.2 Efterlevnad

Uppfyller delvis dataskyddsförordningen krav, brister finns

I granskningsunderlaget ställdes nio frågor rörande tecknande av personuppgiftsbiträdesavtal och uppföljningen av dessa. Samt att en förteckning över samtliga PUB-avtal efterfrågades.

Granskningen visade att

- Sektor Vårld och därmed socialnämnden har i augusti-september 2023 tagit fram en rutin för upprättande och uppsägning av PUB-avtal, den ska, som det förstås av svaret, publiceras i ledningssystemet när den är granskad och godkänd. Innehållet i rutinen har inte vid detta tillfälle granskats av dataskyddsombudet däremot har synpunkter lämnats tidigare.
- Av den inskickade förteckningen av PUB-avtal framgår att det finns fem PUB-avtal diarieförda för socialnämnden. Att det är så pass få PUB-avtal gör att dataskyddsombudet bedömer att det inte tecknats PUB-avtal för alla personuppgiftsbehandlingar som utförs av annan för nämndens räkning. Det skulle kunna bero på att avtalen förvaras på annat ställe och/eller att det saknas PUB-avtal för de leverantörer som behandlar personuppgifter för nämndens räkning.

- Det saknas rutiner för uppföljning av nämndens PUB-avtal. Att följa upp Sid 122(157) ingångna avtal är ett krav i dataskyddsförordningen, artikel 28.
- När det gäller frågan om samtliga personuppgifter som skickas till tredje land har en giltig överföringsmekanism som finns dokumenterat i PUB-avtal så lyfts frågan som gäller för hela Gävle kommun rörande bl.a. Microsoft 365 tjänster.

Dataskyddsombudet rekommenderar den personuppgiftsansvarige arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden att:

- Se över om det tecknats PUB-avtal med samtliga leverantörer som behandlar personuppgifter för nämndens räkning samt hålla dem ordnade enligt informationshanteringsplanen så att det uppfyller kraven vid ett utlämnande av allmän handling.
- Ta fram och implementera en rutin för granskning/uppföljning av ingångna PUB-avtal.
- Problematiken med tredjelandsöverföringar är gemensam för hela kommunen men varje nämnd behöver ta ställning till hur man bedömer nuvarande läge utifrån den nya överenskommelsen mellan EU/EES och USA.

2.4 Uppföljning av föregående års granskningar

Dataskyddsombudet har vid tidigare års granskningar funnit brister i funnit brister i vissa områden i dataskyddarbetet hos arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

2021 granskades Personuppgiftsansvarigas information om personuppgiftsbehandlingar till anställda samt konsekvensbedömningar.

När det gäller information till anställda så har tidigare DSO rekommenderat att hela sektor Välfärd ska komplettera information om personuppgiftsbehandling vid personaladministration till anställda; genomföra översyn över hur anställda informeras om personuppgiftsbehandlingen i passagesystem; fastställa rutin över hur anställda får använda sig av arbetsgivarens datorer och e-post samt informera anställda om rutin samt komplettera rutin för loggkontroll med att klargöra hur information lämnas till användare. Av svaret från dataskyddssamordnaren framgår att ingen överlämning gjorts från föregående DSS och det är därför oklart om rekommendationerna följts. Rekommendationen kvarstår därför.

Rekommendationen när det gäller konsekvensbedömningar var att dels att komplettera^{Sid 123(157)} registerförteckningen med information om dessa genomförts dels att genomföra konsekvensbedömningar i de fall en personuppgiftsbehandling uppfyller kraven för det. Rekommendationen kvarstår framför allt när det gäller registerförteckningen. När det gäller genomförande av konsekvensbedömningar är dataskyddsombudets bild att de genomförts i rätt stor utsträckning men att det återstår arbete för flertalet behandlingar.

2022 granskades personuppgiftsansvariges uppföljning av personuppgiftsbiträden samt rättslig grund med motivering. När det gäller rutin för tecknande och uppsägning av PUB-avtal har ett förslag på rutin tagit fram och ska inom kort beslutas så den delen av föregående års rekommendation är färdig. I övrigt kvarstår föregående års rekommendationer (se även ovan om PUB-avtal).

3. Slutsats

Dataskyddsombudet har i sin årliga granskning funnit brister i kommunstyrelsens dataskyddsarbete. Arbetet med dataskydd, är precis som annat kvalitetsarbete, en pågående process med som aldrig blir helt färdigt. Samhällsutvecklingen som går i allt snabbare takt och de förändringar som sker i omvärlden i stort ställer både större och nya krav på dataskyddsarbetet. Dataskyddsombudet rekommenderar därför den personuppgiftsansvarige att fortsätta arbeta aktivt med frågor kopplade till dataskydd för att hantera de brister som konstaterats samt skapa en god dataskyddskultur.

§ 2 Avsägelse samt fyllnadsval 2023

Dnr 23KS1

Expedieras till:
Berörda.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna Margareta Larsson (M) avsägelse som ledamot i valberedningen from den 1 februari 2024.

att i övrigt godkänna avsägelserna och utse:

Per Puhls till Nämndeman i Gävle Tingsrätt år 2024–2027

Bernhard Pouzar till Nämndeman i Gävle Tingsrätt år 2024–2027 efter Camilla Persberger

Marianne Larsson (SD) till suppleant i Gävle Hamn AB efter Jenna Åkerlund (SD)

Nuvarande ersättare [Annelie Törnblom](#) (KD) till ledamot i Kultur- och fritidsnämnden efter Deborah Ishimwe (KD)

Victoria Almqvist (KD) till ersättare i Kultur- och fritidsnämnden efter Annelie Törnblom (KD)

att utse följande SD ledamöter och ersättare för perioden 2024-01-01–2024-12-31:

Romel Rached (SD) och Camilla Westman (SD) till ledamöter samt Olle Larsson (SD) och Susanna Olsson (SD) till ersättare i Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Staffan Engberg (SD) till ledamot och Jonas Florin (SD) till ersättare i Jävsnämnden

Thomas Norrman (SD) och Niklas Jansson (SD) till ledamöter samt Olle Larsson (SD) och Per-Anders Larsson (SD) till ersättare i Kultur- och fritidsnämnden

Elizabeth Puhls (SD) och Anna-Karin Åström (SD) till ledamöter samt Anneli Sjöholm (SD) och Mari-Anne Larsson (SD) till ersättare i Omvårdnadsnämnden

Christer Larsson (SD) och Hans Södergren (SD) till ledamöter samt Krister Nilsson (SD) och Åsa Norling (SD) till ersättare i Samhällsbyggnadsnämnden

Elizabeth Puhls (SD) och Birgitta Engberg (SD) till ledamöter samt Per Peterson (SD) och Anne Hedlund (SD) till ersättare i Socialnämnden

Wanja Delén (SD) och Niklas Jansson (SD) till ledamöter samt Veronika Öström (SD) till ersättare i Utbildningsnämnden (en ersättarplats vakant)

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum 2023-12-11

Mattias Eriksson Falk (SD) till ledamot och Richard Carlsson (SD) till ersättare i Valnämnden

att föreslå kommunfullmäktige att bordlägga följande val:

Ersättare i socialnämnden efter Roland Ericsson (C)

Ledamot i Omvårdnadsnämnden efter Kerstin Monk (MP)

Ledamot/ordförande i Fonden för större arbetarbostäder efter Jimmy Åsberg (S) (from 1/1 2024)

Ledamot i kommunstyrelsen efter Margareta Larsson (M) (from 1/2 2024)

Ersättare i Krisledningsnämnden efter Margareta Larsson (M) (from 1/2 2024)

Suppleant i Gävle Stadshus AB efter Margareta Larsson (M) (from 1/2 2024)

Suppleant i Gävle Parkeringservice AB efter Margareta Larsson (M) (from 1/2 2024)

Ersättare i Utbildningsnämnden (SD)

Gode män enl fastighetsbildningslagen 2023–2026 (1 st tätortsförhållanden och 1st jordbruk eller skogsförhållanden)

Ärendebeskrivning

Följande valärenden är bordlagda sedan kommunfullmäktige 2023-11-27:
Nämndeman i Gävle Tingsrätt (SD)

Nämndeman till Gävle Tingsrätt år 2024–2027 efter Camilla Persberger (SD)

Suppleant i Gävle Hamn AB efter Jenna Åkerlund (SD)

Ledamot i Samhällsbyggnadsnämnden efter Andreas Kvarnström (SD)

Ersättare i socialnämnden efter Roland Ericsson (C)

Ledamot i Omvårdnadsnämnden efter Kerstin Monk (MP)

Ledamot/ordförande i Fonden för större arbetarbostäder Jimmy Åsberg (S) (from 1/1 2024)

Gode män enl fastighetsbildningslagen 2023–2026 (1 st tätortsförhållanden och 1st jordbruk eller skogsförhållanden)

Följande förtroendevalda har av sagt sig uppdragen:

Justerare	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum 2023-12-11

Margareta Larsson (M) ledamot i kommunstyrelsen, ersättare i Krisledningsnämnden suppleant i Gävle Stadshus AB samt suppleant i Gävle Parkeringsservice (from 1/2 2024)

Deborah Ishimwe (KD) ledamot i Kultur- och fritidsnämnden

Inlägg i ärendet

Per-Åke Fredriksson (L) och Daniel Olsson (S).

Ordförande meddelar att Margareta Larsson (M) har inkommit med en avsägelse som ledamot i valberedningen from den 1 februari 2024. Ordförande föreslår kommunfullmäktige bevilja avsägelsen.

Beslutsunderlag

- Protokoll valberedning 23-12-08, dnr 559528

Justerare			Utdragsbestyrkande

Verksamhetsplan dataskydd 2024

Informationsförvaltningsenheten, Gävle kommun

Bakgrund och syfte

Inom Gävle, Hofors och Ockelbo kommun är respektive nämnd, kommunalt bolag och kommunalförbund personuppgiftsansvarig för den behandling som de utför i sina verksamheter. Personuppgiftsansvarig ansvarar bland annat för att personuppgifterna behandlas lagligt, säkert och korrekt i enlighet med dataskyddsförordningen. Detta ansvar kan inte delegeras.

Verksamhetsplanen syftar till att skapa struktur och förmedla det arbete som planeras under det kommande året rörande dataskydd.

Dataskyddsombudets roll och uppdrag

Enligt dataskyddsförordningen ska myndigheter samt företag som hanterar stora mängder personuppgifter ha ett utnämnt dataskyddsombud. Dataskyddsombudet, som har en fristående ställning i förhållande till myndigheten eller företaget, ska kontrollera att dataskyddsförordningen följs inom organisationen genom att bland annat genomföra kontroller och informationsinsatser.

Dataskyddsombudets arbete består av både planerade såväl som händelsestyrda aktiviteter. Den övergripande och viktigaste uppgiften för dataskyddsombudet är att övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen. Det innebär bland annat att samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter, kontrollera att organisationen följer bestämmelser och interna styrdokument samt informera och ge råd inom organisationen. Dataskyddsombudet ska också ge råd om konsekvensbedömningar och incidenter, vara kontaktperson för tillsynsmyndigheten (Integritetskyddsmyndigheten IMY) och för de registrerade samt att samarbeta med IMY, till exempel vid tillsyn och inspektion.

Inom ramen för dataskyddsombudets kontrollerande arbete gör dataskyddsombudet en årlig granskning. Inriktningen på granskningen varierar år för år utifrån bland annat organisationens mognad och den risk som kan tänkas förekomma.

Planerade aktiviteter för 2024*

Januari	
Nätverksträff digitalt	26 januari kl 9-10
Årsrapport upprättas och distribueras **	
Uppstart valnämnderna inför EU-valet	
Februari	
Grundutbildning dataskyddsförordningen	13 februari kl 9-11
Nätverksträff fysiskt / hybrid - workshop registerförteckning	23 februari kl 9-11
Granskning H1 inleds - tema: kamerabevakning	
Mars	
Fortsättningsutbildning dataskyddsförordningen	14 mars kl 9-11
Nätverksträff digitalt	29 mars kl 9-10
Granskning H1 fortsätter	
April	
Nätverksträff digital	26 april kl 9-10
Granskning H1 fortsätter	
Maj	
Nätverksträff fysiskt / hybrid - workshop riskbedömning	31 maj kl 9-11
Presentation av granskning H1	
Juni	
Presentation av granskning H1	
Augusti	
Nätverksträff digitalt	30 augusti kl 9-10
Granskning H2 inleds - tema: styrande dokument	

* Observera att innehåll och detaljer kan komma att ändras under året med anledning av riskbaserade avväganden.

** Detta kan skilja för respektive personuppgiftsansvarig

September	
Grundutbildning dataskyddsförordningen	24 september kl 9-11
Nätverksträff fysiskt / hybrid - workshop utformning av informationstexter	27 september kl 9-11
Granskning H2 fortsätter	
Oktober	
Fortsättningsutbildning dataskyddsförordningen	10 oktober kl 9-11
Nätverksträff digitalt	25 oktober kl 9-10
Granskning H2 fortsätter	
Uppstart processkartläggning dataskyddsombud	
November	
Nätverksträff digitalt	29 oktober kl 9-10
Granskning H2 fortsätter	
December	
Nätverksträff fysiskt / hybrid – årsavslutning och workshop personuppgiftsbiträden, upprättande av avtal och uppföljning	12 december kl 13-15
Presentation granskning H2	
Verksamhetsplan 2025 upprättas och distribueras	
Löpande arbete	
Rådgivning och hantering av inkommande frågor	
Rådgivning vid och granskning av konsekvensbedömningar	
Rådgivning vid personuppgiftsincidenter	
Utfärda rekommendationer och vägledningar	
Skräddarsydda utbildningar efter dialog med organisationen	
Projekt IT-drift Hofors kommun	

Boel Burman

Dataskyddsombud

Fridah Gomér Pettersson

Dataskyddsombud

Årsrapport informationssäkerhetsarbete 2023

Redogörelse för informationssäkerhetsarbetet inom Valfärd Gävle

2024-01-08

Förord

Denna årsrapport redogör övergripande för informationssäkerhetsarbetet inom sektor Vårld, Gävle kommun. En stor del av informationssäkerhetsarbetet sker i det dagliga arbetet i linjeorganisationen. Den här rapporten tar snarare fokus på de andra operativa och strategiska insatser som sker från centralt håll hos Vårld Gävle.

2024-01-08

Anita Härdelin
Informationssäkerhetssamordnare
Vårld Gävle

Adrian Henriksson Severin
Övergripande informations-
säkerhetssamordnare (CISO)
Gävle kommunkoncern

Innehåll

Årsrapport informatinssäkerhetsarbete 2023.....	1
Förord.....	2
Inledning.....	4
Om informationssäkerhetsarbetet inom Valfärd Gävle	4
GAP-analys	5
Omvärldsbevakning.....	7
Verksamhet under året.....	12
Stödjande arbete.....	12
Samordnande arbete	13
Aktiviteter	13
Incidenter.....	19
Plan för kommande år	19
Bedömning av informationssäkerhetsarbetet hos Valfärd Gävle	20

Inledning

Kommunfullmäktige har beslutat om en policy för informationssäkerhet som säger att kommunens verksamheter ska bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Viss verksamhet i sektor Vårld, hälso- och sjukvård, omfattas även av EU-direktivet Network Information Security, NIS samt nationell lagstiftning i form av Lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

Arbetet med att etablera systematiskt informationssäkerhetsarbete inom sektor Vårld startade 2022 genom att en informationssäkerhetssamordnare (ISS) tillsattes. Hen har under 2023 arbetat heltid med informationssäkerhet och tillsammans med kommunens övergripande informationssäkerhetssamordnare (CISO).

Målsättningen med denna årsrapport är att beskriva vad vi hittills har åstadkommit men också belysa viktiga aktiviteter som behöver prioriteras i det fortsatta arbetet.

Om informationssäkerhetsarbetet inom Vårld Gävle

Vid start av 2022 bemannades rollen som ISS vid Vårld Gävle. Arbetet med att etablera ett systematiskt informationssäkerhetsarbete för sektorns verksamheter och implementera den svenska lagstiftningen från 2018 utifrån NIS-direktivet påbörjades av Informationssäkerhetssamordnare med stöd av CISO. Arbetet under 2023, med fortsatt etablering har skett mer och mer självständigt av Informationssäkerhetssamordnare och vid behov med stöd av CISO. ISS har under året deltagit i flera digitala utbildningar och seminarier i syfte att öka kompetensen på området för sektor Vårld.

En ny Dataskyddssamordnare (DSS) tillträdde i början på 2023 och ett gott samarbete har utvecklats.

För det systematiska informationssäkerhetsarbetet tillämpas en ledningsmodell framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Del ett, Identifiera och analysera har slutförts under året och delarna två och tre, Utforma och Använda pågår med avslutade och pågående aktiviteter som redovisas längre fram i rapporten.

GAP-analys

GAP-analyserna har genomförts med stöd av MSB:s verktyg "Infosäk-kollen" och bör genomföras vart annat år. ISS ville ändå genomföra en GAP-analys även för 2023 för att se hur långt sektorn kommit i arbetet med etableringen.

Verktyget består av 40 frågor på 4 olika nivåer. På varje fråga finns olika alternativ beroende på om/i vilken omfattning det systematiska informationssäkerhetsarbetet bedrivs inom organisationen. Varje fråga kan ge poäng mellan 0 och 5 beroende på vilket svar som ges.

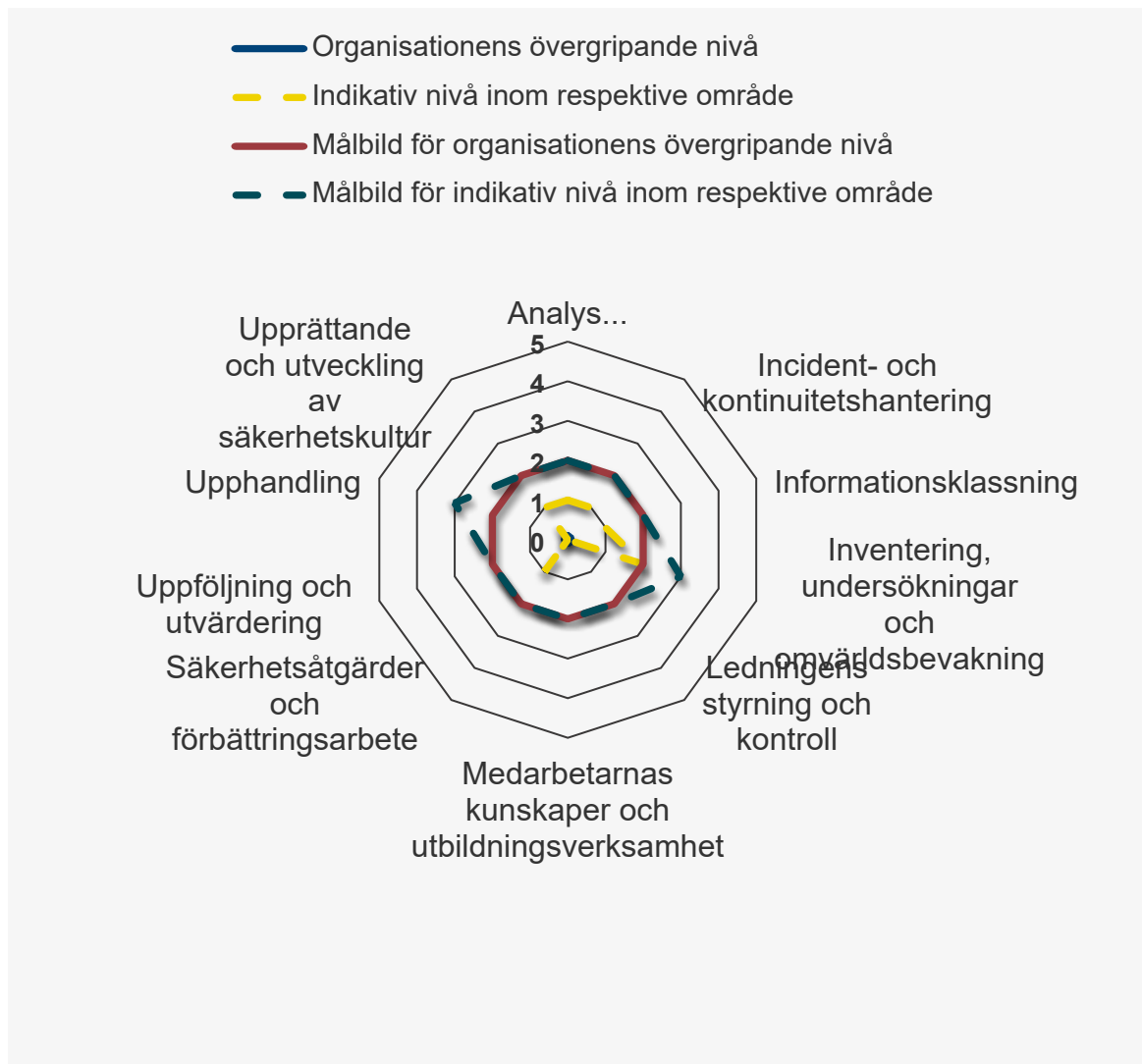
Resultatet visar på en liten positiv utveckling av det systematiska informationssäkerhetsarbetet. Dock har inte CISO:s mål uppnåtts.

Områden som har erhållit låga eller inga poäng och där en hel del arbete återstår är:

- Mål och inriktning för informationssäkerhetsarbetet*
- Inventering av system och nätverk samt informationssäkerhetsklassning av samtliga system och nätverk.
- Informationsägare – etablering av rollen
- Utbildning samt medarbetarnas kunskap om och agerande informationssäkert, informationssäkerhetskultur
- Kontinuitetshantering – beskrivning och regelbunden uppföljning
- Ledningens engagemang och uppföljning av informationssäkerhetsarbetet*
- Upphandling och uppföljning av leverantörer och deras leveranser*
- Riskhantering - analys, genomförande och utvärdering om åtgärd gav önskad effekt

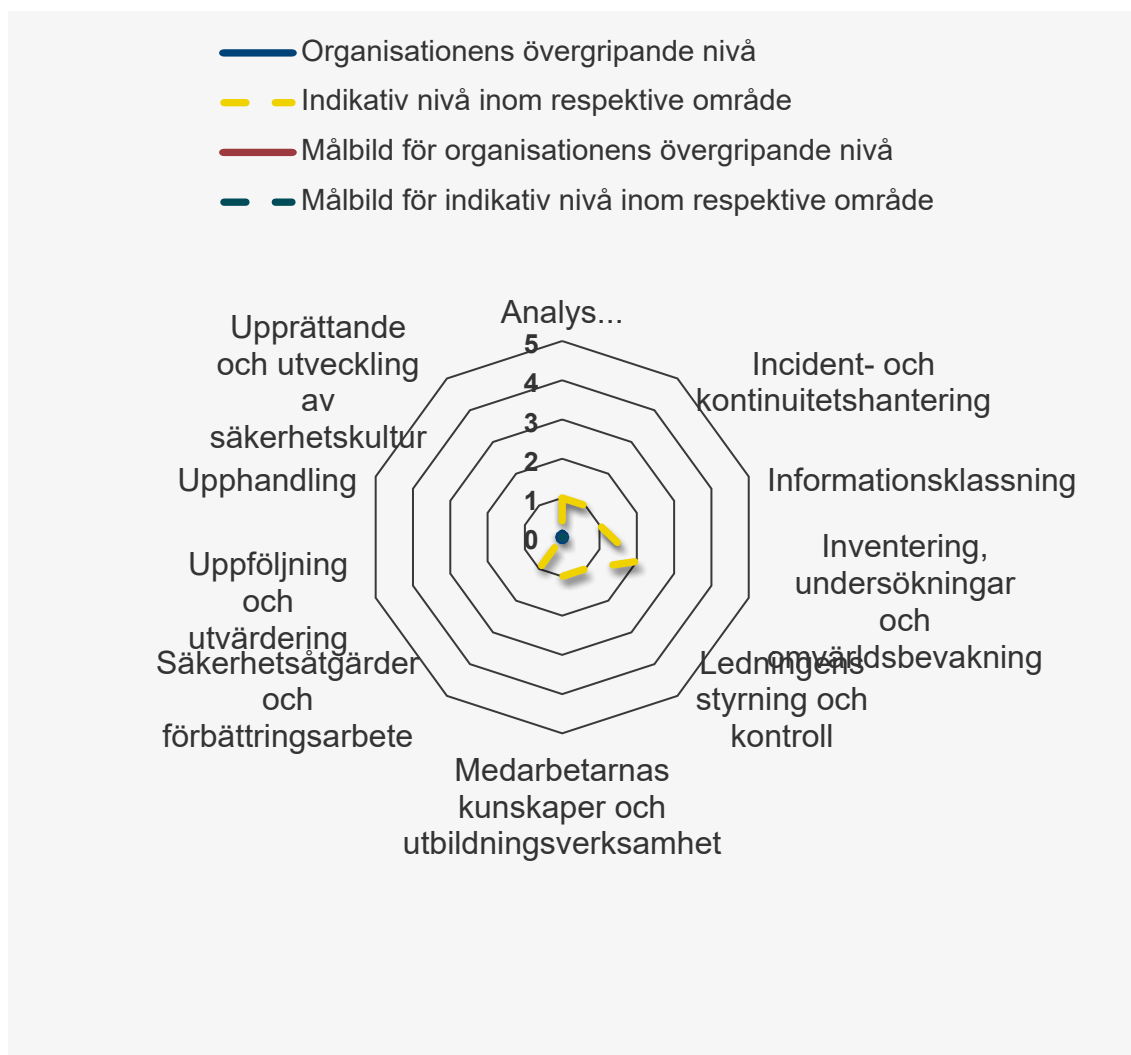
*kommer som krav och lag i och med NIS2

Gap-analys 2022

GAP-analys 2023

Omvärldsbevakning

Cybersäkerhet

Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen går snabbt. Säkerheten har inte följt med i samma tempo. Det innebär att både enskilda organisationer och hela samhället blir sårbart för olika cyberhot. För att uppnå en så god cybersäkerhet som möjligt är viktigt att arbeta både proaktivt och reaktivt. I dag är många IT-system inte längre enbart ett stöd för verksamheten, utan en förutsättning för att verksamheten ska fungera. Det finns också ett större beroende mellan olika IT-system i dagens samhälle. Dessa beroenden sträcker sig både inom och mellan organisationer och mellan länder. Därför är det viktigt för både privat och offentlig verksamhet att förebygga och åtgärda säkerhetsbrister i verksamhetskritiska

system. Att vara medveten om hur hoten ser ut och vad som går att göra för att skydda ^{Sid 138(157)} viktiga data och information är en nationell angelägenhet.¹

Europeiska rådet/Europeiska unionens råd skriver att med mer än 10 terabyte data stulna varje månad är **utpressningsprogram ett av de största cyberhoten i EU**, och nätfiske är det vanligaste sättet på vilket sådana attacker inleds. DDoS-attacker hör också till de största hoten. Den årliga kostnad som it-brottsligheten åsamkar den globala ekonomin beräknas ha uppgått till **5,5 biljoner euro** i slutet av 2020, vilket är dubbelt så mycket som 2015.²

Rysslands militära aggression mot Ukraina har förändrat hotbilden i Europa under 2022. Konflikten har mobiliserat många hacktivister, cyberbrottslingar och statsstödda grupper.

Sjukvården har hamnat i cyberbrottslingarnas fokus och under de senaste sex månaderna och är den sektor som är hårdast drabbad av attacker i Sverige enligt statistik från säkerhetsföretaget Check Point. Och attackerna har ökat rejält under året. När Check Point lade fram sin halvårsstatistik i februari låg cyberattackerna på i snitt 662 i veckan och sjukvården hamnade på sjätte plats. Det senaste halvåret har attackerna ökat till i snitt 1 071 i veckan. Det är fler än myndigheter och försvar som i snitt utsätts för 1 059 attacker i veckan.³

Informations- och cybersäkerhet står högt upp på regeringens agenda. Regeringen har under 2023 inlett arbetet med att ta fram en ny informations- och cybersäkerhetsstrategi. Med en ny nationell strategi, som en del av implementeringen av NIS2-direktivet, finns förutsättningar att knyta samman satsningar nationellt, inom EU och inför ett svenskt Natomedlemskap.

Riksrevisionen menar att regeringens styrning av samhällets informations- och cybersäkerhet – både brådskande och viktig (RiR 2023:8) Digitaliseringen har slagit igenom i alla samhällssektorer på alla nivåer. Det ökar behovet av informations- och cybersäkerhet. Cybersäkerhetshotet sägs också öka. Ansvar för att hantera riskerna, hoten och sårbarheterna samt öka säkerheten är delat, både inom Regeringskansliet och mellan

---

¹ 31 maj 2022, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, www.msb.se/sv/amnesomraden/informationssakerhet-cybersakerhet-och-sakra-kommunikationer/cyberhot/

² www.consilium.europa.eu

³ 22 nov 2023, Computer Sweden, computersweden.idg.se/2.2683/1.780449/cyberattackerna-okar-varden-extra-utsatt?utm_source=dmdelivery&utm_medium=email&utm_campaign=CS%20FIRST%20LOOK%20-%20Morning%202023%202023-11-23%2011%3A19%3A41

myndigheter. I regeringens informations- och cybersäkerhetsstrategi beskrivs ett antal ^{Sid 139(157)} målsättningar för arbetet. Sex år efter dess införande finns det fortfarande problem inom strategins samtliga områden. Riksrevisionen har därför granskat om regeringens arbete för att stärka Sveriges informations- och cybersäkerhet har varit effektivt. Riksrevisionens övergripande slutsats är att regeringens arbete inom området inte har varit det. Den centrala bristen är avsaknad av strategiska avvägningar och prioriteringar som inriktar informations- och cybersäkerhetsarbetet. Ett tydligt exempel på brister i strategiska avvägningar är hur Sverige arbetar med frågorna i och gentemot EU. Arbetet i EU bedrivs i hög takt och om Sverige inte är med och påverkar det arbetet tidigt är risken stor att det internationella regelverket inte gynnar svenska intressen i samma utsträckning som annars hade varit möjligt. ⁴

Advenica skriver att kommunerna är särskilt utsatta för riskerna med digitaliseringen då de även ansvarar för många andra samhällsviktiga funktioner. En cyberattack kan därför resultera i stora samhällsliga effekter. Trots detta har sju av tio blivit utsatta och närmare nio av tio kommuner är oroliga för att bli utsatta för en cyberattack. Samtidigt är en hög andel osäkra kring sin kommuns förmåga att klara en cyberattack och två tredjedelar av de säkerhetsansvariga upplever att cybersäkerheten inte tas på tillräckligt stort allvar bland de kommunanställda tjänstemännen.⁵

Voister skriver att 44 procent av kommuner och regioner är utsatta för cyberattacker ⁶

Enligt Verizon beror cirka 82 % av cyberintrången under 2022 på ett mänskligt fel. Den mänskliga faktorn fortsätter att vara en av de stora anledningarna bakom cyberattackerna på företag och organisationer. Medarbetares oförmåga att identifiera olika typer av cyberhot, som exempelvis nätfiske, gör att de är sårbara och lätt blir måltavlorna för cyberkriminella. Trenden av den mänskliga faktorn som ett av de största cyberhoten för verksamheter fortsätter under 2023.⁷

---

⁴ 27 april 2023, Riksrevisionen, www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2023/regeringens-styrning-av-samhallets-informations--och-cybersakerhet---bade-bradskande-och-viktig.html

⁵ 5 april 2023, Advenica, [Kommunerna är inte förberedda på cyberattacker | Advenica](#)

⁶ 27 mars 2023, uppdaterad 2 oktober 2023, Voister, [44 procent av kommuner och regioner utsatta för cyberattacker - Voister](#)

⁷ 1 februari, Team Tinia, tinia.se/insights/cybersakerhetstrender-ar-2023-den-manskliga-faktorn

Cyberattacker i Sverige

Under året har vi läst om andra svenska verksamheter som drabbats av cyberattacker, och några exempel som hänt under november och december är Svenska kyrkan⁸, Ljusdals kommuns⁹ underleverantör av ekonomisystemet Å-data, Härjedalens kommun¹⁰ och Coop Värmland¹¹ där antagonisterna nu publicerar anställdas personuppgifter på Darknet¹² som de kommit över vid attacken. Ja, listan kan göras lång!

Säkerhetskultur Gävle kommunkoncern

Under informationssäkerhetsmånaden genomförde Styrning och Stöd, Gävle kommun en aktivitet med syfte att mäta informationssäkerhetskulturen hos chefer. Ett fejkat mejl skickades ut till ca 350 chefer. Mejl såg ut som det kom externt och hade varningsbanner och med rubriken "här kommer bilderna från senaste chefsmötet". Budskapet i mejlet var dels att klicka på bifogad fil för att få åtkomst till bilderna, dels att lämna ifrån sig personlig inloggningsinformation. Resultatet visade att

- 15 chefer både klickade på bifogad länk samt lämnade sina inloggningsuppgifter.
- det tog 2 min 13 sekunder efter att mejlet skickats ut när första chefen klickat och lämnat inloggningsuppgifterna.
- 55 chefer laddade ner bifogade filen.
- Ingen rapport inkom till IT-supporten om att de upptäckt ett fejkat mejl.

Om det hade varit ett skarpt mejl från en antagonist hade det inneburit att

- 1 400 användarkonton hade blivit kapade.
- 2200 datorer infekterade med skadlig kod.

Vad gäller resultatet för Valfärd Gävle säger IT-säkerhetsansvarig så här:

"Av de mottagare som uppgav användarnamn och lösenord (15st) var:

- 40% från Valfärd Gävle

---

⁸ [Stora problem efter cyberattacker mot Svenska kyrkan | SVT Nyheter](#)

⁹ [Viktig information om kommunens ekonomisystem Å-data - Ljusdals kommun](#)

¹⁰ [Härjedalens kommun är drabbad av en IT-attack - Härjedalens kommun \(herjedalen.se\)](#)

¹¹ [Svenskvaruhuskedjan Coop svarar på cyberattacker \(therecord.media\)](#)

¹² [Coop-anställda hängs ut på darknet efter cyberattacker | SVT Nyheter](#)

Av de användare som klickade på den bifogade filen (55st) var:

- 47% från Valfärd Gävle

Detta behöver ställas i proportion till hur många av mottagarna (349st) som är chefer på Valfärd för att vara rättvisande.”

Frågor som kan ställas är

- Hur får vi tillgång till behövlig information om våra kunder och deras behov av insatser om/när vi blir drabbade? Har vi tillgång till analog information?
- Kan vi fortsätta vårt uppdrag att leverera en välfärd att lita på till våra kunder och med tryggheten att vi levererar rätt insats till rätt kund vid rätt tidpunkt?
- Om vi skulle misslyckas med våra uppdrag, vilka konsekvenser skulle det kunna bli för våra kunder och särskilt våra mest utsatta kunder?

Aktiviteten visar att informationssäkerhetskulturen behöver utvecklas inom kommunen både för cheferna som är ytterst ansvariga för informationssäkerheten och för samtliga medarbetare så säkerhetskulturen blir lika självklar som sekretessen är.

Kommande lagstiftning – NIS 2

Under hösten 2022 beslutade EU parlamentet om att justera NIS direktivet, med benämningen NIS 2. Syftet är att uppnå en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem inom Europeiska unionen som en följd av den ökade digitaliseringen och hotbilden av cyberhot. Kraven i NIS 2 avser att harmonisera införlivandet av reglerna i NIS inom unionen, utöka samarbetet mellan medlemsstaterna och att utöka antalet sektorer och aktörer som omfattas av regleringen. Medlemsstaterna har tid på sig fram till oktober 2024 att implementera direktivet i nationell lagstiftning. För Sveriges del kommer ett betänkande under februari 2024 då vi får mer information om hur Sverige har tänkt implementera direktivet i den svenska lagstiftningen. Bland nyheterna i NIS 2 och som MSB berättade mer om i december 2023 finns bland annat möjlighet för tillsynsmyndighet att ta ut högre vite vid misskötsamhet, personligt ansvar för ledningen, ytterligare entiteter som till

exempel offentlig förvaltning samt krav på kontroll och uppföljning av våra IT-leveranser, ^{Sid 142(157)} både från leverantörer och dess underleverantörer.

Förhandsinformationen från MSB sammanställdes i en rapport¹³ med rekommendationer till aktiviteter att vidta under tiden innan lagstiftning börjar gälla. Rekommendationerna avser till exempel att redan nu organisera för ett arbete kring uppföljning av leverantörer och dess underleverantörers leveranser, kartlägga vilket stöd ledningen behöver utifrån ökade krav på ledningens ansvar, plan för att kommande ny lagstiftning - CER¹⁴ ska implementeras parallellt med NIS 2 samt kartlägga vilka system, nätverk och verksamheter som kommer att påverkas att entiteten offentlig förvaltning även kommer att omfatta kommuner.

Verksamhet under året

Stödjande arbete

Riskanalys har genomförts dels i samband med informationsklassningar och konsekvensbedömningar, dels vid enbart behov av riskanalys.

Stöd vad gäller **informationssäkerhetskrav** vid vissa direktupphandlingar och upphandlingar av IT-stöd.

Stöd i **specifika frågor** kring informationssäkerhet, såsom implementation av NIS inom Hälso- och sjukvård.

Rekommendationer och **avrådan** vid exempelvis anskaffning av IT-lösningar.

22 informationsklassningar har genomförts under året som lett till en handlingsplan som överlämnats för genomförande till Informationsägare (chef).

2 Rekommendationer om att inte köpa in/anskaffa har lämnats till chef samt informerats till biträdande sektorchef.

30 incidentrapporter har skrivits och överlämnats till ledningen, nämnd och informations- och/eller systemägare (chef).

---

¹³ 23AFN245, 23ON548, 23SON266

¹⁴ [EU och arbetet med att stärka motståndskraften i samhällsviktig verksamhet \(msb.se\)](#)

1 Riskrapport har skrivits och överlämnats till ledningen, nämnd och informations- och/eller systemägare (chef). Sid 143(157)

4 incidentrapporter till MSB, i enlighet med Lag om samhällsviktiga tjänster. (2018:1174)

Ett antal ringa informationssäkerhetsincidenter, utifrån brist i konfidentialiteten, har rapporterats tillsammans med incidentrapporteringen för personuppgiftsincident.

3 rapporter från **omvärldsbevakning** har skrivit och delgett Sektorsledningen.

1 Rapport med **rekommendation inför ny lagstiftning** kring NIS2 och CER har skrivits och delgett verksamhetschef och biträdande sektorchef.

Utbildning och information på APT:er och verksamhetsmöten.

- Nyanställd DSS, MAS och MAR
- 2 enheter inom Kontor Utveckling och stöd
- 2 enheter inom Kontor Myndighet
- 2 enheter inom Kontor Arbetsmarknad och funktionsrätt
- DISK¹⁵ inom Komvux, Kontor Arbetsmarknad och funktionsrätt
- Vid stå-möte inom Kontor Utveckling och stöd
- Ledningsgruppen Kontor Hälso- och sjukvård
- Introduktion nyanställda inom Kontor Utveckling och stöd

Särskilt samarbete med anledning av NIS-direktivet

Samarbete har genomförts med kontoret Hälso- och sjukvård vad gäller NIS direktivet genom särskild utbildning för ledningsgruppen samt dialog kring de oacceptabla antal systemavbrott i Treserva/TES under året vilket påverkar kontorets förutsättningar för en trygg insatsverksamhet.

Samordnande arbete

Första fasen "Identifiera och analysera" i metodstöd för införande av systematiskt informationsarbete har genomförts. Det planerade arbetet med det fortsatta arbetet med riskanalys med Sektorsledningen har tagits över av kontorsledningsgruppen för Utveckling och stöd. Ingen plan för fortsatta arbetet har kommunicerats.

Arbetet i fas 2 och 3 har startat och vissa aktiviteter är genomförda. Plan för fas 2 och 3 ska slutföras senast under Q1 2024.

Aktiviteter

Utbildning och informationssäkerhetskultur

Förslag till **utbildningsplan** togs fram 2022 och överlämnades för diskussion och beslut till biträdande sektorchef.

---

¹⁵ Dataskydd- och InformationsSäkerhetsKoordinator

Organisation

Förslag till organisation togs fram under 2023 och överlämnades för diskussion till biträdande sektorchef. Två förslag var mest angelägna att få på plats. Dels föreslaget till att **inrätta en styrgrupp** för frågor kring informationssäkerhet och dataskydd. Biträdande sektorchef beslutade att befintlig styrgrupp kring strategiska och operativa IT frågor på sektor Valfärd skulle hantera även dessa frågor och beslut. ISS och DSS deltar i denna styrgrupp från och med hösten 2023.

Förslaget till att **utse chefstöd**, så kallade DISK:ar i organisationen i syfte att dels stödja chefer (Informationsägare) i deras ansvar för informationssäkerheten inom sin verksamhet, dels som samtalskontakt vid incidenter och registerutdrag och behov av stöd i varje verksamhet med ISS och DSS har inte genomförts. Dock finns en DISK utsedd i organisationen (Komvux) och som utsågs utifrån eget initiativ. En avgörande framgångsfaktor i att uppnå en acceptabel informationssäkerhetskultur inom sektorn är att etablera en organisation i hela sektorn så kunskap och kompetens kan spridas som ringar på vattnet och därmed bli en naturlig del i det dagliga arbetet på liknande sätt som sekretess. Att ha en organisation med få medarbetare centralt för dessa frågor kommer inte att bidra till en ökad informationssäkerhetskultur i sektorn, vilken är en stor risk för vår möjlighet att skydda vår information som vi har ett stort behov av för att utföra vårt uppdrag tryggt och en välfärd att lita på för våra kunder. Se även resultat av aktivitet kring fejkad mejl till chefer tidigare i denna rapport.

Inköp och upphandling

Förslag till komplettering i **checklistan vid direktupphandling togs fram 2022** och ett **uppdrag om rutin vid upphandlingar av IT-lösningar inom sektorn** gavs till chef IT inom sektorn. Rutinen ska bland annat innebära att informationssäkerhet alltid ska beaktas inför varje upphandling. Ingen rutin finns ännu på plats utan ISS försöker informera om behovet och nyttan med att tidigt säkerställa informationssäkerheten och dataskyddet i tänkt IT-lösning när hen får vetskap om upphandling som är aktuell.

Incidentrapportering

Process och ansvar för **incidentrapporteringen internt** har påbörjats och förbättras löpande. Processen har utformats så likformigt som möjligt med incidentrapportering inom dataskydd. Ansvar för uppgiften under kontorstid är ISS med DSS som vikarie.

Process och ansvar för incidentrapportering till MSB när rapporteringsskyldighet uppnått i Hälso- och sjukvårdsverksamheten är beslutat. Under kontorstid bedömer ISS om rapporteringsskyldigheten uppnått. Vid längre frånvaro för ISS är DSS i första hand vikarie och Systemförvaltningsenheten i andra hand.

Även en rutin för **incidentrapportering till sektorns tre nämnder** har införts. Processen är likformig med dataskyddsincidentrapporteringen. Införandet har skett tillsammans med nämndsamordnare och Dataskyddssamordnare.

Rutin för **incidenthantering vid avbrott i system som berör flera verksamheter**, så kallad Task Force har tagit fram i samarbete med systemförvaltning, informationssäkerhet och dataskydd samt kommunikation. Rutinen har dokumenterats under Q4 2023. Syfte med rutinen är att effektivisera kommunikationen till berörda verksamheter, ledning och mellan våra stödverksamheter under ett större avbrott.

Genomförande av åtgärder i syfte att öka informationssäkerheten

Vid informationssäkerhetsklassningar identifieras åtgärder för att minimera eller eliminera risker för att vi inte lyckas skydda informationen. Även vid incidentrapportering ges förslag till åtgärder, som godkänns av chef, för att motsvarande incident inte ska inträffa igen. Dessa åtgärder läggs in i ledningssystemet Stratsys som stöd för genomförandet och för uppföljning. Under året har 104 åtgärder lagts in och av dessa har 31 klarmarkeras och 56 har förfallit. Övriga 17 har ett slutdatum in på 2024. Det innebär att 36 % av åtgärderna har åtgärdats och därmed bidragit till att ökat informationssäkerheten medan 64 % av åtgärderna inte genomförts utan fortfarande är risker för att informationen inte har tillräckligt skydd. Konstaterat är att engagemanget att genomföra åtgärder och därmed öka informationssäkerheten är låg.

Frågan kring vem som ansvarar för att följa upp att åtgärder genomförts är oklar. Om vi inte genomför åtgärderna, som faktiskt har godkänts av ansvariga, finns ingen nytta med att

rapportera incidenter och arbeta med ständiga förbättringar i syfte att öka skyddet för vår information och därmed våra möjligheter att utföra vårt uppdrag på ett tryggt sätt och en välfärd att lita på för våra medborgare. Sid 147(157)

Hälso- och sjukvård och NIS

Förslag till vilka verksamheter och dess system och nätverk som **berörs av NIS direktivet** togs fram 2022. Förslaget har tagits fram tillsammans med Medicinskt ansvariga sjuksköterska samt verksamhetsnära systemförvaltning. Förslaget har setts över under 2023 utifrån ökad kunskap om befintliga system samt nytillkomna system. Förslaget kommer att behöva kompletteras med kartläggning av aktuella nätverk.

Behovet att förtydliga vad som omfattades av NIS-direktivet behövs för att underlätta införande av de krav som ställs enligt direktivet samt författningar utfärdade av MSB samt en tydlighet vid avbrottsincidenter. Inget beslut har kommunicerats utan ISS utgår från uppdaterat förslag vid bedömning om rapporteringsskyldighet har uppstått vid avbrott i system.

Årliga riskanalys

Rutin och tillämpning av rutin för årliga riskanalyser har beslutats. NIS ställer krav på årlig riskanalys för system och nätverk som används för Hälso- och sjukvård. En rekommendation finns också från CISO om att årliga riskanalyser bör genomföras för informationsbehandlingar klassats som en 2:a eller 3:a vad gäller konfidentialiteten.

Ett års hjul har skapats i Stratsys som stöd för när det är dags för respektive system. Input i riskanalysen kommer att vara inträffade incidenter under året, resultat av uppföljning av IT leverans och dess leverantörer och underleverantörer samt kunskap från omvärldsbevakning. Även resultat av uppföljning av Personuppgiftsbiträdesavtal ska tas med.

Uppföljning av IT-leveranser

En pilot är planerad och skall starta Q1 2024 för att prova sig fram och se hur en uppföljning skulle kunna genomföras. Piloten omfattar inte ett system som omfattas av NIS utan i en upphandlingen har innehållit tydliga informationssäkerhetskrav som kan användas vid en uppföljning och utvärdering. Tanken är att välja ut lämpliga krav som leverantören och eventuell underleverantör svarat att de uppfyller i offertsvaret. Resultatet av uppföljningen kommer att vara en input till årlig riskanalys. I och med lagstiftning utifrån NIS 2 kommer vi att behöva ha rutiner och arbetssätt på plats i oktober 2024.

I rapport från MSB:s förhandsinformation kring NIS 2 har ISS rekommenderat att en organisation med ansvar för genomförandet av uppföljning av IT-leveranser redan nu etableras och som deltar i piloten.

Avrådan

Teams för digitala möten

Frågan kring att använda Teams för digitala möten inom sektorn har under året varit en återkommande fråga. Under pandemin som innebar att vi inte kunde ses fysiskt i samma utsträckning beslutades att ta risken för en eventuell tredjelands överföring av personuppgifter genom att tillåta digitala möten via Teams.

När så pandemin var över fick DSS och ISS frågan om vad vi rekommenderade. Vi tog då stöd av CISO och Dataskyddsombud och skrev en avrådan som vi senare ryktesvägen fick höra att socialnämnden fattat samma beslut som. Eftersom det inte finns något annat alternativt IT stöd för digitala möten uppstod en frustration hos chefer och personal i vissa verksamheter då det upplevt att de kunnat arbeta mer effektivt digitalt. Frågan om alternativt IT stöd är olöst vid skrivande stund. Den generella frågan kring amerikanska tjänster och avtalet¹⁶ mellan USA och EU hanteras även av kommunjurist och CISO vilka ska ha haft en dialog med Valfärd Gävle i frågan. Vilket beslut sektor Valfärd tar i frågan är i skrivande stund oklart.

---

¹⁶ Data Privacy Framework

Appwriter

SFI hade önskemål om att köpa in 250 licenser för applikationen Appwriter som ger stöd vid läs- och skrivsvårigheter. Tanken var att studenterna skulle installera appen på sin privata telefon. Programmet samlar in informationen (personuppgifter) för marknadsföring samt kan/vill sprida informationen utanför EU vilket bedömdes av DSS och ISS samt dataskyddsombudet är en risk för tredjelandsöverföring, att vi inte har kontroll på vilken information som behandlas i privata telefoner samt att det kan vara svårt att beskriva risken för elever som inte har goda kunskaper i svenska. Vi avrådde ett inköp.

Canva

Canva är ett program som kan användas inom kommunikation genom text och bild. Informationen kan därmed innehålla bilder på personer (personuppgifter). På liknande sätt som Appwriter samlar Canva in information för marknadsföring och kan/vill sprida informationen utanför EU vilket bedömdes som risk för tredjelandsöverföring. Vi avrådde ett inköp och användning av gratisversion.

Mejl till funktionsbrevlådor i MS Office 365

Utredning kring inkommande fax/mejl med personuppgifter till funktionsbrevlådor och dess hantering påbörjades under året av IT enheten, Välfärd. Våra funktionsbrevlådor finns i MS 365 vilket innebär en risk för tredjelandsöverföring av personuppgifter. Bland annat så anmäldes en incident utifrån att personuppgifter och till och med skyddade personuppgifter behandlas i funktionsbrevlåda och rutiner och tillämpning av riktlinjer för säker e-post för att minimera exponeringen inte finns på plats. Förslag på åtgärder gavs i samband med incidentrapporteringen.

Säker digital kommunikation (SDK) är en tjänst som är i uppstart inom Gävle kommun och kommer kanske vara en lösning framöver.

Nätverkande och vidareutbildning

ISS har deltagit på

KIS nätverkets två digitala möten under året. KIS nätverket är ett nationellt nätverk för kommuner. Under nätverkandet erhålls information kring informationssäkerhet och det ges tillfälle att diskutera aktuella frågor med andra kommuner.

CISO:s nätverk för alla verksamheter inom Gävle kommunkoncern inkl bolagen. Även här ges information/utbildning samt möjlighet att diskutera aktuella frågor med andra kommuner.

Ett fysiskt möte med Länsstyrelsens nätverk för kommuner, region och andra aktörer inom Gävleborgs län.

Ett antal kortare gratis digitala seminarium med MSB, SKR och privata aktörer om Informationssäkerhet, Välfärdsteknik och kommande NIS2.

Ett fysiskt heldagsseminarium om kommande NIS 2, anordnat av MSB i Stockholm.

Granskning

Ingen granskning av CISO har genomförts.

Incidenter

Vi har haft 30 incidenter under året. I de allra flesta fallen har orsaken var brist i tillgängligheten genom systemavbrott eller nätverksavbrott på grund av tekniska fel eller mänskliga faktorn.

Av dessa avsågs 12 systemen Treserva Vo och TES som används i huvudsak av verksamheterna Hemsjukvård och Hemtjänst vilket statistiskt sett har inneburit 1 avbrott per månad. Avbrotten har ställt stora krav på verksamheten och personalen att trots så ofta förekommande avbrott till digital information ändå lyckats leverera sina uppdrag. En reflektion är att Treserva IFO inte haft något avbrott under året vilket är märkligt då flera avbrott i Treserva VO har berott på driftsrelaterade orsaker.

Även verksamheten för nattliga larm har haft 5 avbrott under året vilket också skapat ökade krav på verksamheten och personalen. Speciellt när tjänsten digital nattlig tillsyn haft avbrott och ett stort antal digitala tillsyner fick ersättas med fysiska oplanerade och ej schemalagda besök. En ny upphandling har under året genomförts och ny leverantör finns på plats inför 2024.

Plan för kommande år

För 2024 är ambitionen av ISS och planen att

- Bidrag till ökad informationssäkerhetskultur i hela sektor Valfärd genom utbildning och ge stöd till chefer och medarbetare.
- Verka för fler medarbetare som agerar ambassadörer för informationssäkerhet och dataskydd.
- Stödja Informationsägare/Systemägare/chef vid information säkerhetsklassning och riskanalys.
- Incidentrapportera
- Genomföra årliga riskanalyser enligt rekommendation från CISO (skyddsklass 2 och 3) och beslutad rutin.
- Förberedelse och implementation av NIS 2 (tillsammans med utsedd för CER)
  - Rutiner för uppföljning av IT-leveranser
  - Samarbeta med utsedd för införandet av CER
  - Stöd till ledningen utifrån deras behov
  - Utredda innebörden för Valfärd att offentlig förvaltning blir en entitet.
- Ta fram förslag på rutiner som bidrar till ökad informationssäkerhet.
- Delta i aktiviteter kring organisation, roller och ansvar
- Påbörja fjärde delen i MSB:s ledningsmodell för informationssäkerhet genom att framföra frågan kring uppföljning av åtgärdsförslag i syfte att eliminera eller minimera incidenter utifrån att enbart 36 % av åtgärdsförslag har genomförts 2023.

Bedömning av informationssäkerhetsarbetet hos Valfärd Gävle

Arbetet har under året periodvist varit intensivt utifrån stort intresse för stöd i informationssäkerhetsklassning och riskanalys, ett stort antal incidenter som skulle rapporteras och samtidigt etablera systematiskt informationssäkerhetsarbete med utbildningar, utforma arbetssätt och rutiner och diskussioner kring informationssäkerhet med mera. ISS tillsammans med DSS har genomfört mycket under året vilket denna rapport visar och vi kommer att fortsätta så även under 2024. Det är mycket kvar att göra visade GAP-analysen!

Arbetet har fungerat väldigt bra tack vare goda samarbetspartners, med bland annat dataskyddssamordnare Valfärd och CISO, två olika dataskyddsombud, IT-

säkerhetsansvarig och driftschef samtliga på SG. Dessutom många intresserade^{Sid 152(157)} medarbetare i olika roller, av informationssäkerhet och dataskydd inom sektor Vårdförvaltning.

Intresset och insikten av viktigheten med informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet upplevs ha ökat på sektorn men mycket arbete kvarstår för att öka informationssäkerhetskulturen i hela sektorn.

Kommunkoncernens CISO Adrian Henriksson Severin säger så här:

”Vårdförvaltning Gävles informationssäkerhetsarbete visar tydliga tecken på framsteg.

Informationssäkerhetssamordnare och Dataskyddssamordnare är aktiva och engagerade i sina roller. Deras insatser bidrar till att förbättra och utveckla arbetet hos såväl sektorn som hela kommunen. Sektorns verksamheter visar ökande engagemang i informationssäkerhetsarbete, vilket är ett positivt tecken. Detta ökade intresse bidrar till en bättre förståelse och hantering av informationssäkerhets- och dataskyddsfrågor. Trots detta engagemang finns det fortfarande arbete att göra för att ytterligare stärka informationssäkerheten. Fortsatta insatser behövs för att säkerställa att säkerhetsarbetet blir en integrerad och kontinuerlig del av alla verksamheters rutiner och processer.

För att uppnå detta behöver ledningen involvera sig regelbundet i informationssäkerhetsarbetet. En årlig genomgång av informationssäkerhetsarbetet skulle inte bara understryka vikten av informationssäkerhet, utan även säkerställa att det blir en fast förankrad del av verksamhetskulturen. Kontinuerlig utbildning och medvetenhet bland alla anställda är också avgörande för att ytterligare stärka informationssäkerheten inom organisationen.”

Sammanträdesdatum 2024-02-06

§ 30 Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024.

Diarienummer: 23KS488

Expedieras till:

Samtliga nämnder och kommunens stiftelser och bolag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag

att i egenskap av arkivmyndighet godkänna bifogad tillsynsplan för arkivmyndigheten 2024.

Ärendebeskrivning

Enligt arkivlagen (1990:782) ska kommunens arkivmyndighet utöva föreskriven tillsyn över arkivvården inom Gävle kommunkoncerns nämnder och bolag. Enligt tidigare beslutad rutin för hur arkivmyndighetens tillsynsuppdrag ska verkställas (KS 2016-04-12, § 84, 16KS81, "Ändamålsenlig rutin för arkivmyndighetens tillsyn och förslag till delegering av beslut kring arkivhanteringen") föreslås i bifogad tillsynsplan för 2024 om inriktningen på tillsynen. Tillsynen ska utföras av kommunarkivet.

Utöver den planerade tillsynen ska arkivmyndigheten även granska arkivverksamheten hos kommunens nämnder och bolag på förekommen anledning. Det gäller framför allt då det kan antas föreligga brister i arkivverksamheten och att det bör kontrolleras så snart som möjligt. Sådan tillsyn ska återrapporteras till kommunstyrelsen på samma sätt som den planerade tillsynen.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024, dnr 23KS488-2
- Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024, dnr 23KS488-1

Kommunstyrelsen

Sid 62(257)

Sammanträdesdatum 2024-02-06

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att i egenskap av arkivmyndighet godkänna bifogad tillsynsplan för arkivmyndigheten 2024.

Ärendet i korthet

Enligt arkivlagen (1990:782) ska kommunens arkivmyndighet utöva föreskriven tillsyn över arkivvården inom Gävle kommunkoncens nämnder och bolag. Enligt tidigare beslutad rutin för hur arkivmyndighetens tillsynsuppdrag ska verkställas (KS 2016-04-12, § 84, 16KS81, "Ändamålsenlig rutin för arkivmyndighetens tillsyn och förslag till delegering av beslut kring arkivhanteringen") föreslås i bifogad tillsynsplan för 2024 om inriktningen på tillsynen. Tillsynen ska utföras av kommunarkivet.

Utöver den planerade tillsynen ska arkivmyndigheten även granska arkivverksamheten hos kommunens nämnder och bolag på förekommen anledning. Det gäller framför allt då det kan antas föreligga brister i arkivverksamheten och att det bör kontrolleras så snart som möjligt. Sådan tillsyn ska återrapporteras till kommunstyrelsen på samma sätt som den planerade tillsynen.

Beslutsunderlag

Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder och kommunens stiftelser och bolag.

Lars Harbe

Kommunarkivarie

Tillsynsplan

Dnr 23KS488-1
2023-11-30

Lars Harbe
Telefon
lars.harbe@gavle.se

Arkivmyndighetens tillsynsplan 2024

Bakgrund

Med stöd av arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446) ska kommunens arkivmyndighet regelbundet utöva tillsyn av arkivvården inom kommunkoncernen.

Syftet med tillsynen är att kontrollera att kommunens nämnder och bolag fullgör sina skyldigheter enligt 3-6 §§ arkivlagen. Målet är i första hand att säkerställa en god offentlighetsstruktur över tid där rätten att ta del av allmänna handlingar tillgodoses samtidigt som sekretesskyddet upprätthålls och att förvaltning, rättsskipning och forskning får tillgång till nödvändig information. Allmänna handlingar som inte ska bevaras till följd av föreskrift eller beslut, ska gallras så snart gallringsfristen löpt ut.

Arkivmyndigheten ska påpeka brister i hanteringen och vid behov följa upp att de åtgärdats.

Tillsyn över arkivvården i Gävle kommun

Kommunstyrelsen har i rollen som arkivmyndighet i Gävle kommun beslutat om rutin om att verkställa och redovisa tillsynen (KS 2016-04-12, § 84, 16KS81, ”Ändamålsenlig rutin för arkivmyndighetens tillsyn och förslag till delegering av beslut kring arkivhanteringen”). Kommunarkivet verkställer arkivmyndighetens tillsynsuppdrag.

Kommunarkivet föreslår, enligt rutinen, att 2024 års tillsyn görs enligt nedanstående handlingsplan. Av den framgår vilka nämnder/bolag som ska granskas och vad som ska kontrolleras. Samtliga tillsynsinsatser sammanställs i en sammanfattande rapport till arkivmyndigheten. Rapporten ska presenteras i slutet av året. Utöver planerad tillsyn ska tillsyn även utföras på förekommen anledning. Sådan tillsyn ligger utanför den planerade tillsynen.

Planerade insatser 2024

Nämnd/styrelse	Vad som ska granskas
Stiftelserna för större och mindre arbetarbostäder	Kommunen utöver ett rättsligt bestämmande inflytande över stiftelserna. Stiftelserna omfattas därmed av arkivlagen. Granskningen ska visa om stiftelserna organiserat arkivet för att underlätta allmänhetens till-

	<p>gång till allmänna handlingar.</p>
<p>Gävle Stadshus AB och Gävle Parkeringservice</p>	<p>Bolagens arkiv ska enligt huvudregeln bevaras. Arkivhandlingar får dock gallras men bara om gallringen föregåtts av ett beslut eller är föreskriven i lag.</p> <p>Granskningen ska visa om bolagen beslutat om gallring och om gallringen genomförs enligt beslutet. Granskningen ska också visa om det förekommer otillåten gallring.</p>
<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Syftet med arkivbildningen framgår av 3 § arkivlagen. Huvudregeln är att arkiven ska bevaras för att bland annat tillgodose allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar. Arkivhandlingar får dock gallras, men enbart under förutsättning att gallringen inte påverkar syftet med arkivbildningen. Det förutsätter att myndigheten utreder förutsättningarna för gallring i dess olika processer.</p> <p>Granskningen ska visa om kommunstyrelsen utfört någon sådan utredning och om syftet med arkivbildningen påverkas av styrelsens gallringsbeslut.</p>

Lars Harbe
Kommunarkivarie